

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 9. VELJAČE 2007. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 207

INTERVJU

Laptop na ramenu,
nošnja u ormaru

VERA ERIĆ

Leonardo da Vinci: CODEX ATLANTICUS

Informativno-politički tjednik, izlazio od 1945. do 1956., obnovljen 2003. COBISS SR-ID 109442828

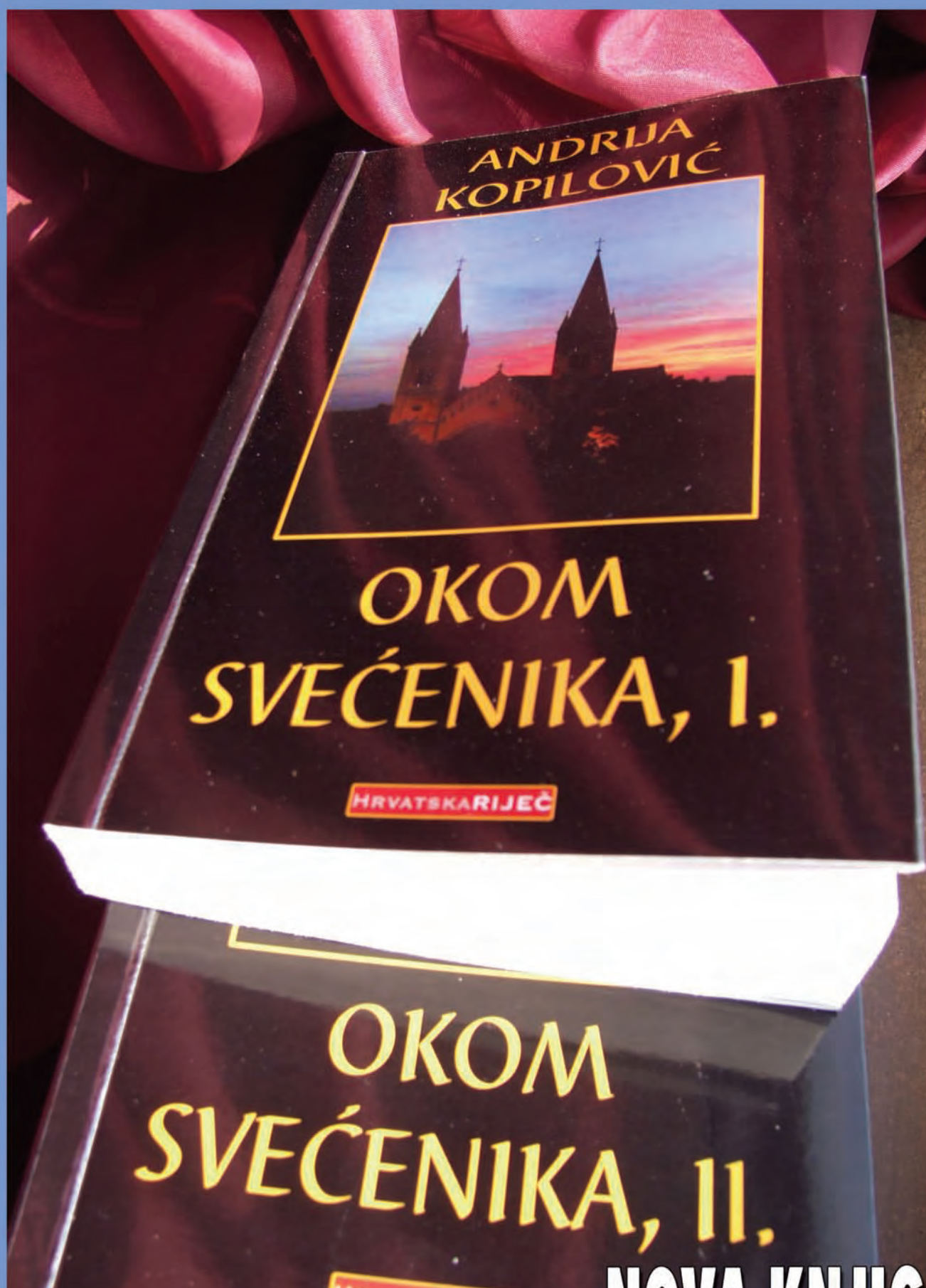
**Novi nastavak
kosovske drame**

S novim reketom
u nove pobjede

Praznik knjige u Osijeku

NOVA KNJIGA

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Lazar Baraković (predsjednik),
Dušica Dulić, Zdenko Đaković,
dr. Marija P. Matarić, Pavle Pejčić,
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan

DIREKTOR I**V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonimir Perušić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Jasminka Dulić (politika)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Zdenko Samaržija (povijest)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)

TEHNIČKI UREDNIK:

Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić

LEKTORICA: Katarina Vasiljčuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Rotografika« doo Subotica

List je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.
List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.

Kosovska realnost

Ako Marti Ahtisaari nastavi ovako, svi su izgledi da će u Srbiji biti omrznutiji i od Carle del Ponte. Nakon što je prošloga tjedna razastvo svoj plan za budućnost Kosova, iz temelja je protresao srbijansku političku scenu i doveo u pitanje čak i formiranje nove Vlade. Među srbijanskim političkim strankama Ahtisaari je naišao na gotovo stopostotno jedinstvo u stavu da je njegov prijedlog – neprihvatljiv. Svi ostali su više-manje zadovoljni, od kosovskih Albanaca do EU i Sjedinjenih Država, jedino se u Srbiji po tko zna koji put gleda u Rusiju kao na mogućeg spasitelja. E, ali ako Rusija u svojoj pomoći Srbiji bude dosljedna prijašnjim, višestoljetnim primjerima, netko će i ovdje konačno morati prevaliti preko usta – Good bye Kosovo!

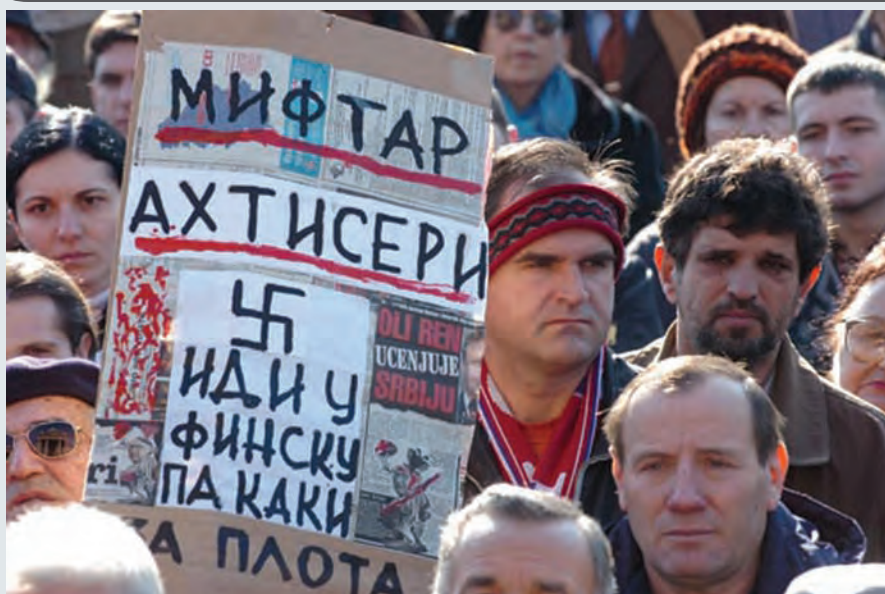
Premda je svima jasno da je Kosovo već odavno »otišlo«, nema toga srbijanskoga političara koji bi to i službeno priznao. Bar za sada. Zato i jesu tako snažni naponi da se iz onoga što neminovno slijedi izvuče makar i zrnice ustupka, kako bi se to onda prikazalo kao uspjeh politike i diplomacije. Godinama podgrijavana atmosfera u kojoj je Kosovo srpsko i ničije više, sada se ovdašnjim političarima lupa o glavu. Ostvaruje se nekadašnja zlokobna slutnja jednog srpskog vođe iz BiH, sada traženog haškog bjegunca, da je »narod ekstremniji od političara«. Jest, godinama trovan od strane upravo tih političara i njihovih skutonoša među inteligencijom, narod je sada najveća prepreka za prihvaćanje kosovske realnosti.

Umjesto da se analiziraju propuštene šanse da se od Kosova načini civilizirana regija s miroljubivim stanovništvom različite narodne i vjerske pripadnosti, pokušava se nemoguće. Kosovo za Srbiju nije izgubljeno sad, ono je izgubljeno u oknima Staroga Trga, u razbijanju demonstracija na ulicama Prištine, u odbijanju kompromisa svih ovih godina, te na koncu, u ratu 1999.

I kako god u konačnici izgledala nova rezolucija Ujedinjenih naroda o Kosovu, za nju, kao posljedicu, neće biti odgovoran Ahtisaari, nego oni koji su desetljećima u »južnoj srpskoj pokrajini« dresirali narod policijskom represijom, zbog koje su stasale generacije i generacije Albanaca bez ikakvog pozitivnog osjećaja prema državi Srbiji. Milošević je samo dokrajčio ono što su prije njega započeli Ranković, pa i njegovi prethodnici, a pravni temelj za odluku o neovisnosti bez riječi neovisnost, jest Kumanovski sporazum iz 1999. godine, kojemu je upravo Milošević kumovao i nakon čega je proglasio »pobjedu«. Kada bi postojao političar spreman svoju političku karijeru žrtvovati jasnim i javnim priznanjem gubitka Kosova, ušao bi u povijest i nije sigurno da u dogledno vrijeme ne bi postao pozitivan.

Za nas ovdje, pripadnike nacionalne manjine koja se o ovoj temi nikada službeno nije izjašnjavala, od značaja je hoće li se frustracija većinskoga naroda u Srbiji na bilo koji način reflektirati na odnos prema manjinama. Ako su demokratske institucije u ovih šest godina poslijemiloševićevskog razdoblja dovoljno sazrele, vjerojatno neće. Za nas će također biti interesantno i kako će u Narodnoj skupštini Srbije o službenom stavu države prema kosovskom pitanju glasovati novo-pečeni zastupnik Hrvat. Hoće li za njega osamostaljenje Kosova biti »realnost«, ili će slijediti one kojima s usana ne silazi »Ne damo Kosovo!« Drugim riječima, bit će zanimljivo vidjeti koga će on konzultirati glede svoga stava – stranku koja ga je za narodnog zastupnika predložila (DSHV), stranku u čijem će zastupničkom klubu sjediti (DS), ili nacionalnu zajednicu koju pretendira zastupati. Na odgovor ne bismo trebali čekati dulje od nekoliko dana.

Z. P.

FoNet, B92

Petar Kuntić, predsjednik DSHV-a, u intervjuu zagrebačkim Novostima, samostalnom srpskom tjedniku

Diferencijacija u hrvatskoj zajednici

Prije nekoliko godina počela je tzv. diferencijacija u političkoj stranci, a sada je na red došao i HNV

Predsjednik DSHV-a **Petar Kuntić** dao je intervju za »Novosti«, samostalni srpski tjednik iz Zagreba. U broju od 26. siječnja 2007. godine, ovaj list donosi Kuntićeve odgovore na pitanja o položaju Hrvata u Vojvodini, o tzv. bunjevačkom pitanju, predstavljanju manjina u parlamentu, izborima, srpskim izbjeglicama iz Hrvatske i o mogućnostima njihova povratka.

Iz toga intervjuja »Hrvatska riječ« prenosi one dijelove koji

se odnose na hrvatsku zajednicu u Srbiji.

Novosti: Mediji su izvještavali i o određenim neslaganjima u hrvatskoj zajednici u Vojvodini i Srbiji. Da li se stanje smirilo?

Kuntić: Prije nekoliko godina počela je tzv. diferencijacija u političkoj stranci, u DSHV-u, a nakon što se u stranci kao našem političkom predstavništvu stanje stabiliziralo, krenulo se s tim procesom i u drugim hrvatskim institucijama, kojih je u Srbiji više od 30. Sada je

na red došla i krovna organizacija u oblasti kulturne autonomije – Hrvatsko nacionalno vijeće. Reda mora biti, a kako se u Srbiji uvodi fiskalna disciplina, mi smo tražili da se i u samoj zajednici zavede red, prije svega u oblasti poštovanja zakona i financija.

Nažalost, neki naši nisu mogli to da prate, morali su da odu ili su bili smijenjeni. Nadam se da će se uskoro zvesti potpuni red, a kada se to dogodi bit će puno lakše pregovarati i dogovarati s organima vlasti i s političkim subjektima u Srbiji, jer ćemo imati zajednički stav. U našoj zajednici do sada je bilo onih koji misle drugačije i to

zato što imaju putra na glavi.

Novosti: Nezavisno od imanja ili nemanja putra na glavi, koliko se omogućava pluralizam mišljenja i političkih stavova unutar hrvatske zajednice u Srbiji?

Za razliku od Mađarskog nacionalnog vijeća gdje je 90 posto vijeća pod utjecajem jedne političke stranke, u HNV-u je prisutno nekoliko političkih stranaka. Za sada je najjači DSHV, ali ima nekoliko vijećnika koji su iz Unije socijaldemokrata, nekoliko vijećnika iz DS-a, G17 Plus... Hrvatsko nacionalno vijeće već sada oslikava pluralizam na nivou manjinske zajednice. ■

Zakazana sjednica HNV-a

Sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća zakazana je za 10. veljače s početkom u 11 sati u Velikoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«. Na dnevnom redu će se naći točke o izboru urednika NIU »Hrvatska riječ«, imenovanju člana Izvršnog odbora Vijeća zaduženog za obrazovanje, o izradi Platforme o obrazovanju na hrvatskom jeziku, informacije o osnivanju Programskog savjeta i o izvješću Nadzornog odbora Vijeća, kao i točke o produciranju emisije na hrvatskom jeziku »TV tjednik«, pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama, te o ugovoru o pružanju intelektualnih usluga.

S A D R Ź A J

Vrijeme zabava, karnevala i maškara

Iz stvarnosti u maštu9

Šokačka književnost

Praznik knjige u Osijeku14,15

»Rječnik govora bačkih Hrvata« dr. Ante Sekulića predstavljen u Zagrebu

Riječi otrgnute od zaborava33

Svjetska atrakcija u Zagrebu

Leonardo da Vinci: Codex Atlanticus42,43

Dujizmi

- *Da nisam mudrovao, ne bih pokazao svoju glupost.*
- *Ne mućkaj glavom! Mozak može proraditi.*
- *Stvar je ozbiljna. Nisam više dijete!*

Reagirane na tekst »Brojne mogućnosti organiziranog djelovanja«

Grube pogreške

U zadnjem broju Vašeg cijenjenog lista, kojega s radošću pratim, od 2. veljače 2007. godine Vaš novinar g. Slavko Žebić u tekstu pod naslovom »Brojne mogućnosti organiziranog djelovanja« iznio je, vjerojatno u dobroj namjeri, niz netočnosti i neistina. Ovom prilikom se ne bi osvrtao na izjave dugih sudionika sastanka u Baču, iako i u prenošenju njihovih izjava postoji niz netočnosti i neistina, već bih se osvrnuo samo na onaj dio u kojem se spominje moja izjava.

U dijelu teksta s podnaslovom pozivi na seminare i manifestacije napisano je sljedeće: »Predstojnik ureda HMI u Vukovaru Silvio Jergović obećao je potporu i u sredstvima i u organizacijskom pogledu, jer Matica i inače ima čitav niz aktivnosti na pomaganju našim manjinskim zajednicama u susjednim zemljama«. Neupućeni čitatelj bi mogao steći dojam kako HMI ima novaca koliko god želi i da moja malenkost dijeli novce kome god zatreba. HMI ima svoj godišnji plan projekata i proračun, koji je u 2007. godini za 20 posto manji u odnosu na 2006. godinu, tako da smo morali smanjiti neke manje značajne projekte. Nitko osim ravnateljice HMI gđe. Katarine Fuček ne može odlučivati o novcima, a pogotovo to ne može činiti moja malenkost. U tekstu je netočno i to da sam predstojnik ureda.

Nisam predstojnik već samo voditelj vukovarske podružnice HMI. Na sastanku u Baču sam naglasio kako se Hrvati iz Vojvodine u svakom trenutku mogu obratiti izravno vukovarskoj podružnici HMI sa svojim problemima. Ako HMI ne može riješiti taj problem onda će se djelatnici HMI angažirati i zamoliti za pomoć onu instituciju ili osobu koja može riješiti taj problem, npr. određeno ministarstvo, državnu instituciju, saborske zastupnike i sl. Niti u jednom trenutku nisam spominjao dodjelu nekakvih novčanih sredstava. Novac Hrvatima u Vojvodini preko Ministarstva vanjskih poslova RH, odnosno Generalnog konzulata RH u Subotici i Veleposlanstva RH u Beogradu, iz državnog proračuna dodjeljuje Vlada RH, odnosno Republika Hrvatska. Na sastanku je naglašeno kako sve hrvatske udruge u Vojvodini moraju poštovati pravila koja im nalažu da izrade godišnji program svojih aktivnosti i financijski plan, te da zajedno sa izvješćem o radu od prethodne godine to dostave Generalnom konzulatu RH u Subotici ili Veleposlanstvu RH u Beogradu, ovisno o području na kojem se nalaze. Tako rade sve udruge u Hrvatskoj.

Novinar je u daljnjem tekstu naveo i sljedeće netočnosti: »Već u veljači je seminar za nastavnike hrvatskog jezika u Vinkovcima, na

ljetu za voditelje kulturnih djelatnosti, a pozvao je bačke Šokce na već spomenutu manifestaciju Divan je kićeni Srijem, ali i na tradicionalne manifestacije, kakve su Županjsko šokačko sijelo, Đakovački vezovi, Vinkovačke jeseni, Brodsko kolo i naravno Međunarodna smotra folkloru u Zagrebu.«

Točno je sljedeće: spomenuti seminar za nastavnike i profesore koji predaju na hrvatskom jeziku bit će, vjerojatno, krajem ožujka o čemu će nastavnici i profesori dobiti i pismenu informaciju. Nikada, a pogotovo na sastanku u Baču, nisam spominjao seminar za voditelje kulturnih djelatnosti, a niti sam ikada pozvano na spomenute manifestacije, jer nisam u organizacijskom odboru tih manifestacija, pa zbog toga niti želim, niti imam pravo nekoga pozivati. Seminar za voditelje kulturnih djelatnosti i poziv na spomenute manifestacije su potpuna izmišljotina Vašeg novinara. Te teme nisu bile obrađivane na spomenutom sastanku.

Jedina točnost u prenošenju mojih izjava s tog sastanka je da smo saborski zastupnik g. Klem i moja malenkost izjavili kako ćemo na manifestaciju Divan je kićeni Srijem pozvati Hrvate iz Vojvodine. To smo učinili zbog toga jer smo organizatori navedene manifestacije.

Ovaj sastanak nije bio predvi-

đen za javnost, već je trebao biti zatvorenog tipa. Nije mi poznato zbog čega je g. Žebić napisao navedeni članak, jer je on, kako imam informacije od organizatora sastanka, došao kao predstavnik osiječke udruge Šokačka grana.

Molim Vas da ubuduće kada HMI ima nekakav događaj pošaljete novinara koji će objektivno i točno prenijeti izjave i informacije, a ne novinara koji izmišlja i proizvoljno interpretira izjave, jer se na ovakav način zbunjuje čitateljstvo i nanosi velika šteta onome čije se izjave prenose, te naporima i nastojanjima da se pomogne Hrvatima u očuvanju njihovog kulturnog identiteta u Vojvodini. Najbolje bi bilo da se kod prenošenja ovakvih informacija dostavi tekst na autorizaciju kako ne bi došlo do ovakvih grubih pogrešaka i obmanjivanja čitateljstva. Sve moje izjave mogu potvrditi i saborski zastupnik g. Ivica Klem, predsjednik HNV-a g. Josip Z. Pekačević, zamjenik pokrajinskog tajnika za nacionalne manjine g. Đorđe Čović, te predsjednici hrvatskih udruga koji su bili nazočni.

U nadi kako se više neće ponoviti ovakvi netočni tekstovi, primite moje srdačne pozdrave.

S poštovanjem!

Voditelj podružnice
Silvio Jergović, dipl. ing.

Reagirane na izvješće o radnom skupu hrvatskih udruga Bačkog Podunavlja

Trebalo je malo pojasniti!

U broju 206. »Hrvatske riječi«, u izvješću s radnog skupa hrvatskih udruga Bačkog Podunavlja, održanog 27. siječnja u Baču, navedeno je obraćanje nazočnima predsjednika HNV-a i dopredsjednika DSHV-a Josipa Z. Pekačevića, u kojemu izražava zadovoljstvo konstatacijom, po meni malo nespretno izrečenom, »Vi u Baču već imate emisiju na hrvatskom jeziku na radio Baču...«, iz koje je veliki broj čitatelja, koji su me kontaktirali, zaključio kako je to zasluga sazivača ovoga skupa. To me navodi na razmišljanje kako je predsjednik HNV-a na skup došao nepripremljen, o drugim mogućnostima ne želim kalkulirati.

Radi objektivnog informiranja, a i radi ljudi koji su na čelu s mojom malenosti, bili pioniri informiranja na hrvatskom jeziku, putem emisije »Zvuci bačke ravnice« na valovima radio Bačke (a ne Radio Bača), sma-

tram kako je trebalo konstatirati kako se navedena emisija emitira već dvije godine, a da je pokrenuta na inicijativu skupine članova HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani i tadašnjeg župnika iz Plavne vlč. Stipana Bošnjaka, koji i danas sudjeluje u njezinoj realizaciji. Radi istine, moram napomenuti kako smo u realizaciji ovoga projekta imali najveću pomoć od predsjednika Općine Bač prof. Tomislava Bogunovića, a od utjecajnih pojedinaca, među njima i gospodina Pekačevića, obećana financijska potpora HNV-a jednostavno je izostala, tako da mi koji radimo imamo veliko zadovoljstvo i sami snositi čak i svoje putne troškove. Isto tako, napominjem kako ne želim otvarati nikakvu polemiku, nego samo objektivno informirati naše čitatelje.

Pavle Pejčić, urednik emisije »Zvuci bačke ravnice«

Diplomatsko presijecanje kosovskog čvora

Novi nastavak kosovske drame

*Desetljećima gomilane probleme pokušava riješiti specijalni izaslanik UN Marti Ahtisaari, no rješenje prihvatljivo za obje strane još se ne nazire * Jasno je da prikriveno ili javno predlaganje neovisnosti Kosova predstavlja presedan, ali je isto tako jasno da se teritorijem ne može vladati bez lojalnog stanovništva*

Piše: Nikola Perušić

Prije tjedan dana javnost je upoznata s prijedlogom specijalnog izaslanika UN Martija Ahtisaarija po kojemu bi Kosovo trebalo biti multietničko društvo koje će garantirati prava nealbanske manjine. Predloženo je da Kosovo donese ustav koji će osigurati da ono bude sposobno za život, održivo, stabilno, multietničko, koje će poštivati ljudska prava, imati pravo pregovarati i zaključivati međunarodne sporazume, te

gu uključuje nove općinske ovlasti gdje su Srbi većina, široku općinsku autonomiju u financijskim pitanjima, te mogućnost primanja transparentnog financiranja iz Srbije, uz osnivanje šest novih ili znatno proširenih općina u kojima su Srbi većina: Gračanica, Novo Brdo, Klokot, Ranilug, Partes, Sjeverna Mitrovica. Mitrovica bi se podijelila na Sjevernu i Južnu koje bi surađivale novouspostavljenim Zajedničkim odborom.

presedan. Predsjednik Vlade Srbije Vojislav Koštunica, koji se nije želio sastati s Ahtisaarijem, izjavio je kako je navedeni prijedlog »nelegitiman«.

Što se stranaka tiče, Demokratska stranka smatra kako prijedlog sadrži elemente koji bi mogli voditi k neovisnosti, te je neprihvatljiv. Srpska radikalna stranka zatražila je hitnu sjednicu Skupštine Srbije koja bi uključila usvajanje rezolucije o Kosovu. Lider Nove Srbije Velimir Ilić izjavio je kako Srbija mora razmisliti želi li ući u Europsku uniju koja joj oduzima dio teritorija. Glasnogovornik Demokratske stranke Srbije Andreja Mladenović izjavio je kako je od najvećeg značaja što su svi relevantni faktori u Srbiji bez trunke zadrške odbili »papir« specijalnog izaslanika UN Martija Ahtisaarija i njegov »naum da rasparčava Srbiju«.

Čini se da je jedini disonantan ton dao lider Socijaldemokratske unije Žarko Korać, izjavom kako bi Srbija trebala dalje sudjelovati u pregovaračkom procesu i iznijeti prijedloge koji bi vodili boljoj zaštiti Srba na Kosovu.

Ahtisaari je nakon kratkog boravka u Beogradu istog dana plan predstavio i u Prištini, gdje je mnogo ugodnije dočekan. Pregovarački tim Kosova ocijenio je kako je predlog osnova za stvaranje neovisne i suverene države.

Predsjednik Kosova Fatmir Sejdiu je nakon sastanka sa Ahtisaarijem govorio o stvaranju neovisne i suverene države Kosovo, uz sve garancije posebice prema srpskoj manjini. Predsjednik oporbene Demokratske partije Kosova Hašim Tači rekao je, kako Kosovo ulazi u novu fazu postavljanja temelja državnosti i suvereniteta, dok je i premijer Kosova Agim Cheku rekao da dokument otvara put neovisnosti, iako ne predstavlja sva očekivanja, zahtjeve i ono što je traženo.

Politički analitičar s Kosova Škelzen Malići izjavio je da će Srbija izgubiti Kosovo prije svega zato što je pokušala napraviti »genocid i etničko čišćenje« 1999. godine. On je izjavio kako je Kosovo od Srbije neovisno još od 1999. godine, ali da problem postoji mnogo desetljeća. »Kosovo je skoro 80 godina bilo pod inge-

Prijedlog specijalnog izaslanika dočekan »na nož«: Beograd

tražiti članstvo u međunarodnim organizacijama. Ahtisaarijev prijedlog predviđa kosovsku zastavu, grb i himnu, multietničkog karaktera. Službeni jezici bit će albanski i srpski, Kosovo neće imati teritorijalnih pretenzija niti će pokušavati ujediniti se s bilo kojom drugom državom. Međunarodni civilni predstavnik će po tome imati i ovlaštenje poništavati odluke ili zakone koje donesu kosovske vlasti te kazniti ili smijeniti javne dužnosnike.

Nadalje, Kosovo bi preuzelo svoj dio međunarodnog duga Srbije. Decentralizacija po ovom prijedlo-

Bilo bi zaštićeno više od 40 ključnih vjerskih i kulturnih lokaliteta Srpske pravoslavne crkve zaštitnim zonama, posebno oko manastira Visoki Dečani, Pečke patrijaršije, manastira Gračanica, Devič, Gorioč i Budisavci, istorijskog centra Prizrena, sela Velika Hoča i drugih lokaliteta. **REAGIRANJA:** Predsjednik Srbije Boris Tadić, koji je primio specijalnog izaslanika Ahtisaarija, izjavio je nakon susreta kako bi se nametnuta neovisnost Kosova kosila s osnovnim principima međunarodnog prava i predstavljala iznimno opasan politički i pravni

Suglasje u Srbiji – prijedlog neprihvatljiv

Na konzultacijama predsjednika Srbije i predstavnika partija koje su ušle u Skupštinu Srbije postignuta je suglasnost o tome da što prije treba formirati novi saziv Skupštine i da Tadić ode u Beč 13-tog. gdje bi se trebali nastaviti pregovori o Ahtisaarijevom prijedlogu. Predsednik Srbije je rekao kako je upoznao sugovornike iz drugih parlamentarnih stranaka sa sadržajem razgovora koji je vodio sa specijalnim predstavnikom Ujedinjenih naroda za Kosovo Martijem Ahtisaarijem i da je Ahtisariju saopćio kako njegov prijedlog nije prihvatljiv za Srbiju. »Istovremeno, obavještavam javnost da ću pozvati veleposlanike Kontakt skupine i tražiti da datum nastavka pregovora u Beču bude usklađen s konstituiranjem nove Skupštine Srbije, što u praksi znači pomjeranje roka za desetak dana«, rekao je Tadić.

rencijom Srbije, a Srbija nikada nije pokušala ovdje uspostaviti demokratski režim niti dati neku racionalnu ponudu Albancima. Ta politika je na kraju platila svoju cijenu,« smatra Malići.

PODJELA: KIM radio iz Gračanice prenijeo je vijest da se Beograd zajedno sa službenom Moskvom zalaže za podjelu Kosova, te je izvjesno da će biti bojkota nove runde pregovora te da će se čekati na ruski veto u Vijeću sigurnosti. No, ruski je šef diplomacije *Sergej Lavrov* izjavio kako *Vladimir Putin* nikada nije rekao da će Rusija za Kosovo iskoristiti veto u Vijeću sigurnosti UN. Šef makedonske diplomacije

Antonio Milošoski rekao je da će rješavanje kosovskog pitanja biti kraj oružanih sukoba na Balkanu. »Raspad Jugoslavije počeo je krizom na Kosovu 1981. i sada će se završiti rješavanjem kosovskog problema. To će biti i kraj domino efekata«, rekao je Milošoski. SAD, EU i NATO podržale su Ahtisaarija, visoki predstavnik EU *Havijer Solana* pozvao je Beograd i Prištinu da surađuju u ostvarivanju prijedloga.

DUBOKI KORJENI: Kosovski spor ima dugu povijest, a ustavno rješenje iz 1974. bilo je izraz želje za stvaranjem zasebne republike. Masovne demonstracije i aktivnosti na promidžbi te ideje, i prije i

Srdačan doček: Priština

Čeka se Rusija

U Srbiji se, ali i u svijetu, sa zanimanjem prati reakcija Rusije na novonastalu situaciju. U Moskvi je s ruskim ministrom vanjskih poslova razgovarala trojka EU, nakon čega je *Sergej Lavrov* rekao kako Beograd i Priština trebaju naći rješenje za status Kosova prihvatljivo objema stranama.

Budućnost opterećena prošlošću

poslije te 1974. su ocijenjene kao separatizam, te su gušene. Najveće su bile 1968., 1981. i 1989. godine. Neproporcijalna policijsko-vojna sila osiguravala je kakav-takav stakleni mir. Počeci višestranačja i vrijeme neposredno prije toga daju snagu zahtjevima Albanaca, dolazi do niza incidenata, od štrajka rudara Trepče, do postavljanja marioneta u Predsjedništvu SFRJ.

Podgrijavanjem sukoba dolazi na vlast *Slobodan Milošević* i diobe, konfrontacije i ratovi sele se bivšom SFRJ. Nakon kruga agresije u Hrvatskoj i BiH, tenkovi se krajem 90-ih vraćaju na Kosovo.

Brojni pokušaji pregovora i pronalaženja mirnog kompromisnog rješenja nisu postignuti, Albanci se odlučuju boriti za neovisnost i ljudska prava jer su u međuvremenu, što svojevrijedno što pod pritiskom, istjerani iz svih državnih institucija. Ovih je dana u javnosti više puta povučena paralela Miloševićeva odbijanja susreta s američkim veleposlanikom *Warrenom Zimmermanom* i sadašnjeg odbijanja premijera Koštunice da primi Ahtisaarijev prijedlog.

Situacija rovitih izbornih rezultata od prije dvadesetak dana posebno je uzdrmala političku scenu Srbije, a još uvijek aktualni premijer, koji bi želio oko sebe okupiti novu Vladu Srbije te nastaviti novi mandat dovodeći stvari do apsurd.

Jasno je da prikriveno ili javno predlaganje neovisnosti Kosova predstavlja presedan, ali je isto tako jasno da se teritorijom ne

može vladati bez lojalnog stanovništva. Uzimajući paralelu, emotivna vezanost za kolijevku nacije je vjerojatno isto toliko bila snažna i kod primjerice Mađara, koji su Trijanonom izgubili Transilvaniju koja je baštinila kulturni duh Mađara, a koja se našla s druge strane granice, nakon poraza Mađarske u Prvom svjetskom ratu. Upravo je o tome ovih dana govorio i predsjednik SVM-a *Jozsef Kasza*.

Dakle, povijest će na svoj način ocijeniti ovaj prijedlog, dok se za političku temperaturu u Srbiji može reći da je neadekvatna jer se ovakav razvoj situacije jasno nazirao potpisivanjem Kumanovskog sporazuma. Demokratske vlasti nisu se ni mogle niti pokušale ponašati prema stanovništvu Kosova kao prema svojim građanima (pitanje osobnih iskaznica, putovnica, zdravstvenog osiguranja, mirovina, gospodarstva, privatizacije, energije, neuposlenosti, izbora, popisa...) te je stoga snaga emocija, argumenata, posljedica i želja – izrazito nesimetrična.

Stoga je ovo vođenje politike emocijama umjesto strategijom veoma opasno jer otežava konstituiranje demokratske srbijanske Vlade, te smanjuje njenu sposobnost da radi na reformama, klizi se u prošlost. Znamo kako izgleda kada se dopušta i izaziva izlivanje emocija na Balkanu, a ovaj ulazak u novi čin kosovske drame pokazuje kako nije jasno je li uopće bilo tko izvukao zaključke iz prijašnjih događanja. ■

Nove mogućnosti »Zastave 10«

Japanci i Hrvati zainteresirani za Kragujevac

Tvornica automobila postala zanimljiva ulagačima

Japanka kompanija Sojitz corporation pokazala je interes za suradnju sa »Zastava automobilima«. Njihovi će predstavnici uskoro poslati konkretnu ponudu – a kako se saznaje – Japanci se zanimaju za moderniziranje »florida« kako bi se uz »Zastavu 10« prodavala na tržištima Bliskog i Srednjeg istoka i Afrike. Sojitz je modernom tehnologijom Nissan unaprijedila proizvodnju vozila u Iranu.

Za suradnju su zainteresirani i iz kompanije Nika Savishvili iz Avanti Group, iz Gruzije. Kao što je poznato, u tvornici »Zastava automobili« je početkom siječnja počela montaža suvremene talijanske opreme za proizvodnju »Zastave 10« bazirane na Fiatovom modelu »punto«. No, i hrvatske su tvrtke zainteresirane za proizvodnju dijelova za »Zastavu 10«, tvrde u Hrvatskom udruženju poslodavaca. Navodno se radi o više od 20 tvrtki.

»Prije nekoliko dana smo bili u Kragujevcu i čini se da pregovori idu u dobrom smjeru. Početkom veljače bi trebali svi ići u 'Zastavu', pokazati uzorke dijelova za koje su zainteresirani, što bi ubrzalo cijelu stvar« - kazao je *Hrvoje Dujnić*, direktor »HD auta« za Poslovni dnevnik. Početak proizvodnje se očekuje se u lipnju, ali serijska proizvodnja vjerojatno neće početi prije rujna. Cijena osnovnog modela talijanskog punta koji se još proizvodi u Torinu, je 8.450 eura, a u Srbiji ugradnjom hrvatskih dijelova za hrvatsko tržište mogla biti niža. »Fiat« je dopustio zamjenu svih dijelova osim

motora i menjača, a naša je ambicija da u »zastavi 10« bude oko 30 odsto hrvatskih dijelova«, rekao je Dujnić. Poslovni dnevnik piše kako bi se u »Zastavi 10« mogao naći akumulator zagrebačke »Munje«. Pred zaključenjem pregovora je i »Lipik glas« koji proizvodi automobilska stakla. Prema nekim informacijama ovih dana trebali početi i pregovori »Zastave« i naftne kompanije »Ina« o isporuci svih tečnosti i maziva neophodnih za prvo punjenje automobila. N. P.

Novi vjetrovi u MO DSHV Sonta

Jeditnstveno

*Zadovoljstvo rezultatima izbora u Sonti * Stipan Silađev novi predsjednik Savjeta za međunacionalne odnose SO Apatin * Pokrenuta inicijativa za uvođenje jezika nacionalnih manjina u lokalne medije*

Sjednica MO DSHV Sonta, održana 06. veljače u prostorijama Mjesne zajednice, nagovijestila je da su unutarnja razmimoilaženja stvar prošlosti. Obilovala je konstruktivnim raspravama, koje su pokazale jedinstvo članstva u razmišljanjima i stavovima. Početkom sjednice predsjednik *Stipan Silađev* je izrazio svoje osobno zadovoljstvo rezultatima proteklih izbora na području MZ Sonta.

Po njegovim riječima isto su konstatirali i partneri iz DS-a, a to je dobar znak da je potrebno nastaviti s političkim djelovanjem, kako bi se za predstojeće lokalne izbore pokušalo u još većoj mjeri poboljšati postotak izlaska Sončana na birališta. U nastavku sjednice predsjednik Silađev izvijestio je nazočne o odlukama Savjeta za međunacionalne odnose SO Apatin, usvojenim prethodnog dana, a za

našu nacionalnu zajednicu najbitnije su dvije. **INICIJATIVA:** Na čelu ovoga tijela s mandatom od 4 godine predsjednici se mijenjaju svakih dvanaest mjeseci. U prvoj godini predsjednik je bio predstavnik mađarske nacionalne manjine, a za sljedeće jednogodišnje razdoblje izabran je *Stipan Silađev*. Savjet je poduzeo i konkretne korake glede informiranja u lokalnim medijima, odnosno radio Apatinu i »Glasu komune«. Postignuto je cjelovito suglasje oko inicijative za uvođenje u program radio Apatina emisija na jezicima nacionalnih manjina koji su u službenoj uporabi u naseljenim mjestima Općine, a isto tako i oko dobivanja adekvatnog prostora na stranama općinskoga glasila »Glas komune«, te napomenuo da je svaka nacionalna zajednica dužna u najkraćem roku dostaviti Savjetu svoje planove i mogućnosti,

osobito kadrovske, glede uređivanja emisija, odnosno prostora u lokalnim medijima.

STAV ČLANSTVA JEDINSTVEN: Rasprava koja je uslijedila samo je potvrdila da je stav članstva jedinstven, a u tom smislu donijeta je i Odluka da se koordinatorom operativnoga plana imenuje *Ivan Andrašić*, kojemu je prepusten izbor suradnika, uz napomenu da u izradu plana rada, te u njegovu realizaciju moraju biti uključene sve tri oficijelne institucije hrvatske nacionalne zajednice u Sonti: Katolička crkva, MO DSHV i KPZH »Šokadija«. Evidentirano je i pojačano zanimanje za članstvo u stranci, osobito kod mlađe populacije, a već ranije je zauzet stav o potrebi pojačanoga rada na omasovljenju i pomlađivanju Mjesne organizacije. Nazočni su upoznati i s akcijom upošljavanja sezonske radne snage za poslove u poljoprivredi na području Poreča, Republika Hrvatska, koju vodi DSHV. Ovakve akcije, osobito u, kod nas evidentnoj općoj besposlici, zasigurno će imati pozitivan odjek, osobito kod mladih, koji i tvore najveću masu neuposlenih.

Ivan Andrašić

Vrijeme zabava, karnevala i maškara

Iz stvarnosti u maštu

Veljača je doba karnevala koji svoje podrijetlo imaju u davnoj višestoljetnoj prošlosti

Pred nama je pokladno vrijeme, vrijeme posvećeno zabavama, veseljima, prelima, karnevalima, maškarama i zajedništvu. Poklade traju sve do čiste srijede, 21. veljače, kada započinje razdoblje korizme, vrijeme kada

postimo, odričemo se i trudimo se biti bolji.

Za vrijeme poklada organiziraju se mnoge manifestacije, kojima je glavni cilj zabava, a neke od takvih manifestacija jamačno su karnevali i maskenbali.

ODABIR MASKI: Već kod djece možemo primijetiti veliku želju i zadovoljstvo za prerusavanjem, odijevanjem odjeće u kojoj mogu postati princeze, vitezovi, opasne zvijeri ili sve ono gdje ih mašta može odvesti. Ta se želja ponekad proteže kroz cijeli život, i na odrasle ljude koji možda žele prikriti neke svoje »ludorije«. Možda, ponekad, kad se osobno nademo u nekoj neugodnoj situaciji poželimo da smo netko drugi i na taj način riješimo vlastite probleme. No, ipak nije baš cijeli život maškare, pa moramo skinuti svoju krinku i pogledati u stvarnost. U odabranom kostimu, sakriveni iza maske, ljudi makar na kratko dobivaju novi identitet, a time i osobine posuđene osobnosti, a ponekad i hrabrost da urade nešto što možda nikad ne bi uradili. Mjesec veljača je doba karnevala koji svoje porijeklo imaju u davnoj višestoljetnoj prošlosti.

POVIJEST MAŠKARA: Kroz povijest ljudi su se voljeli maskirati i prerusavati, ta tradicija je postala izražena kroz karnevale koji su mnogima postali sastavni dio kulture. Ljudi su oduvijek

voljeli maske i karnevale, no kako povijest kaže, početkom XIV. stoljeća uvedena je zabrana prerusavanja koja je trajala gotovo 150 godina, ali upravo u toj epohi je maska postigla nevjerovatan napredak. Kako su se ljudi i pored zabrane maskirali, osobito u Veneciji, vlastima nije preostalo drugo nego su 1606. godine uklonili zabranu. Spominje se kako su s početka XVII. stoljeća maske bile fantastične, prekrasni kostimi nebeskih i morskih božanstava. Neke su maske znale stajati cijelo bogatstvo, jer u to vrijeme na maskama su se nalazile perle, zlato i drago kamenje.

Početak maskenbala bi bio u listopadu, kako bi se u vrijeme Božića na kratko prekinuo, a onda je opet započinjao po staroj tradiciji 26. prosinca. U XVIII. stoljeću kostimi su postajali maštovitiji, raznovrsniji, te možemo reći kako se tad i rodila umjetnost pravljenja kostima i maski. Tadašnji su kreatori za izradu maski ulagali puno mašte i znanja u odabiru prikladnih materijala i detalja.

Željka Vukov

Hrckov maskenbal

Četvrti po redu »Hrckov maskenbal« održat će se 16. veljače u organizaciji NIU »Hrvatska riječ«, te uz potporu Generalnog konzulata RH u Subotici i HNV-a. S obzirom da je interesiranje djece za ovu manifestaciju veliko, organizatori su odlučili maskenbal preseliti u veću dvoranu, tako da će se ovogodišnji »Hrckov maskenbal« održati u restoranu KTC-a u Subotici. Očekuju se sva djeca koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, djeca koja slušaju predmet hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, kao i ostala djeca iz hrvatske zajednice.

Na maskenbalu će se okupiti oko 500 djece iz Golubinaca, Petrovaradina, Slankamena, Sombora, Vajske, Bačkog Monoštora, Sonte, Bačkog Brega, Male Bosne, Tavankuta, Ljutova, Đurđina, Žednika, s Bikova, i iz subotičkih osnovnih škola u kojima djeca pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. O svim detaljima će biti obaviješteni ravnatelji škola i učiteljice, a na djeci i roditeljima je da s puno mašte i veselja osmisle masku u kojoj će doći na »Hrckov maskenbal«. Sve vas s radošću i uzbuđenjem očekujemo!

Vera Erl, profesorica na Filozofskom fakultetu u Osijeku i predsjednica Udruge urbanih Šokaca u Osijeku »Šokačka grana«

Laptop na ramenu, nošnja u ormaru

*Ako me možete sresti u gradu s laptopom na ramenu, ako iz kafića šaljem sms poruku i ako odem na Internet, što sam ja drugo već urbana Šokica * S druge strane, ja u svojem ormaru čuvam drenovačku nošnju, čuvam zlatovez i dukatiće, a to govori o meni i mojem podrijetlu*

Razgovor vodio: Slavko Žebić

Vera Erl, magistra i profesorica na Filozofskom fakultetu u Osijeku, od nedavno je i predsjednica Udruge urbanih Šokaca u Osijeku »Šokačka grana«. Prošloga vikenda, ona je predstavila dva nova izdanja na svetkovini knjige u Osijeku, u prelijepom ambijentu foajea HNK, i to Zbornik radova s Međunarodnog okruglog stola »Urbani Šokci« i Šokačku čitanku, prva dva izdanja Biblioteke Šokačka grana, koja je izišla u suradnji s osječkim ogrankom Matice hrvatske.

HR: Faljen Isus kažemo Šokici u njenom domu na Vijencu Ivana Meštrovića u Osijeku, Šokici koja je netom došla s Šokačke večeri, a na njoj se ne primjećuju tragovi umora...

Uvijek faljen, a što se tiče vašeg pitanja, uvjeren sam da je to zbog zadovoljstva, jer svaki čovjek kada je zadovoljan, na njemu se ne primjećuju tragovi umora, a vjerujte mi umora je proteklih dana bilo na pretek. Najprije smo u srijedu imali izvještajnu godišnju skupštinu i naše je članstvo prihvatilo moje izvješće, kao i prijedlog programa rada za tekuću godinu, a jučer smo imali izvanrednu promociju naša dva izdanja u suradnji s osječkim ogrankom Matice hrvatske, zbornika radova s našeg Međunarodnog okruglog stola »Urbani Šokci« i Šokačke čitanke čiji su autori Helena Sablić Tomić i Goran Rem. U prelijepom ambijentu Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku, okupilo se više od stotinu ljubitelja knjige, i baš ta svetkovina knjige razlog je mojemu zadovoljstvu koje briše sve tragove umora. Sinoć smo ili bolje rečeno jutros rano, ispratili goste i prijatelje s naše Šokačke večeri, kojom smo obilježili 2. godišnjicu udruge i ovaj sretan događaj, naša dva prvijenca, a kada su gosti zadovoljni, onda je domaćin još zadovoljniji.

HR: Druga je obljetnica Šokačke grane u Osijeku. Dvije godine su tako malo i u životu čovjeka i u životu jedne udruge, no Šokačka je grana

već za te dvije godine privukla pozornost šokačke i ine javnosti, Slavonije, Srijema, Baranje i šire.

Moram se složiti s vama jer dvije godine su doista kratko razdoblje, no i sami ste vidjeli, mi smo napunili foaje HNK u Osijeku i veliku dvoranu Classic u Industrijskoj četvrti, a sinoć su mi rekli da je postavljeno 422 sjedala, a toliko je bilo i gostiju. To je odraz povjerenja u ono što mi radimo, u programe koje provodimo, u projekte koje nudimo i naši su Šokci došli sa svih strana iz čitave Šokadije, Slavonije, Baranje i Srijema, ali i s druge strane Dunava iz Vojvodine i iz Mađarske. Moram reći da ti programi pomalo nadilaze one naše temeljne vizije, odudaraju od stereotipa, jer Šokac jest i kulen i vino i tambura, pjesma i kolo, ali mi smo riješili iskoristiti intelektualno-obrazovne sposobnosti naših Šokaca i tako dati nešto više, što će ostaviti traga diljem naše Šokadije. Odmah moram reći da smo mi Šokci prije svega Hrvati, a ne nekakva etnička skupina koja će se zalagati za svoje posebnosti, a ja volim u čestim prigodama citirati našeg književnika Vladimira Rema koji je rekao da su Šokci Hrvati i dahom i duhom.

HR: Kako je počelo? Naime, poznati šokački jal ili kako to Šokci vole reći pizma, uvijek ih je držao po strani, mada su Šokci svoju udrugu imali već 1934. godine...

Imate pravo, uvijek je bilo tog šokačkog jala pa i općepoznatog hrvatskog jala, a kod naših Šokaca odomaćio se izraz pizma. Šokac jednostavno ne može podnijeti da netko od njega nešto bolje učini, da je ljepši, da je bolje obućen, da ima više zemlje, bolje konje, ili traktor u posljednje vrijeme, i sada je vrijeme da svi skupa shvatimo da svatko treba dati sukladno svojim mogućnostima, a taj zajednički doprinos svih nas dati će pravu sliku i o Šokcima i o Šokadiji.

Osijek je imao klub Šokaca još 1934. vjerojatno i prije, no o ovome je pisano u našem zborniku, Osijek ima i Šokačku ulicu, istina malu, tek jedna stambena zgrada i nekoliko obiteljskih kuća, ali činjenica je da »laktanje« i političko i gospodarsko nije svojstveno našim Šokcima. Naravno da smo imali i da i danas imamo Šokaca koji se i dalje bave politikom, koji

su dobri gospodarstvenici, no mora se priznati da su Šokci ponekad bili skloni podcjenjivati pa i sprdati se onima koji se guraju i laktaju. Isto tako, mi imamo i političare i gospodarstvenike koji k nama dolaze i hvale se da su Šokci, a zapravo to nisu svojim podrijetlom, a to znači da su ti ljudi već dulje vrijeme u našoj šokačkoj sredini, neki su tu i rođeni i oni doista pripadaju tom

se tu primjećivao i šokački štih jer Šokci su dolazili u Osijek iz svojih sredina i donosili pomalo te svoje osobnosti, a kako smo mi iz različitih sredina, donosili smo sa sobom čitavo jedno bogatstvo običaja i baštine. Moram priznati, Grana se doista razgranala i mi imamo već 400 članova s plaćenom članarinom, a na našim okupljanjima srijedom zna biti i više

suradnike, prepoznali partnerstvo, ali ne i konkurenciju. To i jest draž, da svatko dolazi s nekakvim vlastitim specifičnostima, a ne nekakva glomazna i kruta šokačka organizacija, koja bi dovođila do centralizacije i nametanja tuđe volje. Drugo, naša je Grana otvorena za sve ljude dobre volje, dok se recimo u Vinkovcima, u njihovim šokačkim rodovima, točno zna tko

našem krugu, pa ja volim često reći kad pozdravljam Šokce i prijatelje Šokaca da pozdravljam i one koji se Šokcima osjećaju. Mi sve ljude dobre volje primamo u našu udrugu i otvoreni smo za sve ideje i za svaku suradnju.

HR: Prije dvije godine osnovana je Šokačka grana koja se već grana do neslučenih razmjera, ili možda griješim, možda se već tada to dalo naslutiti?

Priznajem da u početku nisam ni sanjala da će to ići tako. Istina, već na prve skupove svi su dolazili s iskrom u oku i s nekakvim šokačkim žarom i s željom da nešto učinimo što će biti prepoznatljivo u našem gradu, što će biti naše, šokačko. Osijek je oduvijek bio multietnički, multikulturalni i kozmopolitski grad s prepoznatljivim esekerskim štihom, ali oduvijek

od stotinjak ljudi. Naši su ljudi prepoznali u tim programima nešto svoje, pa se onda zdušno zalažu da se to njihovo vidi, čuje i očuva.

HR: Nedavno ste ponukani možda i odgovaranjima, izjavili da Šokačka grana ne želi biti nikakva krovna udruga inih šokačkih organizacijskih oblika, već partner i suradnik, no sinoć se vidjelo da su Šokci pohrlili sa svih strana i to u svom šokačkom ruhu...

Doista mislim da mi ne trebamo biti nikakva krovna udruga oko koje će se okupljati sve do sada organizirane šokačke udruge ili one koje će se tek osnovati. I sinoć ste mogli vidjeti da su na Šokačkoj večeri bili svi naši prijatelji iz udruga diljem Slavonije, Cvetferije, Srijema, Baranje, pa i van granica naše zemlje, jer su ti ljudi prepoznali u nama prijatelje i

može biti član, samo oni koji su stoljećima podrijetlom Šokci.

HR: Često ističete epitet Urbani Šokci. Činjenica je da smo od ruralnih napravili veliki iskorak ka urbanima, no i sinoćnji je događaj odisao duhom naših predaka i moglo se vidjeti puno narodnoga ruha iz svih dijelova Šokadije...

Vidite, mi smo još na našoj osnivačkoj skupštini prije dvije godine rekli da osnivamo udrugu urbanih Šokaca. Mi uglavnom potječemo iz ruralnih sredina i gotovo smo svi u taj naš Osijek donijeli i malo prašine ili blata na opancima, ako baš hoćete iz Drenovaca, Sikirevaca, Đakovačke Satnice, Drenja, Koritne, Semeljaca i Gibarca, ali mi smo se obrazovali, stekli nekakvo obrazovanje i radimo svoj posao svatko na svom radnom mjestu, dakle mi jesmo

urbani Šokci. Tada smo rekli i da ćemo organizirati Okrugli stol na tu temu, na temu urbanih Šokaca, a moram priznati da su me stalno provocirali kako sam ja urbana Šokica, a ja to doista jesam. Ako me možete sresti u gradu s laptopom na ramenu, ako iz kafića šaljem sms poruku i ako odem na Internet, što sam ja drugo već urbana Šokica, a takvih koji se danas služe suvremenim tehnolo-

gijskim alatkama već na osnivačkoj skupštini 2005. istaknuli tu potrebu da idemo s okruglim stolom na temu Urbani Šokci, a kako smo u međuvremenu potpisali povelju o trajnoj suradnji sa našim prijateljima u Pečuhu, Mohaču, Subotici, Somboru i Senti dobili smo i epitet međunarodni. Želja nam je bila da na tom našem okruglom stolu bar donekle istražimo sve ono o čemu sam već govorila a vezano je za

i anketne upitnike jer smo htjeli vidjeti tko to sve hrli u šokačku udrugu, odakle ti ljudi dolaze, kakvoga su statusa i još puno toga. Prema podrijetlu, najviše Šokaca dolazi iz Bosne, čak 35 posto, a iz drugih dijelova 32 posto, iz Hercegovine tek 5 posto i Like 6 posto. Što se tiče dokaza o porijeklu najveći je dio naveo dolazak u 18. i 19. stoljeću čak 40 posto, u 17. stoljeću tek 10 posto, a u

ni članovi, već su organizirani u niz KUD-ova i društava i oni već znaju plesati, pjevati, svirati. Naši su mladi obrazovani, stekli su i glazbenu naobrazbu i oni već u toj pjesmi i plesu njeguju tradiciju, običaje, baštinu, ali ono što mi želimo, to je da oni nauče negovati i izvorne običaje, tradicijske običaje svojega zavičaja i šokačku baštinu, jer ono što oni sada rade to je koreografija, a ono što mi želimo je povratak izvornosti.

Što se djece tiče, ja sam sinoć na sav glas pozdravila najmlađega Šokca, *Matka Leku*, čije prezime baš i ne zvuči šokački, ali baka mu je Šokica iz Tovarnika, i ona vrši utjecaj na njega, ona ga već u ovim godinama, a mislim da nema više od 2,5 –3 godine, uči šokaštvu, a tko šokaštvo zavoli od malih nogu, taj je Šokac do groba.

Osim toga, imali smo sinoć i goste, djecu iz HKUD »Klas« iz Višnjevca, mi smo bili na osnutku njihove udruge a njih za nastupe sprema naša Šokica *Maja Farkaš*. Ta naša suradnja bi vrlo brzo morala dati plodove, a ta su djeca očarana Šokačkom granom i vidjet ćete, oni će vrlo brzo postati članovi naše udruge. A možda bi već trebali razmišljati i o dječjoj smotri da okupimo svu onu djecu koja žele negovati Šokaštvo.

HR: Počeli smo osobno, no, pa ćemo tako razgovor i završiti. Vera, Šokica iz Drenovaca, ali Erl, plemićka titula - otkuda sve to na jednom mjestu?

Ja sam izvorna Šokica iz Drenovaca, Janjićeva, Odžina, a ovo grofovsko prezime dobila sam udajom za mojega muža *Josipa Erla*. I ne samo da sam Šokica podrijetlom, ja se tako i osjećam. Moji su u Drenovce došli iz Bosne prije 300 godina i zato ja volim reći da sam ja stara drenovačka Hrvatica-Šokica, stari drenovački hrast, a ti stari drenovački hrastovi su pod zaštitom države, to su spomenici kulture. Moje je djevojačko prezime Janjić a nadimak Odžini, moji su dobili po šukun-šukun djeđu, koji je bio graničar i čuvar granicu na Savi, a kako je iz Bosne dolazio onaj hodžin pjev, oni su se izrugivali, a prema strogim austro-ugarskim zakonima dobili su 25 na tur a njega su prozvali Odžin. Janjića u Drenocima ima više, ali samo je moja loza Odžina. ■

logijama je puno pogotovo među mladima. Ta tko danas dolazi u Osijek s šokačkim torbacom na ramenu?

S druge strane, ja u svojem ormaru čuvam drenovačku nošnju, čuvam zlatovez i dukatiće, a to govori o meni i mojemu podrijetlu, ali i svih naših Šokica i Šokaca koji su sinoć prošetalu svoje šokačko ruho, a kako smo i iz različitih sredina, tako je i to ruho različito, negdje posve, a negdje samo u detaljima, ali to i jest bogatstvo naše šokačke tradicije, naše baštine i naše udruge.

HR: Akcent je dan na intelektualni dio, i već prve godine svojega postojanja Šokačka je grana organizirala Okrugli stol na temu Urbani Šokci...

Ne volim se ponavljati, ali mi smo

Šokce, a naravno i za Bunjevice, jer smo uključili čitavi niz autora, novinara, znanstvenika, kulturnih djelatnika iz Slavonije, Mađarske i Vojvodine koji su dali svoj doprinos tim našim željama.

HR: Bilo je tu zanimljivih uradaka, dragocjenih i za neka buduća istraživanja, no vi ste svoju temu naslovili: Podrijetlo i socijalno-ekonomska struktura članstva Šokačke grane. Koja su sve staništa vaših članova, odakle oni sve dolazi i kakva im je socijalno-ekonomska struktura?

Na odabir teme ponukao me je veliki odziv kako na inicijalne sastanke tako i na osnivačku skupštinu udruge, održanu 3. veljače 2005. godine u Sindikalnoj dvorani Tvornice šećera u Osijeku. Mi smo već tada podijelili pristupnice

20. stoljeću 6 posto dok je veliki postotak oko 40 posto ostao bez odgovora. Glede obrazovanja najviše ih je u prvoj generaciji koja je stekla sveučilišnu diplomu 19 posto, druga generacija 1,8 posto, a treća tek 1,2 posto. Radno aktivnih Šokaca u udruzi je 50 posto, umirovljenika 34 posto, a neuposlenih tek 14 posto, no i tu je dosta mladih koji su tek u sustavu obrazovanja.

HR: Mladi su uzdanica svake ovakve udruge, a njih je sinoć na Šokačkoj večeri bilo nebrojeno. Znači li to da su i mladi prepoznali što to sve nudi Šokačka grana, pa i najmlađi, jer bilo je i djece osnovnoškolskog uzrasta?

Šokačka se grana mora okrenuti mladima, jer na njima svijet ostaje. Naši mladi, naši potencijal-

Kakav značaj ima amatersko folklorno stvaralaštvo u hrvatskoj zajednici?

Folklor - čuvar i promotor kulturnog i nacionalnog identiteta

Amatersko stvaralaštvo najbolje izražava duh jedne etničke zajednice kroz folklor i to je jedan od razloga, zbog čega trebamo ulagati i u takav vid stvaralaštva, kaže Davor Dulić

Činjenica je da tradicionalne manifestacije bunjevačkih i šokačkih Hrvata, kao što su primjerice tradicionalna prela, »Dužijanca«, festivali narodnih plesova i ostali oblici narodnih običaja i pučkih veselja širom Vojvodine, okupljaju veliki broj gostiju, publike i sudionika-amatera, članova hrvatskih udruga, koji nastupaju u kulturno-umjetničkim programima tih manifestacija.

Davor Dulić, voditelj umjetničkog Ansambla narodnih plesova i igara Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«, ističe kako je tradicija u smislu folklor, kao dijela kulture, jedna od temeljnih odrednica kulturnog i nacionalnog identiteta, a upravo se nastupima folklornih odjela hrvatskih udruga na brojnim tradicionalnim manifestacijama predočava njegovanje kulturnog bogatstva i naslijeđa.

OSJEĆAJ PRIPADNOSTI NARODU: »Folklor je bitan čuvar i promotor našeg kulturnog identiteta i bogate baštine. Amatersko stvaralaštvo je veoma značajno u sferi kulture, pa tako i u sferi kulture jedne manjinske nacionalne zajednice kao što je hrvatska u Republici Srbiji. Amatersko stvaralaštvo najbolje izražava duh jedne etničke zajednice kroz folklor i to je jedan od razloga, zbog čega trebamo ulagati i u takav vid stvaralaštva. U sferi profesionalnog umjetničkog stvaralaštva nastaje umjetnička produkcija koju u svakodnevnom govoru često nazivamo 'elitna kultura', ali djela koja nastaju

u toj sferi kreacija su pojedinaca i ta djela ne moraju nužno izražavati senzibilitet jednog naroda, dok folklorno amatersko stvaralaštvo okuplja veliki broj članova hrvatskih udruga, a kako se temelji na narodnom stvaralaštvu, ono prezentira način življenja, duh i tradiciju, pa i frustracije etničke zajednice«, kaže Davor Dulić i napominje kako kontinuirano amatersko folklorno stvaralaštvo u hrvatskim udrugama omogućuje spoznaju s tradicionalnim naslijeđem, a kroz tradicionalne običaje, plesove ili pjesme stiče se i osjećaj pripadnosti narodu i spoznaja o istom podrijetlu.

»Trebamo živjeti tradiciju kroz naslijeđene vrijednosti, naravno primjereno 21. stoljeću, jer tradicija ukazuje i na smjernice kvalitetnog života u kontekstu naše zajednice. Oduševljen sam velikim brojem mladih na nedavno održanom Velikom prelu u subotičkoj Dvorani sportova. Ta tradicionalna manifestacija okup-

lja Hrvate od davne 1879. godine i evo, traje do danas. Na Velikom prelu gosti su se družili, razgovarali, pjevali i plesali. Pokazalo se kako postoji potreba za takvo tradicionalno okupljanje«.

ENERGIJA NARODA: Davor Dulić ukazuje kako je folklorni ples odraz duhovnog i emotivnog stanja svakog pojedinca u skupini izvođača, a duhovnost i emotivnost folklornog izvođača se formiraju i putem vrijednosti tradicije koje prenosi određeni ples, a takvo formiranje duhovnosti i emotivnosti, plesača dovode i do izgradnje stava i nepatvorene osobnosti, što se onda iskazuje i u kontekstu aktualnog društvenog života.

»Članovi folklornih odjela hrvatskih udruga putuju po svijetu i tako se upoznaju s drugim kulturama, običajima, tradicijama, vjerama i rasama i tako šire svoje vidike. Cijeneci različitost, sve više ulazu u svoju specifičnost. Veoma je važno i što se plesači upoznaju s nevjerovatnom kreativnošću svojih predaka, koja se kroz plesove, pjesmu, narodnu nošnju i običaje očuvala toliko puno godina, a očuvala se zbog toga, što kreativnost naših predaka sadrži senzibilitet naroda i energiju. Njihova kreativnost nadvladala je sve promjene vlasti, država i ekonomskih kriza. Naši preci imali su veliki dar, talent i osjećaj za vrijednosti. Narodni plesovi su se stvarali vremenom, a izabrani su najupečatljiviji pokreti koji izražavaju duh naroda i ti plesovi nas i danas fasciniraju. A zbog čega? Zbog toga što je u njima sadržan duhovni naboj koji iskazuje snagu jednog naroda. Folklor se zasniva na energiji naroda, a suvremeno amatersko folklorno stvaralaštvo se zasniva upravo na toj energiji naroda, energiji koja uvijek iznova izgrađuje duhovnost novih generacija i zbog toga folklorni odjeli imaju veliki značaj za našu hrvatsku zajednicu.«

Zvonko Sarić

Više pozornosti za nepatvorene vrijednosti

»Uzimajući u obzir broj mladih ljudi, kao i onih starijih, koji se bave amaterskim folklornim stvaralaštvom u hrvatskim udrugama, broj publike koja se okuplja na koncertima i festivalima narodnih plesova, brojne koncerte i gostovanja, te činjenicu da takvo stvaralaštvo izražava i promovira kulturu hrvatske manjinske zajednice na regionalnoj i internacionalnoj razini, mišljenja sam da mediji na hrvatskom jeziku u Republici Srbiji trebaju još više prostora posvetiti takvom vidu amaterskog stvaralaštva kojeg karakteriziraju nepatvorene vrijednosti«, kaže Davor Dulić.

Šokačka književnost

Praznik knjige u Osijeku

Predstavljene izdanja »Biblioteke Šokačke grane« - Zbornik radova s Međunarodnog skupa okruglog stola »Urbani Šokci« i Šokačka čitanka

»Šokačka grana« je u Osijeku na Marin dan slavila praznik knjige, naime, predstavljena su dva nova izdanja u okviru »Biblioteke Šokačke grane« i to, Zbornik radova s Međunarodnog okruglog stola »Urbani Šokci«, održanog u Osijeku travnja 2006. godine, i Šokačka čitanka, čiji su autori naši poznati znanstvenici, *Helena Sablić-Tomić* i *Goran Rem*.

»Ova je Biblioteka, kao i mnoge aktivnosti naše udruge, rezultat pokrenute šokačke energije, koja je postala prepoznatljiva i u gradu Osijeku i znatno šire, a mi urbani Šokci odlučili smo se za iskorak izvan stereotipa, složni u nakani da moramo težiti ka izvrsnosti, a ne ka osrednjosti, rekla je pozdrav-

rada i djelovanja »Šokačka grana« potpisala povelju o trajnoj suradnji sa prijateljima iz Pečuha i Mohača, Subotice, Sombora i Sonte, što je ovim aktivnostima dalo jednu novu, međunarodnu dimenziju, a oslanjanje na najstariju hrvatsku kulturnu instituciju, stavilo je svima do znanja da će ozbiljne programe i projekte, ovdje raditi i provoditi ozbiljni ljudi.

ZBORNIK RADOVA I ŠOKAČKA ČITANKA: Zbornik je prvijenac »Šokačke grane« i sadrži 22 rada na 375 strana, kojim su Šokci pokušali dati odgovore na brojna pitanja s kojima se sreću i Šokci i Bunjevci s obje strane Dunava, a obuhvaćeni su autori poput *Ante Sekulića*, *Jasne Melvinger*, *Helene Sablić Tomić*,

kao i autori, i teme su raznorodne, od staništa Šokaca i Bunjevaca do šokačke riči i očuvanja hrvatskoga jezika, književni i kazališni dosezi, šokačka baština, sakralne teme i postojanje Kluba Šokaca u Osijeku još 1934. godine.

Što se Šokačke čitanke tiče, autori, *Helena Sablić-Tomić* i *Goran Rem*, obuhvatili su 60-tak autora, od *Ilije Okrugića Srijemca*, *Ivana i Josipa Kozarca*, do mladih i

otvorenih pitanja, ne želeći pri tome dovesti u pitanje legitimnost šokačkoga pisma i određivanja takvoga naziva. U svakom slučaju, ova će knjiga dati odgovore i na takva pitanja, a *Blažetin* smatra da će biti posebice zanimljiva Šokcima i Bunjevcima u susjednim zemljama, Mađarskoj i Vojvodini.

»Kada sam sa Remom dogovarala o čemu danas govoriti«, obra-

Muška pjevačka skupina Šokci

Ijajući sudionike skupa, goste i uzvanike, predsjednica »Šokačke grane«, *mr. Vera Erl*.

Svetkovini je knjige u svečanom foajeu HNK u Osijeku nazočilo više od stotinjak uglednih gostiju i ljubitelja lijepje riječi, Šokaca iz čitave Šokadije, ali i Šokaca i Bunjevaca s obje strane Dunava, jer na samome je početku svojega

Vere Erl, *Vlaste Ramljak*, *Josipa Franca*, *Ivice Čosića*, *Damira Doležala*, *Ljiljane Kolenić*, *Kate Ivić*, *Ljubice Gligorević*, *Janje Prodan*, *Milovana*, *Mikovića*, *Jasminke Dulić*, *Stevana Mačkovića*, *Alojzija Stantića*, *Gorana Rema*, *Tome Šalića*, *Marije Šeremešić*, *Zvonka Tadijana*, *Ivana Nikolića* i *Martina Vukovića*. Baš

Predsjednica »Šokačke grane« mr. Vera Erl s gostima

suvremenih autora kakvi su *Vlasta Markasović*, *Julijana Matanović*, *Sablićeva* i *Rem*. Lijepo ukoričeno izdanje na gotovo pet stotina stranica, tiskano je u nakladi osječkog ogranka Matice hrvatske i Šokačke grane, a za tisak je bila zadužena Gradska tiskara u Osijeku.

PRAVO NA RAZLIKU: Predstavljajući Šokačku čitanku, *dr. Stjepan Blažetin*, s Filozofskog fakulteta u Pečuhu, istaknuo je kako je ova knjiga dokaz da postoji šokačka književnost i postavio neka retoričkih pitanja o šokačkoj književnosti: je li šokačka kad je samo Šokac piše?, može li šokačku književnost pisati i netko, tko je dugo sa Šokcima, pa mu se ta tematika sviđjala?, kao i još niz

tila se skupu i *dr. Helena Sablić Tomić*, »sporazumjeli smo se da o ovom izdanju govorimo isto kao što smo prije godinu ili dvije govorili o našim prinovima u obitelji. Ova je knjiga naše zajedničko čedo i dobro da je ugledala svjetlost dana.

Ova zavičajna čitanka, potaknula je našu energiju iz samoga srca, i upravo nam ova knjiga daje pravo na razliku, jer ako težimo bezgraničnom prostoru, o čemu je govorio i *Stjepan Blažetin*, onda će identitet prostora iz kojega dolazimo biti onaj naš, bez obzira iz kojega šokačkoga prostora dolazili, jer ova nas čitanka poziva na kretanje, da se okrenemo tom prostoru iz kojega dolazimo, da se

okrenemo prostoru našega identiteta, da se spustimo do Bosuta i Save, da odemo do Santova, na krajnjem sjeveroistoku, da otkrijemo što je to Bosna i da shvatimo da je Osijek samo metropolizirani razgovor naslovljen kao 'Urbani Šokci', da prepoznamo čisti zlatovez Cvelferije i da ponovno pročitatamo *Antuna Gustava Matoša*, kao nekoga tko je u duši ostao paor i Šokac«.

U programu prilikom predstavljanja novih knjiga na samici je svirao *Franja Verić*, a tekstove iz čitanke čitale su glumice HNK u Osijeku, *Tatjana Bertok Zupković* i *Anita Šmit*.

ŠOKAČKA VEČER: Svi su suglasni, lijepo je bilo u prekrasnom ambijentu foajea HNK u Osijeku, ali isto tako lijepo je bilo i u Dvorani Classic u Osijeku, gdje se Šokci organizirali Šokačku večer, prelijepi događaj koji je odišao duhom naših predaka, a okupilo se više od 400 Šokaca iz čitave Šokadije i naravno naših gostiju s obje strane Dunava. Bilo je tu prelijepih nošnji iz svih naših krajeva, a za dobru su zabavu bili zaduženi tamburaški sastavi Šokačka duša i Divani, gajdaši *Anita Tomoković* i *Ivan Lović*, samičar *Franja Verić*,

tražiti neki primjereniji prostor. Šokci iz Đakova došli su nazvati na bušare, a Šokci iz Županje na tradicijsko Šokačko sijelo, 40 po redu, dok su nas Šokački rodovi iz Vinkovaca pozvali na pokladno jahanje. Zvani smo i na Šokačko prelo u Bačkom Bregu, Bunjevačko i šokačko prelo u Somboru i na Šokačko prelo u Baču, gdje je osnovana nova Šokačka udruga.

DOJMOVI: »Ja sam Šokac iz Vinkovaca, na privremenom radu u Osijeku i ima li što ljepše za Šokca kada nazoči šokačkoj zabavi, a ova udruga to zna odlično napraviti. Evo, udruga postoji tek dvije godine, a već je napravila veliki iskorak, i Grad je to naravno prepoznao, i rado takvim programima i projektima dajemo i moralnu i materijalnu potporu. Danas sam bio i na prekrasnoj književnoj promociji, za koju je Grad već dao inicijalna sredstva, ali dogovorili smo se da otkupimo i dio knjiga, posebice Šokačke čitanke, da ih možemo dijeliti našim prijateljima i skrenuti im pozornost na našu baštinu i tradiciju. I mi ulazimo s Granom u jedan projekt, predstavljanje naših običaja na otoku Hvaru, ali to smo pomaknuli za ljeto, kada je tamo dosta domaćih i

Težimo izvrsnosti, a ne osrednjosti: mr. Vera Erl

Manifestacija je održana u dvorani HNK u Osijeku

dječja folklorna skupina Klas iz Višnjevca, muška pjevačka skupina Šokci i ženska pjevačka skupina Šokice, koji sa nastupili na radost svih nazočnih.

I opet je Vera Erl pola sata pozdravljala goste i uzvanike, a dvorana je doista bila prepuna, i osječki će Šokci vrlo brzo morati

stranih gostiju, a moja poruka ovoj udruzi je, samo naprijed, Šokci moji«, rekao je *Mrvoje Žabarević*, predstavnik Gradskog poglavarstva Osijeka.

I *dr. Andrija Zdravčević*, koji je došao u ime županijskog Poglavarstva bio je zadovoljan. »Vidite, ja sam Šokac

iz Bektinaca, a moji su došli u Bektince još u vrijeme biskupa *Čolnča*, dakle među prvima, a došli su od Dervente i Plehana. Poslije su se u selu raslojavale te obiteljske zadruge, pa je negdje nakon Prvog svjetskog rata u Bektincima već bilo pet grana Zdravčevića, rašireni smo diljem Slavonije i šire, ima nas od Osijeka do Zagreba, i uglavnom smo urbani Šokci. Vidite, naše selo će se i dalje raslojavati, mladi se obrazuju i kreću put gradova i to je dobro. Ovu udrugu, Šokačku granu, doista treba pohvaliti, jer izabrala je najbolji put za očuvanje šokačkih običaja i tradicije, naše baštine i očuvanje nacionalnog identiteta. Vidite, mi ćemo vrlo brzo ući u Europsku uniju i tamo će biti oko 1 posto Hrvata, i ako ne budemo vodili računa o vlastitom nacionalnom identitetu, vrlo brzo ćemo asimilirati i nestat će nas kao naroda, a o tome već ima primjera u povijesti«.

Za komentar smo zamolili i predsjednika Hrvatskog nacionalnog vijeća, *Josipa Zvonka Pekanovića*. »Ovo što ste danas priredili u HNK u Osijeku jednostavno je prelijepo, puno uzvanika, puno autora, a kada

sam u pauzi malo prelistao zavičajnu čitanku odmah pada u oči da su tu zastupljeni i Bunjevci, književnici iz Vojvodine i Mađarske, poput Ante Sekulića, Milovana Mikovića, Jasne Melvinger, Ante Jakšića i da ne nabrajam. Također sam očaran ovom Šokačkom večeri, pa vi Šokci doista znate napraviti atmosferu. Nadam se da će se vaša grana i dalje granati, da će ovakve večeri postati tradicionalne, a osobno vam želim, granajte se s obje strane Dunava, jer za nas Dunav nikada i nije bio granica, već rijeka koja povezuje ljude i sudbine«.

I *Marija Šeremešić* iz Sombora je bila očarana.

»Nisam u prigodi često biti na ovako veselim šokačkim zabavama, ali ovo što ste vi danas napravili i u kazalištu i ovdje večeras, jedinstveno je. I moja je malenkost pridonijela ovoj svečanosti, jer sam bila autor na našem okruglom stolu, i stoga sam danas još sretnija, a voljela bih da ova izdanja predstavimo i kod nas u Somboru, na našem druženju za Mladi Uskrs«.

Slavko Žebić

Tragom emisije »Zvuci bačke ravnice« na Radio Bačkoj

Sjećanje na izvedbu operete »Na vrbi svirala«

*Glazbeno-scensko djelo »Na vrbi svirala« djelo je autora dr. Josipa Andrića *
Pražvedba djela bila je davne 1956. godine u Plavni*

U četvrtak 1. veljače, u emisiji na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice«, na valovima Radio Bačke, imali smo prigodu čuti jednu zanimljivost iz kulturne baštine u okolici Bača. Naime, tog istog dana 1956. godine u Plavni je bila praizvedba operete »Na vrbi svirala«.

Urednik emisije *Pavle Pejčić* pročitao je dio rukopisa samog autora ovog glazbeno-scenskog djela *dr. Josipa Andrića* o tom događaju. Prenosimo tekst koji je prezentiran u emisiji:

PRAIZVEDBA: »Praizvedba 'Na vrbi svirale', koja je bila 1. veljače u Plavni, pobudila je takvo zanimanje da je u pet uzastopnih večeri opereta izvođena pred dupke punom dvoranom Kulturnog doma. Najjači dani zime s 25 stupnjeva hladnoće nisu smetali, premda u dvorani uopće nema peći. U kožusima i šubarama, mnogi s ugrijanim ciglama pod nogama i s kuhanim vinom u bocu, prisustvovali su oduševljeni seljaci izvedbama operete. I cijela okolica se javila, neki došavši na izvedbe u Plavnu, a drugi tražeći da plavanjski operetni ansambl dođe i u njihova mjesta izve-

sti ovu bačku operetu. Izvedba 'Na vrbi svirale' u Baču 14. veljače imala je upravo trijumfalan karakter s preko 500 gledatelja. Oduševljeni Bačlijci traže da Plavanjci dođu ponovno k njima sa svojom operetom. Slijede gostovanja u Vajskoj, Bođanima, Bačkoj Palanci, Somboru, Čonoplji i drugim mjestima Bačke, a i Plavanjci će još mnogo puta imati prilike vidjeti i čuti tu svoju operetu«.

POTICAJI: Nadamo se da će HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani uskoro pripremiti, makar fragmentarno, i javno izvesti ovo značajno djelo. U tom smislu, vrlo poticajno djeluje i novo osnovano Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo »Mostonga«, koje 16. veljače organizira drugo Šokačko prelo u Baču. Predsjednik ovog društva *Stjepan Čoban* predložio je da se novoj udruzi pridruže i Plavanjci, a prvi inicijalni sastanak već je zakazan.

Oživljava li se to duh meštra *Grge Matoša* koji je 1837. došao za učitelja i kantora u Plavnu i ostavio za sobom dubok trag u kulturnim djelatnostima u ovom kraju Bačke?

Zvonimir Pelajić

Spomen na obljetnicu tragične smrti mr. Lazara Ivana Krmpotića i ing. Marina Dulića

Komemorativna obljetnica za istaknute članove

Na mjestu tragične pogibije: blagoslov križa

Prošlo je godinu dana od tragične smrti *mr. Lazara Ivana Krmpotića* i *ing. Marina Dulića*, te je ovim povodom 3. veljače služena sv. misa u crkvi Isusova Uskrsnuća u Subotici u 9 sati. Nakon sv. mise, koju su služili mons. *Bela Stantić* i mons. *Marko Forgić*, okupljeni su posjetiti mjesto njihove pogibije u Maloj Bosni, gdje je novopostavljeni križ blagoslovio mons. *Stantić*. Obitelj, brojna rodbina, te članovi Pučke kasine, posjetili su grob *Marina Dulića* na Kerskom groblju, a zatim i grob *mr. Lazara Ivana Krmpotića* u Bajskom groblju.

Sveta misa, s istom nakanom je služena u Đurđinu 4. veljače u 10 sati, dok je 6. veljače služena sv. misa za *mr. Lazara Ivana Krmpotića*, koju su predvodili mons. *Bela Stantić* i dr. *Marinko Stantić*, u crkvi Isusova Uskrsnuća. Istoga dana je održana i komemorativna obljetnica, koju je organizira »Pučka kasina«, a održana je u Gradskoj knjižnici, na kojoj je o pastoralnom radu *mr. Lazara Ivana Krmpotića* govorio brat u svećeništvu mons. *Bela Stantić*, o radu i doprinosu *mr. Krmpotića* i *ing. Marina Dulića* u Pučkoj kasini 1878. govorio je bivši predsjednik Pučke kasine *Ivica Rudinski*, a o životu i djelu je govorio *Ljudevit Vujković Lamić* tajnik Pučke kasine.

Na ovom komemorativnom skupu, pored članova obitelji nazočan je bio i Generalni konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske u subotici *Davor Vidiš*.

Ž.V.

Predstavljeno je izvješće YUCOM-a o diskriminaciji u medijima

Slika današnje stvarnosti

Reagirane najvećeg broja medija na pokretanje postupka za zabranu poziva na diskriminaciju, nasilje i govor mržnje, uglavnom je bio negativan

Piše: Olga Perušić

U okviru projekta »Kampanja za poticanje tolerancije i suzbijanja rasizma«, Komitet pravika za ljudska prava (YUCOM) promovirao je niz mjera i postupaka koje državna tijela moraju uvesti kako bi se suzbila diskriminacija u medijima. Samim izvješćem kao dokumentom analizirana je diskriminacija etničkih manjina, izbjeglica, rasna i rodna diskriminacija po socijalnoj pripadnosti, jeziku, religiji ili religijskim uvjerenjima, političkom ili drugom mišljenju, pripadnosti manjinama bilo koje vrste, vlasništvu, mjestu rođenja, hendikepu, godištu ili seksualnoj orijentaciji.

U proteklih dvanaest mjeseci YUCOM je u okviru projekta obavio istraživanje o primjeni medijskih zakona, Zakona o javnom informiranju iz 2003. godine i Zakona o radiodifuziji iz 2002. godine, u dijelu kojim se potiče tolerancija i zabranjuje širenje netrpeljivosti. Tijekom istraživanja, temeljenih na standardima Europskog suda za ljudska prava, preporukama i rezolucijama, te na Deklaraciji Međunarodne federacije novinara, uočeni su problemi vrijedni pažnje.

ORGANIČENJA: Prema Zakonu o javnom informiranju, zabranjen je govor mržnje člankom 38 i 39, ali iskustvo pravnog tima YUCOM-a pokazuje kako sudovi ne postupaju po tužbama za netoleranciju i govor mržnje, što po njihovu mišljenju ukazuje na nestručnost ili svojevrstu opstrukciju. Navođenjem naziva sporova i naslova teksta, te ostalih podataka o pojedinim predmetima, može se zaključiti kako u najvećem broju slučajeva ishod žalbenog postupka ostaje bez odgovora drugostepenog suda.

»Najčešće sudovi izbjegavaju postupati po tužbama i odlučivati o meritumu (suštini) i odlučuju se na odbacivanje tužbe iz uglavnom neosnovanih formalno-

Glumica Mirjana Karanović zbog uloge u filmu Grbavica bila je na meti ksenofobičnih komentara

pravnih razloga. Osim što ovakva praksa predstavlja problem sama po sebi, ona otvara i pitanje mogućnosti građana da štite svoja prava pokretanjem sličnih postupaka«, navodi tim Komiteta pravika za ljudska prava, kojeg čine Biljana Kovačević-Vučo, mr. Dejan Milenković, prof. dr. Stevan Lilić, Milan Antonijević, Suzana Blesić, Dragan Ristić, Natalija Šolić, Mirna Kosanović, Katarina Jozić i Lena Pelić.

PROBLEMI: Kako ističe YUCOM-ov tim odvjetnika, reagiranje najvećeg broja medija na pokretanje postupka za zabranu poziva na diskriminaciju, nasilje i govor mržnje uglavnom je bio negativan, a često se manifestirao

serijom tekstova i izvješća čiji je cilj obeshrabrivanje i diskreditiranje podnositelja tužbe. Tako su se mnogi odvjetnici i nevladine organizacije našli na udaru vulgarnih tekstova i kampanji protiv zaštite ljudskih prava. Istodobno, iako Zakon o javnom informiranju predviđa obvezu medija da dostavljaju video zapis emisije u kojoj se bilježi pojava širenja netolerancije, prema timu YUCOM-a je samo u jednom slučaju i izvršena.

KARAKTERISTIČNI SLUČAJEVI: Tekstovi koji su usmjereni na diskvalifikaciju ljudi koji se bave zaštitom ljudskih prava, suočavanjem s prošlošću, slobodom izražavanja i njihovim uspoređenjem s nacistima, objav-

ljivali su se poglavice u listovima »Kurir«, »Glas javnosti« i »Politika«. Osim novina prekršaji su zabilježeni i u televizijskim emisijama RTS-a, primjerice u emisiji »Sabornik«, kada je promovirana netolerancija prema neheteroseksualnoj populaciji. Osim toga, Televizija Novi Sad u političkoj je kontakt emisiji »Signali« emitirala govor mržnje glede teme referenduma u Crnoj Gori.

Slučaj koji je također imao veliku pozornost je netrpeljivost po nacionalnom osnovu prema predsjednici Vlade Srbije Ivani Dulić-Marković i članovima njene obitelji. Tom prilikom po viđenju odvjetničkog tima za ljudska prava članovi Srpske radikalne stranke po njihovom običaju nisu napali cjelokupnu naciju, već su podmetali pojedinim predstavnicima predrasude. I pokraj reagiranja tima YUCOM-a i stranke G17 Plus, netolerantna ponašanja su se ponavljala i tu prednjače listovi »Kurir«, »Pres«, ali i »Glas javnosti«. Osim navedenih slučajeva, na meti ksenofobičnih komentara našla se glumica Mirjana Karanović, koja je glumila Bošnjakinju, potom pritisak na suca Marka Kljajevića koji je vodio proces suđenja za ubojstvo premijera Zorana Đinđića, objavljivanje fotografije mladića koji salutira plakatu Ratka Mladića i niz netolerantnih stavova na temu rješenja pitanja glede statusa Kosova i Metohije.

Na koji način se može doći do razrješenja navedenih problema, kakve mjere poduzeti i kako iskorijeniti govor mržnje iz medija, ostaje timu Komiteta pravika za ljudska prava kao zadatak. Stav tima za sada je da se treba precizirati, prije svega Zakon o javnom informiranju, s jedne strane, a educirati suce na ne odbacivanje tužbe zato što ne prepoznaju njihovu suštinu, s druge strane. Treba inzistirati na dodatnom educiranju novinara, čak i građana, kako bi se problem nadvladao. ■

Biserka Petrović, majka najboljeg hrvatskog sportaša XX. stoljeća

Draženov muzej

Od osnutka zaklade sve do otvorenja proteklo je cijelih deset godina

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Biserka Petrović i Jacques Rogge predsjednik MOK-a

Od lipnja prošle godine, neposredno uz Draženov dom u Ciboninoj sportskoj dvorani, otvoren je muzej posvećen velikanu hrvatske i svjetske košarke i najboljem hrvatskom sportašu XX. stoljeća, *Draženu Petroviću*. Na adresi trga koji je po njemu nazvan, na broju 3, nalazi se retrospektivno zdanje u kojemu je pohranjeno sve što je činilo impresivnu igračku karijeru velikana svjetskog sporta. O ideji i želji da se napravi muzej, djelatnostima u svezi njegovanja imena i sjećanja na »legendarnog kapetana«, razgovarali smo s *Biserkom Petrović*, materom i svojevrsnom »kustosicom« ovog zdanja u koje svakodnevno dolaze brojne skupine posjetitelja željnih nezaboravne čarolije legendarnog »Amadeusa« košarke.

Kako je uopće došlo do ideje za stvaranjem muzejske postavke posvećene najvećem hrvatskom

košarkašu i sportašu XX. stoljeća?

Prije svega zbog velike želje djece, svih ljudi koji su tijekom godina redovito dolazili na njegov grob na Mirogoju, palili svijeće i doživljavali ga kao svog rođenog, to mi je dalo ideju za stvaranjem jedne stalne muzejske postavke tematski određene cjelokupnom igračkom karijerom moga sina, Dražena Petrovića.

Koliko je vremena proteklo od nastanka same ideje sve do njezine konačne realizacije?

Zaklada je osnovana još 1996. godine, ali nije mogla djelovati jer nije imala adekvatnoga prostora. Potom je sljedećih šest godina proteklo u traženju adekvatnoga prostora, te sređivanje svih potrebitih dozvola, da bi 2000. godine započela »bitka« za muzej, koja je također potrajala sljedećih šest godina, do prošle godine kada je, na obljetnicu smrti 7. lipnja, i sve-

čano otvoren »Draženov muzej«.

Što se sve nalazi u stalnoj muzejskoj postavci i što posjetitelji mogu vidjeti?

U muzejskoj postavci se nalaze izloženi svi trofeji koje je Dražen osvojio tijekom svoje bogate igračke karijere, prije svih tri olimpijske medalje, i još četrdesetak drugih kolajni osvojenih tijekom igračke karijere koja je predstavljena od njezinih samih početaka, potom originalni dresovi u kojima je nastupao, s izuzetkom Cibonine

majice koja se nalazi u »Kući slavnih« (Hall of Fame op. a)

Jedinstvenu atrakciju predstavlja i sustav Multimedije. O čemu se zapravo radi?

Zahvaljujući mogućnostima suvremene računarske tehnologije, posjetitelji (ponajprije djeca) svojevrsnom »živom slikom« imaju priliku dobiti dojam kako da su s Draženom skupa u dvorani. U biti ideja za multimedijom mi je došla prigodom posjeta Olimpijskom muzeju u Lausanni, gdje sam vidjela kako *Katarina Witt* »kliže« na monitorima i sebi sam zacrtala realizaciju mogućnosti da Dražen zauvijek »igra«.

Kao majka velikog sportaša, što biste označili kao najvažnije u »stvaranju« budućih šampiona?

Osobno smatram da je rad na prvom mjestu, baš kako je to uvijek shvaćao i Dražen, govoreći kako je tajna njegovog sportskog uspjeha u 99 posto rada i treninga. Također bih savjetovala svim mladim sportašima ljubav prema onome čime se bave, da im nikada ne bude teško trenirati. Ne samo zbog velikih rezultata, već i zbog osjećaja ispunjenosti cijeloga života.

A što biste savjetovali njihovim roditeljima?

Roditeljima savjet: Nitko ne može odgojiti dijete do roditelja. Ni škola, ni ulica, već samo i jedino roditelj. Treba ocijeniti i prepoznati što dijete želi, i potom ga voditi prema ostvarenju njegova cilja.

Glazbenik

Mnogima je nepoznat podatak kako je Dražen Petrović, skupa s bratom Acom također sjajnim košarkašem, prema izvornoj roditeljskoj zamisli trebao biti glazbenik. Stariji sin je svirao klarinet, dok je najbolji hrvatski košarkaš i sportaš XX. stoljeća, gitaru. Na sreću, vidjela sam kako im to sjedenje i vježbanje samo donosi nervozu, dok se ogromna energija i želja za loptom postupno oslobađala iz njih, pojašnjava mater Biserka.

Iz kuta mladih: Mario Marasović

Budućnost ne mogu sačekati ovdje

Prošlost je uvijek izgubljena u budućnost, zato treba gledati naprijed i težiti novim ciljevima

Razgovor vodila: Olga Perušić

Mario Marasović (1983.) završio je srednju Tehničku školu smjer elektrotehničar energetike i po njegovu mišljenju očividno je promašio odabir srednje škole, jer ga nije interesiralo ono što izučava. Ipak, bilo mu je drago što je u Tehničkoj školi naučio razmišljati logički, isključivo svojom glavom. Kako bi prethodnu odluku ispravio »pravim« studijem, odlučio se oprobati na prijamnom ispitu Akademije dramskih umjetnosti u Zagrebu. Za upis na akademiju pripremao se aktivno dvije godine, jer je htio upisati odsjek za kameru, tj. fotografiju.

»Na prijamnom u Zagrebu prošao sam kao i svaki entuzijast, naime, nisam se uspio upisati iz prvog pokušaja. Ne volim gubiti vrijeme, niti čekati da mi se stvari događaju, pa sam krenuo pitanje studija rješavati odmah, makar to odstupalo od prvobitno zamišljenog smjera«, pojašnjava Mario Marasović.

Poslije povratka u Suboticu upisao se na Višu poslovnu školu, smjer menadžment, a potom se prebacio na Megatrend fakultet. Prošle godine završio je studij i stekao zvanje diplomiranog ekonomista iz područja menadžmenta.

FOTOGRAFIJA: Po Mariovim riječima, ljubav prema fotografiji je došla sasvim spontano. Njegov se otac u mladosti bavio fotografijom, ali ne vjeruje kako je to poteklo od njega, jer o tomu nikada nisu pričali.

»Od malih sam nogu imao fotoaparat u rukama i slučajno su mi u ruke dospjele knjige o fotografiji, a potom i kvalitetniji fotoaparati. Nažalost, sama fotografija ni dan danas nije afirmirana kao umjetnost. Glede izučavanja tih tehnologija, imao sam prigodu upoznati se s malo ozbiljnijim fotografima, od kojih sam učio tehniku snimanja i rabljenja aparature. Tada se još radilo klasičnim fotoaparatima, i to s polaroid filmom.

Samostalno razvijanje filma predstavljao poseban doživljaj, jer imaš kontrolu nad cjelokupnim procesom izrade. Samo tako razvijena fotografija može ispasti kako ju je fotograf i prvobitno zamislio. Digitalna fotografija je danas uzela

maha i omogućila masovno bavljenje fotografijom, ali je istodobno i izgubila na kvaliteti. Svakako, ne bih želio da ljudi ovo shvate pogrešno, i ja posjedujem digitalni fotoaparat i njime fotografiram, ali i dan danas kad se odlučim praviti klasične fotografije, tad uzimam stariji model, s kojim sam i radio pripreme za akademiju«, ističe Mario Marasović.

Priznaje, kako u posljednje vrijeme, od kada studira potpuno drugo znanstveno područje, možda ga lagano i prolazi želja za fotografiranjem. Prema njegovim riječima nije u pitanju nedostatak inspiracije, već gubitak rutine. Ipak, kada mu to slobodno vrijeme dozvoli, rado posjećuje izložbe fotografija, osobito one mladih autora. Razmišljao je i o pripremi samostalnih autorskih izložbi, bilo je čak i nekoliko ugovorenih termina, ali nije uspio završiti seriju potrebnih fotografija.

Mario želi raditi vesele motive, kako ističe, u kojima se ne vidi destrukcija iz svakodnevnog okruženja.

STUDIJ: Njegov se život znatno promijenio, kako kaže u šali, od jedne umjetničke duše do »korporativne krvopije«. Za njega je ekonomija uvijek bila rezervna solucija.

»Nažalost, ljudi ne razgraničavaju menadžment, područje ekonomije koje sam ja izučavao, od ekonomije kao generičkoga pojma. Također, ne volim kada ljudi pogrešno rabe pojmove, pa tako na primjer od čuvara skladišta, postaje menadžer skladišta«, komentira Mario Marasović. Vremenom ga je menadžment zainteresirao, jer je nakon prve godine počeo izučavati strategiju i operativu u tvrtkama. Imao je namjeru ove godine upisati master studij, ali nažalost u Beogradu na željenom studiju smanjen je broj studenata koje primaju na smjeru odnosi s javnošću, i tako je za sad, odustao od master diplome.

Po Mariovim riječima, studij mu nije padao teško i niti u jednom momentu nije remenio njegov društveni život koji mu je izuzetno bitan. Za njega su izlasci i druženja svakako načini za odmor i relaksaciju od učenja. Naravno, bilo je i teških trenutaka tijekom studi-

ranja, kada je neki ispit polagao četiri puta i slično. Ipak, najčešće se sjeti prvog šoka, kada je za razliku od srednjoškolskog učenja iz svojih bilješki, za spomenuiti predmet dobio knjigu od šest stotina stranica. Položivši taj prvi ispit, to mu više nije predstavljao nikakav problem.

AKTIVIZAM: Tijekom srednje škole Mario je obavljao praktičnu nastavu u uredništvu YU ECO radija, gdje je izučavao zanat tonca, montažera, a konačno i samog voditelja programa. Nakon toga prešao je isto raditi na Radio Subotici, a na koncu se aktivirao na Mini radiju, gdje je ispred omladinske organizacije »Krov«, kojoj je i osnivač, vodio radio emisiju posvećenu mladima. Emisija je trajala malo više od godinu dana i bila je posvećena problemima mladih, naravno, okrenuta hrvatskoj manjinskoj zajednici.

»Ta emisija je tada meni dobro djelovala, a danas kada bih radio nanovo istu stvar, sigurno bih mnoge stvari radio drugačije. Sada sam u potpuno u drugim »životnim vodama«, ali se ne kajem što sam u »nju« ili negdje drugdje uložio svoju aktivnost. Tadašnja skupina udruge »Krov« ostala mi je u vrlo lijepom sjećanju, pogotovu što se i danas družim s pojedinim njenim članovima. Analizirajući što sam radio u prošlosti, zaključio sam kako se mogu bolje organizirati i ostvariti svoje ciljeve. Prošlost je uvijek izgubljena u budućnosti, i

zato treba gledati naprijed i težiti novim ciljevima«, stav je Mario Marasovića.

BUDUĆNOST: »Odakle početi..., kaže Mario i nastavlja: Nažalost, inteligentni mladi ljudi u našoj zemlji, na svu sreću ima ih dosta, nisu baš entuzijasti, pa nisam tako niti ja. Svoju budućnost ne vidim u ovoj zemlji jer smatram kako će trebati jako puno vremena da se neki 'plasmami i karikature' koji diktiraju stavove u ovome gradu promijene i dokle god se ne pruži šansa mladima za usavršavanje, rad i napredak pomaka neće ni biti. Svjedoci smo kako se neke stvari ipak događaju, poput biznis inkubatora, master plana za Palić, i drugih. To je odlično, ali za te procese treba još barem deset godina. Sam ekonomski sustav u Subotici i okolici nije razvijen i ne može ponuditi mladima uposlenje. Još se uvijek održavaju stari stečajni upravitelji u poduzećima i potiskuju mlade s njihovim diplomama. Najžalosnije je što mladi polako idu u traganje, ne za bogatstvom već za mogućnostima i jednim normalnim životom«, kaže Mario Marasović.

On je sada neuposlena osoba, prijavljen je na burzi rada, sa završenim studijem i odsluženom vojnom obvezom. Njegova konačna odluka je odlazak. Iščekuje dan svoga odlaska, pakiranja kofera za Dubai, gdje ga čekaju prijatelji koji će mu pomoći u traženju posla.

U Svetozar Miletiću održan »Marin bal«

Preljska zabava u srcu Lemeša

Prošle subote, 3. veljače, u Svetozar Miletiću (Lemešu) održan je tradicionalni »Marin bal«. Kao svetkovina običaja prela, ova pučka manifestacija u povodu Marin dana, potječe iz 50-tih godina prošloga stoljeća, 90-tih godina priređivao ju je lokalni Konjički klub, dok je u posljednje četiri godine organizira BKUD »Lemeš« (koji je prošle godine službeno preregistriran u HBKUD).

onici prela, prelo je i službeno otvoreno.

Tijekom večeri goste je zabavljao ansambl »Subotičke lole«, a gosti su imali mogućnost sudjelovati u igri parova zvanoj »ples srca«, te svoju sreću okušati i u tomboli. Do kraja zabave, koja je trajala do kasno u noć, okupljenima su se predstavile članice Društva koje su sudjelovale u natjecanju za najlipču prelju na ovogodišnjem Velikom prelu u Subotici – *Marija*

da smo mi kao Društvo uspjeli dostojno prirediti ovu tradicionalnu pučku zabavu vezanu za povijest našega mjesta«, rekla je u izjavi za »Hrvatsku riječ« Marija Bagi.

Marin balu su, između osta-

lih, nazočili i predsjednica MZ Svetozar Miletić *Katarina Kaić*, te predstavnici HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora, *Željko Kolar* i *Antun Knežević*.

D. B. P.

Ovogodišnje manifestacija započela je preljskom pjesmom »Marinska jadicovka« *Ivane Petković*, čije je stihove kazivala članica HBKUD »Lemeš« *Tamara Brkić*. Okupljene u dvorani Doma kulture, pozdravila je predsjednica Društva *Marija Bagi*, a nastupom reprezentativne folklorne skupine Društva - bunjevačkim kolom, u koje se se uključili i ostali sudi-

Tošaki i *Maja Loboda*, aktualna bandašica lemeške Dužijance.

Inače, ovogodišnji bal je, prema riječima predsjednice HBKUD »Lemeš« *Marije Bagi*, okupio oko 150 gostiju. »Zadovoljni smo brojem gostiju, iako je zainteresiranost bila i veća, ali smo, nažalost, zbog veličine dvorane taj broj morali ograničiti. Nadam se i da su gosti zadovoljni programom prela, te

»Debeli četvrtak« u Domu DSHV-a

Pozivamo sve članove i simpatizere DSHV-a na tradicionalni prijem povodom obilježavanja pokladnog običaja Bunjevačkih Hrvata »Debeli četvrtak«, koji će se održati u Domu DSHV-a, Beogradski put 31. u Subotici dana 15. veljače 2007. godine s početkom u 18 sati.

Predsjednik DSHV-a, dipl. ing. Petar Kuntić

Izišao novi broj »Glasnika Pučke kasine 1878.«

Od sada u novom ruhu

Novim brojem, 41. po redu, »Glasnik Pučke kasine 1878.« Nulazi u petu godinu izlaženja i dobiva novo ruho. Naime, Glasnik će u suradnji s NIU »Hrvatska riječ«, koja će ubuduće pružati tehničku potporu u izradi lista, izlaziti i s kolor stranim.

U novom broju, među ostalim, možete pročitati tekst posvećen sudbini zgrade Pučke kasine pod naslovom »Hoće li se i kada vratiti«, prikaz ovogodišnjih »Razgovora« u organizaciji Pučke kasine 1878., te osvrt na Veliko prelo 2007. u Subotici. O rezultatima nedavno održanim parlamentarnim izborima u Srbiji piše *mr. Ivan Rudinski*, koji na narednim stranicama potpisuje i nekoliko tekstova iz oblasti poljoprivrede. Novi broj također donosi i prikaz izložbe posvećene slikaru *Ferenczu Eisenhutu*, koja je nedavno otvorena u Gradskom muzeju u Subotici, te dvije kolumne, čiji je autor *Šime Peić Tukuljac*.

D. B. P.

Ovim brojem (41.) Glasnik PUČKE KASINE 1878 ulazi u petu godinu izlaženja i dobiva novo ruho. U suradnji s NIU »HRVATSKA RIJEČ« Glasnik će izlaziti i s kolor stranim a NIU »HRVATSKA RIJEČ« će pružiti tehničku pomoć.

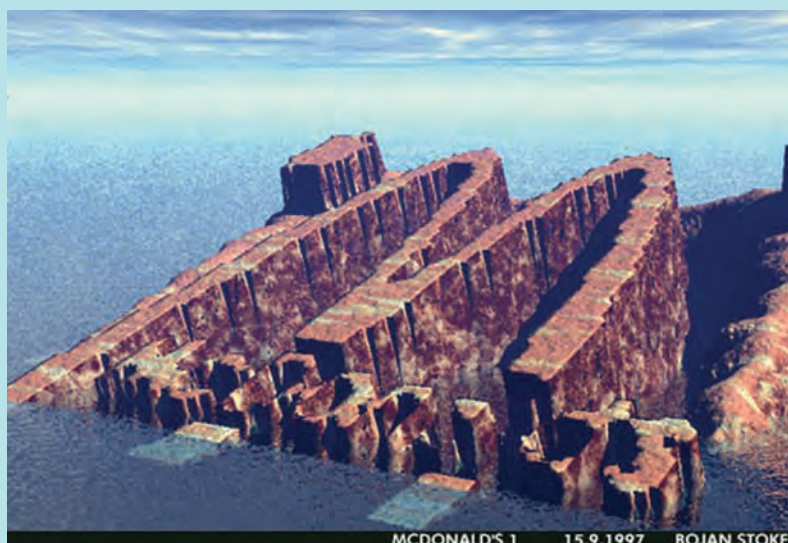
Do sada su objavljena 3 broja 2003. godine, po 12 brojeva 2004., 2005. i 2006. godine, kao i jedan izvanredni broj posvećen tragičnoj pogibli *mr. Lazara Ivana Krmpotića* i *ing. Marisa Dulica* – koji su bili osnivači obnovljene Pučke kasine 1998. godine i članovi Glavnog odbora Pučke kasine. Rastali smo se u 21. 55 sati. Žurili su kući u Đurđin i u smrt, koja je uslijedila nakon 20 minuta u Maloj Bosni.

Globalizacija se u znanstvenim krugovima šire počinje izučavati 80-ih godina prošloga stoljeća, no koncept »ujedinjenog svijeta« postaje popularan tek u skorije vrijeme. Pojmom globalizacija označava se kompleks ekonomskih, socijalnih, tehnoloških i političkih promjena koji se promatraju kroz interaktivni odnos sljedećih subjekata – ljudi, skupina, zajednica, zemalja, kompanija, i transnacionalnih aktera, u različitim geografskim lokacijama.

Mnogi globalizaciju smatraju primarno ekonomskim fenomenom, a kao njen osnovni cilj stvaranje ujedinjenog svjetskog tržišta, dok s druge strane, globalizaciju možemo povezivati i s ubrzanim rastom prekogranične socijalne,

ekonomske prirode, ali su s njima povezani.

POZITIVNA I NEGATIVNA STRANA: Komuniciranje i razmjena informacija jest nešto što je svakako neizbježno. Primjerice, širenje svijesti i promicanje znanja i informacija o ljudskim pravima svakako je jedan od najvećih uspjeha i rezultata globalizacije. U drugoj polovici XX. stoljeća ideje i vrijednosti povezane s ljudskim pravima educirane elite širile su svijetom manje educiranim i običnim ljudima koji su živjeli u udaljenim dijelovima svijeta. To je pozitivna strana globalizacije – razmjena informacija, povezivanja i omogućavanje da se kreiraju novi identiteti, dok bi negativna strana, kada o govorimo specifično o ljudskim pravima, bila da globalizacija

MCDONALD'S 1 15.9.1997 BOJAN STOKE

Bez granica: zaštitni znak koji označava puno više od proizvoda

Mala škola ljudskih prava i demokracije

Fenomen globalizacije

Znači li globalizacija nužno i amerikanizaciju, pitanje je koje danas postavljaju mnogi, sluteći da iza ovoga fenomena stoje očigledne namjere kulturnih imperijalista s razvijenog Zapada da svoje vrijednosti nametnu cijelome svijetu

Piše: Davor Marko

Osvajanje svijeta: globalizacija tržišta i utjecaj multinacionalnih kompanija

kulturalne i tehnološke razmjene. Ovaj fenomen, uz neizbježne tehnologiju i ekonomiju, uključuje i podrazumijeva mnoge druge procese koji u biti nisu tehnološke i

najviše ide u prilog ekonomski razvijenim zemljama, nauštrb slabije razvijenih koje ove prethodne eksploatiraju. Globalni ekonomski odnosi često su izvor direkt-

nih ugrožavanja ljudskih prava, socijalnih i radničkih, i indirektno kreiraju konflikte koji dovode do nestabilnosti i nesigurnosti.

I apologeti, i oni koji globalizaciju kritiziraju, ističu njen veliki utjecaj. Prvi tvrde da razvoj trgovine i povezivanje utječu na promociju ljudskih prava u udaljenim dijelovima svijeta. Ekonomisti i društveni znanstvenici objašnjavaju da je razvijena ekonomija osnova za široko razvijene i poštovane ljudske slobode. Nasuprot ovome, skepticizam glede globalizacije razvijaju tvrdnje da jačanje utjecaja tržišta destabilizira političke i građanske slobode jer omogućuje koncentraciju moći u rukama nekolicine multinacionalnih korporacija.

NOVI IZAZOVI LJUDSKIM PRAVIMA: Sve u svemu, globalizacija donosi nove izazove ljudskim pravima i mnoge organizacije afirmiraju i kontroliraju njihovo poštivanje širom svijeta. Primjerice, sustav Ujedinjenih naroda oformljen je nakon Drugog

svjetskog rata, u namjeri da se izgradi i očuva globalni mir i da se ljudska prava promoviraju na globalnoj sceni. Znači li globalizacija nužno i amerikanizaciju, pitanje je koje danas postavljaju mnogi, sluteći da iza ovoga fenomena stoje očigledne namjere kulturnih imperijalista s razvijenog Zapada da svoje vrijednosti nametnu cijelome svijetu. Svi znamo što su Coca Cola i McDonalds. Znamo i da je Djed Mraz, onakav kakvog ga danas znamo, jedan od izuma moćne Coca Coline propagandne mašinerije. Možemo li govoriti u ovoj situaciji o skrivenim namjerama SAD-a da stvore ujedinjeni svijet po svojim pravilima? Realno govoreći, možemo tvrditi kako iza toga stoje jedino ekonomski interesi i da nema smisla govoriti o nekakvoj kulturalnoj homogenizaciji. Posebice imajući na umu, da globalizacija ima mnogo svojih oponenta diljem svijeta, poput kulturnih relativista, religijskih fundamentalističkih pokreta, itd. Ove je dvije posljedice globalizacije Benjamin Barber, komentator »The Atlantic Magazine«, prepoznao kao sile Džihada i sile »McSvijeta« i u svom tekstu napisao kako »obje sile posjeduju jednu snagu, ali da su usmjerene u različitim smjerovima. I dok jednu vodi parohijalna mržnja, a drugu univerzalna tržišta, jedno im je zajedničko – niti jedna običnom čovjeku ne nudi dovoljno nade za traženje praktičnih načina da žive i vladaju sobom u svijetu koji je demokratičan«.

Temeljem Odluke Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća i nastavno preporukama Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu, Hrvatsko nacionalno vijeće u Republici Srbiji, preko medija upućuje

Javni poziv za kandidiranje projekata

udruga, institucija, organizacija i pojedinaca hrvatske zajednice ili pojedinačnih projekata koji su od interesa za hrvatsku zajednicu u Republici Srbiji u 2007. godini.

Iz predviđenih sredstava Vlade Republike Hrvatske u iznosu od 500.000,00 kuna, sufinancirat će se projekti, manifestacije kao i nabava opreme u 2007. godini.

Prijave na javni poziv za kandidiranje projekata podnose se na hrvatskom jeziku.

Rok za podnošenje prijava je **1. ožujka 2007.** godine.

Prijave se podnose osobno, predajom u Ured Hrvatskog nacionalnog vijeća u zgradi Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« ili poštom, na adresu: Ured Hrvatskog nacionalnog vijeća (za »Javni poziv«), 24000 Subotica, Preradovićeve 4.

Prijave projekata se podnose isključivo na pozivnom obrascu koji se može dobiti u Uredu HNV-a ili skinuti s internet adrese: www.hnv.org.yu

Na javni poziv se mogu prijaviti sve hrvatske udruge, institucije i organizacije, kao i pojedinci i pojedinačni projekti koji su od interesa za hrvatsku zajednicu u Republici Srbiji. Neće se razmatrati nepravovremene i nepotpune prijave, kao ni one koje nisu podnesene na odgovarajućem obrascu ili se ne odnose na natječaj ili su podnijete od neovlaštene osobe. Korisnik se obvezuje odobrena sredstva trošiti samo za namjene za koje su i dodijeljena, a o utrošku dodijeljenih sredstava najkasnije do kraja godine podnijeti izvješće.

Prigodom ocjene prijavljenih projekata posebno će se voditi računa: o zastupljenosti po regijama, o značaju institucije u provedbi hrvatskih manjinskih interesa, o značaju programske aktivnosti i sadržaja kod podnositelja u sferi kulturnog naslijeđa, o kadrovskoj osposobljenosti udruga, institucija i organizacija za provedbu projekta, o procjeni svrsishodnosti ponuđenog projekta i u kojoj mjeri ponuđeni projekt korespondira sa statutarno-sadržajnim odredbama, ciljevima i zadaćama udruge, institucije ili organizacije.

Prijave i priložena dokumentacija podnositelja se ne vraćaju. Hrvatsko nacionalno vijeće nije u obvezi obrazlagati svoje odluke.

Predsjednik HNV

Josip Zvonimir Pekanović, dipl. oec, v. r.

U povodu dana obraćanja svetoga Pavla, zaštitnika Biskupijske klasične gimnazije i sjemeništa u Subotici

Proslavljen dan škole »Paulinum«

U povodu dana obraćanja svetoga Pavla, zaštitnika Biskupijske klasične gimnazije i sjemeništa »Paulinum«, te njihove kapelice, u ovoj srednjoškolskoj ustanovi 25. siječnja služena je svečana misa, koju je predvodio nadbiskup beogradski *mons. Stanislav Hočevar*. Skupa s nadbiskupom misli su subotički biskup *Ivan Penzeš*, zrenjaninski biskup *Laslo Hužvar*, te odgojitelji zavoda *mons. Josip Mioč*, rektor, *mons. Marko Forgić*, duhovnik, i prefekt *Ignac Brašnjo*.

U svojoj propovijedi nadbiskup Hočevar je predstavio život i lik sv. Pavla apostola, istaknuvši kako je on pokraj životnih poteškoća, svojom ustrajnošću i naporom uspio postati učiteljem naroda. Sv. Pavao je neumorno radio, pisao i poučavao ne samo za Crkvu, nego i za cijelo čovječanstvo, rekao je, među ostalim, nadbiskup Hočevar.

U programu svečanosti sudjelovali su pjevači Paulinuma i recitatori. Zbor Schola Cantorum nastupio je uz orguljsku pratnju *mr. Kornelija Vizina*, a potom uz gitare izvodio duhovne pjesme kao glazbenu meditaciju.

Uz profesore i roditelje učenika, u obilježavanju dana škole sudjelovali su vjernici i dobročinitelji Paulinuma. Proslavi su, među ostalim, bili nazočni generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici *Davor Vidiš*, generalni konzul Republike Mađarske u Subotici *Ferenc Nagy*,

predstavnici Općine Subotica *Edit Pinter Molnar* i *Mirko Ostrogonac*, predsjednik SVM-a *Jozsef Kasza*, ravnatelji srednjih škola, te predstavnici i izaslanici ostalih društvenih i kulturnih organizacija.

Piše: Alojzije Stantić

Adeti

Poslidnji pokladni adeti

*Na Valentinovo muškarci prema ženama pokazuje osiđanja svog srca * Kadgod su na Debo četvrtak u tančurama, u obaškim salama za igranke, pravili zabavu * Divan je jedan od Bunjevački narodni adeta kad su se, najviše mladi i to u pokladama, kupili na jedno misto rad divana i zabave * Debo četvrtak je na glasu i po fancima, oni su dično ilo poklada, dok je krumpirača njev simbol*

Ko sad i kadgod su prid Debo četvrtak privodi li kraju poklade. Ko nije stigo bilo mu je krajnje vrime da uradi disnotor i napravi obiteljsko prelo. Kad su se primakli »pokladama«, tako zovu i poslidnja tri dana poklada, onda su se paštrili da se oprostite od poklada kako priliči.

VALENTINOVO – 14. VELJAČE: Kadgod su u našem kraju samo tu i tamo pripovodali o spomen danu sv. Valentina, al nisu držali Valentinovo, kako od milošte zovedu taj adet (običaj). Život sv. Valentina mučenika je obavljen legendama, koje se vrte oko pripovitke o ljubavi izmed utamničenog Valentina i tamničarove ćeri. Valjda su ga rad tog zaljubljeni uzeli za svog zaštitnika. Na Valentinovo muškarci prema ženama pokazuje osiđanja svog srca. Naši stari nisu bili izdašni prid drugima u pokazivanju osiđanja (doživotnom) izabraniku svog srca, pa valjda zato i nisu držali ovaj adet.

U novije vrime sa Zapada se i u naš kraj polagano uvlači slavljenje Valentinova, kojeg obavlja s podesnim priredbama. Po di koji muškarac cvičom i kakim prigodnim darom dariva svoju dragu, a ima i takog da muškarac ženi pošalje cviče s kratkom porukom: »Tvoj Valentino«. Dešava se da koja ženska primi po nekoliko takih cvitova i onda se nađe u mengulama jel ne zna koji je pravi njezin Valentino.

DEBO ČETVRTAK: Kadgod su na Debo četvrtak u tančurama, u obaškim salama za igranke, pravili zabavu. Kako to nisu bila bogzna kako viđena mista pa su na tu zabavu divojke u narodnoj nošnji dolazile nepovezane, očeshljane (s onduliranom kosom), gologlave.

Debo četvrtak je poslidnji pokladni četvrtak. Kod tušta naroda je poznat pod ovim imenom, jel kako su kadgod tirali (ponavljali) tog dana triba ist devet puta, da

se čeljade dobro potkoži, da bude zdravo. Po ondašnjem narodnom virovanju čeljade je zdravo ako je dobro potkoženo, a mršavo čeljade je (možda) sklonu sušici (plućna bolest) el ga već ona i počela vaćat.

Salašarima nije palo teško otpavit Debo četvrtak, jel su dotleg obavili velik disnotor, imali su dosta mrsne rane, na njoj onda nisu šporovali, jel »naisćemo se soparnog ila u korizmi«.

(mlin u kojem su žrvanj okrećali konji), u kojoj su podigli uvis male doronge (poluge koje su vukli konji) i dobili veće misto za igranje.

DIVAN: Divan je jedan od bunjevački narodni adeta kad su se, najviše mladi i to u pokladama, kupili na jedno misto rad divana i zabave, često sa svirkom i igrankom (plesom). Obično su se više divojaka udivanile i za tu priliku su pogodile (unajmile) jednu sobu el cilu

poklada, dok je krumpirača njev simbol.

Kadgod su fanke pekli samo u pokladama, kad nuz domaću čeljad ima i gostivi, ko na priliku: na velikom disnotoru, na prelu el na Debo četvrtak. Ko se na to nakani mora napeć tušta fanaka, jel se oni peku u što većoj laboški, na desetak litara vrile masti, odjedared 8-10 komada, a napeku barem pedesetak fanaka, a često i dobrim više.

Kad se zamućeni fanki krećedu u vajlingu el isićeni formom (oblikom) na siniji (daska za tisto), vrata kujne se samo nužno otvara je, da tisto ne zaladne. Dok reduša nije udesila mast ispećeni fanki su obično guravi, neizgledni i malko tvrđi i brez pupka (udubljenje u sridini). Neizgledne fanke metnu na stranu za sutradan, te će posli poist ladne. Dobro ispećen fanak, na diku reduše, mora bit s pantljikom (blidim obodom) po boku, odozgor i ododol jednako rumen. Samo takog nose prid čeljad za astalom koja ji nestrpljivo čekaju. Izgledan fanak iznutra mora bit ko šponda (sunder), a odraslo čeljade odjedared od naizgled velikog fanka, promira desetak centi, mož polak odgrist. Čim ga izvade iz vrile masti, skoro vrilog idu sa šećerom u pravu, s pekmezom, s mladim sirom el ko voli ide ji »same sa sobom«, brez ićeg. Vruć i lipo ispećen fanak je ukusan, a čeljade mu ne mož odoliti, nit ji se mož okanit dok ne poide barem tri-četiri pa i više fanaka, a po di ko i dobrim više. Kad vruć fanak sagom (mirisom) ošine čeljade po nosu valjda nema čeljadeta koje će onda mislit na dijetu. Disnotorski fanak je dobar i ladan kad se sutradan ide s ladnom divenicom ispećenom u krumpirači. Fanak je željan zalogaj jel se ritko ide, zato su se reduše starale, naprosto nadmećale, koja će zamutiti bolje i ispeć lipće fanke, da ji gosti posli dugo fale, rad čeg su nike reduše rad nji bile na velikom glasu.

Dična pečena krumpirača

Debo četvrtak nije bio zapovidan blagdan, al su ga čeljad poštivali ko svaki neradni dan, a najviše vrime su proveli u gošćenju i kojekakim zabavama. Tušta salaške mladeži je došlo u varoš, ko i na god, rad provoda u svojim društvima, el u njevim podružnicama.

Divojke su pravili skupštine, kako su zvali igranke po kućama el salašima di se skupilo nji dvadesetak-tridesetak, naspram veličine sobe. Na skupštini su se zabavljali samo pozvani mladi, rad malog mista.

Do oko sridine prve polovice XX. vika pokladne igranke, često i veće svatove, salašari su pravili i u na gusto napravljenim suvajama

kuću od udovice el starije neudate divojke di su sa momcima proveli veće u zabavi. Divan je bio u modi najviše do prid kraj XIX. vika.

Na divan su se kupili obaško i stariji muškarci koji su zimske večeri proveli u divanu di su po adetu i grla spirali razlađenim vinom.

Bilo je i divana na kojeg je plebanoš (župnik) skupio virnike da se nuz divan dogovore da urade štogod u plebaniji (župnom uredu) el oko crkve i u njoj.

Divan kao narodni adet, ko i toliki drugi, posli II. svickog rata pao je u zaborav.

FANKI: Debo četvrtak je na glasu i po fancima, oni su dično ilo

BANKAR BUŠNIH ČARAPA

Predsjednik Svjetske banke Amerikanac Paul Wolfowitz prilikom posjeta džamiji u Turskoj je izuo cipele i pri tom razotkrio neočekivan, a opet vrlo ljudski detalj – da čovjek koji nosi skupocjena odjela i »pomaže drugim zemljama da izađu iz siromaštva«, nosi čarape s rupama na palčevima. Wolfowitz je bio jedan od vodećih neokonzervativaca koji su kreirali tzv. Bushovu doktrinu po kojoj je odgovor na teroristički napad 11. rujna bio napad na Irak. Wolfowitz je od 2001. do 2005. bio zamjenik ministra obrane Rumsfelda. Sliku je objavio Guardian.

REGIONALNA SURADNJA

Tošcom Proeskim, kojemu je, kako su mediji nedavno pisali, dala nogu jer je bio »prenježan«.

Srpska manekenka Branka Knežević za potrebe srpskog izdanja Playboya (i onih koji ga čitaju ili pak samo gledaju) našla se razgolićena pred fotoobjektivom najeksponiranijeg hrvatskog fotografa Stephana Lupina. Kako piše Index.hr, ova 31-godišnja manekenka u srpskim je medijima poznata po svojoj vezi s Erosom Ramazottijem, ali i makedonskim pjevačem

OBITELJSKI BIZNIS

Premda se već dugo govori o iznimno velikim ciframa koje bračni par Ogresta-Merlić dobiva od HRT-a za svoje emisije, prašina se zbog toga još diže. U javnost su procurili ugovori koji potvrđuju da za samo jednu emisiju »Piramida« Željke Ogreste Hrvatska televizija na račun producerske kuće Castor multimedija (u vlasništvu bračnog para Dubravka Merlića i Željke Ogreste) isplati 60.000 kuna.

Prema ugovoru koji su sklopili HRT i Castor multimedija, Željka Ogresta treba u sezoni proizvesti 40 emisija, što znači da po sezoni HTV za Piramidu iskešira 2.400.000 kuna. Njezin suprug Dubravko Merlić, koji je urednik i voditelj Kontraplana, jednu svoju emisiju HRT-u naplaćuje 20.000 kuna.

Za 40 emisija televizija mu isplati 800.000 kuna. Tako za jednu sezonu emitiranja Kontraplana i Piramide na račun Castor multimedije sjedne 3.200.000 kuna.

»Te cifre uopće nisu točne. Uostalom, mislim da na HTV-u sigurno postoje eklatantniji ugovori nego što je ovaj naš. On je potpuno legalan i sve je u njemu po zakonu. Usto, mislim da HTV s obzirom na količinu uloženog i onoga što mu ostaje ima puno više koristi nego što je mi imamo od njih«, komentirala je Željka Ogresta.

NAJPOŽELJNIJA

Iako joj je promakla nominacija za Oscara, Beyoncé Knowles ima zašto biti zadovoljna. Naime, 25-godišnja pjevačica se našla na prvom mjestu liste najpoželjnijih žena u 2007., koju je objavio internet časopis za muškarce AskMen.com. Beyoncé je osvojila najviše glasova čitatelja i zaposlenika časopisa u konkurenciji od 99 svjetski poznatih žena. Glasači su zamoljeni da, osim seksepila i ljepote, ocijene i njihovu inteligenciju, smisao za humor, karizmu i ambicije.

U anketi je sudjelovalo više od 8,5 milijuna ljudi. Na drugom mjestu liste se nalazi Scarlett Johansson, na trećem Jessica Alba, a odmah iza njih dolaze supermodel Adriana Lima i glumica Jessica Biel. Među prvih 10 nalazi se i Angelina Jolie, manekenka Alessandra Ambrosio, Shakira, TV voditeljica Maria Menounos i glumica Elisha Cuthbert.

PRIPAZIT ĆE NA ODIJEVANJE

Tina Katanić, 19-godišnjakinja koja je nedavno osvojila titulu druge pratilje na natjecanju za Kraljicu svijeta, angažirala je modnog stilista jer je, kako nam kaže, proglašena jednom od najgore odjevenih Hrvatica.

Tina je, naime, kao i većina oku samoproglašenog fashion gurua Borisa Banovića neugodno »stiliziranih« Hrvatica, završila na njegovoj listi najgore odjevenih, te je odlučila angažirati stanovitog Ivana (na fotografiji s Tinom) kako bi joj pomogao u nemilosrdnoj potrazi za danas tako relevantnim modnim ukusom.

»Nije mi baš bilo ugodno stati kraj neke djevojke koja ima napumpane usnice, bujnu kosu zahvaljujući umecima i slično. Po meni takve djevojke nemaju što raditi na natjecanjima ljepote jer je to kao da se sportaši pozitivni na doping natječu s onima koji to nisu«, objašnjava Tina.

ROBA S POGREŠKOM

Glasnogovornica CNN-a izjavila je da će se Srbiji vratiti dio novca plaćenog za reklamu nakon što je otkriveno da je glazbena podloga koja prati predstavljanje Srbije identična onoj koja se može čuti tijekom spota u kojem se predstavlja Kazahstan.

Osim te pogreške, piše beogradski Blic, u navedenom spotu već je bila uočena i crkva s rumunjske strane Dunava. Za 507 prikazivanja spota o Srbiji CNN je dobio pola milijuna eura.

NATALI OSVAJA LJEPTOM

Dolazak hrvatskog nogometnog reprezentativca Ivice Olića u Hamburg zaintrigirao je domaće novinare koji ne prate samo nogomet. Impresionirao ih je, piše Jutarnji list, izgled Ivićine supruge Natali, rođene Berlinčanke. Tražili su pojedinosti o njoj i počeli je uspoređivati sa Sylvie, suprugom najveće zvijezde kluba, nizozemskog reprezentativca Rafaela Van der Vaarta. Sylvie je, naime, ime stekla kao voditeljica nizozemskog

MTV-ja te je odmah uzburkala vode oko Bundeslige. Njezin impresivan izgled odmah je natjerao njemačke kolege na pohvale da imaju adut jači od Victorije Beckham, a poslije su Sylvie Van der Vaart proglasili za Miss Bundeslige. Natali Olić je na putu da je skloni s trona.

U ČEDNIJEM IZDANJU

Treći put zaredom hrvatska pjevačica Žanamari će nastupiti na Dori, ali ovaj put najavljuje veliki stilski zaokret kojeg naziva početkom nove glazbene ere. »Pjesma je potpuno drugačija od svega što sam dosad radila, jako sam ponosna na nju«, kaže Žanamari za Index.hr.

Njezin novi album pratit će, naravno, i novi imidž, za koji kaže da će biti puno čedniji od onoga na što je javnost navikla. »Bit ću konačno ono što jesam, neću više slušati razne menadžere koji su mi svojevremeno sugerirali oskudnu odjeću«, odlučna je Žanamari u namjeri da promjeni percepciju u javnosti.

NE VOLI MUŠKE SPONZORUŠE

»**N**emam ništa protiv veza mladih

muškaraca i starijih žena ako su zasnovane na istinskim osjećajima, no o muškarcima »sponzorušama« mislim sve najgore«, tvrdi Stefan Kapičić (28), jedan od najpopularnijih beogradskih glumaca mlađe generacije, koji se zbog uloge muške sponzoruše u hrvatskoj sapunici »Obični ljudi« od rujna prošle godine nalazi na »privremenom radu« u Zagrebu. Sin glumice Slobodanke Bebe Žugić i košarkaške legende Dragana Kapičića (oboje podrijetlom iz Crne Gore) tumači lik Beograđanina Igora Nikolića, koji zavodi starije žene zbog novca, no kasnije se zaljubi u Tamaru Tomić (glumi je Ksenija Pajić) i oženi se njome. Njegove veze s Hrvatskom produbila je i zaručnica, Splitska Miranda Vidak. Za 30-godišnju manekenku, koja je trenutačno zadužena za odnose s javnošću u popularnom beogradskom klubu Magacin, javnost je prvi put čula prije nepune tri godine kad se pisalo o njezinoj vezi s Bruceom Willisom. Premda su fotografije snimljene u njujorškom klubu Pink Elephant, gdje je Miranda tada radila kao promotorica, svjedočile o bliskim odnosima s holivudskom zvijezdom, atraktivna brineta danas poriče da su ikada bili par.

NIJE TAJNA

Nekadašnja Miss Hrvatske Lejla Šehović i glumac Tarik Filipović snimljeni su u videoteци kako biraju film. Svoju ljubav se ni

ne trude sakriti. Ne obaziru se na ženu koja također posuđuje film. Njih dvoje grle se i ljube. Nježno se pogledavaju, Tarik je grli i ljubi u obraz, na što mu Lejla uzvraća poljupcem u usta. To je radnja videosnimke, koja traje 43 sekunde, a snimljena je mobitelom. Snimku je dnevnom listu 24 sata poslao čitatelj.

»Milijunaš« je u intervjuu jednim dnevnim novinama otkrio da je u životu sreo puno zanimljivih žena. No nije imao puno sreće na ljubavnom planu jer su ga mnoge doživljavale kao »žderača žena«. Prva ozbiljna Tarikova ljubav bila je glumica Ivana Bakarić. Za nju je Tarik rekao da bi je oženio, samo da su bili stariji. Poslije Ivane, Tarik je bio u vezi s manekenkama Tihanom Zrnić i Iris Androšević. Posljednja koju je ljubio bila je studentica Morana Stinčić, kći legendarnog Dinamova vratara Željka.

DVININE AVANTURE

Dvina Meler, manekenka i prije svega pustolovka, koja se nedavno okušala i u pisanju – što je rezultiralo putopisom naziva »Za sve je kriv Tom Sawyer« – tek se nedavno vratila s ekspedicije u Africi, a već za dva tjedna ponovno putuje, ovaj put u Južnu Ameriku.

Dvina je s Indexom.hr podijelila svoja iskustva s nedavne ekspedicije u Africi, kazavši kako njezino putovanje nije bilo nimalo glamurno, ako se uzme u obzir sva prljavština i bolesti koje su prijetile njoj i njezinim suputnicima.

Da je putovanje imalo i opasnih momenata, potvrđuje Dvina:

»Željeli smo upoznati pravog fetisha svećenika. Kada smo došli u jedno selo, održavala se nekakva ceremonija kojoj mi nismo u potpunosti znali značenje. U jednom trenutku ja sam se našla ispred svećenika fetisha koji je izvodio nekakav obred, na što me netko povukao u stranu i pitao jesam li normalna. Kasnije su mi objasnili da te fetish tijekom obreda može ubiti, ako mu se nađeš na putu«.

HRVATSKARIJEČ

Dražen Petrović
Najbolji hrvatski sportaš XX. stoljeća

Collegium Musicum Catholicum održao koncert pred domaćom publikom

Večer bečkih klasičara

Na programu su bila djela Mozarta, Haydna i Beethovena, a budući da ansambl njeguje prije svega duhovnu glazbu, s posebnim naglaskom na skladbe hrvatskih skladatelja, izvedeno je i nekoliko djela iz opusa Albe Vidakovića

Collegium Musicum Catholicum, koji djeluje pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice, održao je u ponedjeljak 5. veljače, koncert u Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće. Premda je najprepoznatljiviji kao komorni zbor, Collegium se i ovoga puta predstavio u formi vokalno-instrumentalnog ansambla, te smo tako dvadeseteročlani mješoviti zbor mogli čuti u pratnji njihovih kolega instrumentalista.

Izvedba skladbi pisanih za klavir četveroručno: Julijana Kunjova i Kornelije Vizin

Težište koncertnog programa činili su moteti *Beethovena* (Molitva pod zvijezdama), *Vidakovića* (Magnificat, te Rajska kruno, Zdravo djevo, Zdravo Majko Djevice iz zbirke »Devet Marijanskih stihova«), zatim glagolska antifona s otoka Krka (Kraljice nebeska), koral iz *Cithare Octochorde* 1701. (Zdravo Djevice), i *Laudate Dominum*, ulomak iz Mozartove *Vesperae solennes de confessore*, u kojem je solo dionicu otpjevala *Nataša Kostadinović* (mezzosopran). Prateći komorni sastav činili su: *Kristina Molnar Vincer* (flauta), *Ildiko Kurai* (flauta), *Viktor Molnar* (violončelo) i *Kornelije Vizin* (klavir), koji je skupa s pijanisticom *Julijom Kunjovom* program koncerta upotpunio izvedbom nekoliko skladbi pisanih za klavir četveroručno (*Serenada J. Haydna*, *Andante con variazioni G-dur KV 501 W. A. Mozarta* i *Turski marš iz Ruina Atine*, Op. 113. *L. van Beethovenova*). Finale koncerta činila

je izvedba čuvenog moteta *Salve Regina* in *Es J. Haydna*, što je za članove zbora ujedno bila prigoda iskazati svoje tehničke mogućnosti. Pozitivna reakcija publike, čiji je pljesak sudionike pozvao na bis, rezultirala je da još jednom čujemo *Vidakovićev* motet *Zdravo Djevo*.

U kratkoj izjavi za naš list, umjetnički ravnatelj i dirigent zbora *Miroslav Stantić* je govoriti o koncepciji programa, istaknuo kako je koncert zamišljen ponajprije kao večer glazbe bečkih klasičara, a budući da ansambl njeguje prije svega duhovnu glazbu, s posebnim naglaskom na skladbe hrvatskih skladatelja, na programu se našlo i nekoliko djela iz opusa *Albe Vidakovića*. Predanim radom i, prema mišljenju stručnjaka, dobrom izvedbom, Collegijevci su još jednom pokazali da, iako mladi, predstavljaju ozbiljne glazbene snage, na koje treba računati i ubuduće.

D. B. P.

Glazbena večer protkana stihovima

Na koncertu su nastupile i dvije recitatorice Hrvatske čitaonice – *Ivana Rudić* i *Nevena Mlinko*, koje su kazivale stihove pjesama »Pozdrav« *Mladena Kušeca*, odnosno »Ave Maria« *Đure Sudeta*.

Godišnji koncert KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora

U nedjelju 11. veljače, s početkom u 18 sati u prostorijama Doma kulture u Bačkom Monošturu, održat će se Godišnji koncert Kulturno umjetničkog društva Hrvata »Bodrog«, pod nazivom »Bodrog poklanja Monošturu«. Kako organizatori najavljuju, koncert će obilovati zanimljivim kulturno-umjetničkim sadržajem, gdje će se pokraj plesačke i pjevačke skupine KUDH »Bodrog«, prisutnima predstaviti i mnogi drugi koji njeguju kulturnu tradiciju sela.

Likovnjaci na mini-koloniji u Đurđinu

Kao prva ovogodišnja aktivnost Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo«, u subotu 3. veljače, održana je jednodnevna likovna kolonija u Đurđinu, na kojoj je sudjelovalo petnaestak njihovih članova. Ova mini kolonija organizirana je u suradnji s tamošnjim HKPD »Đurđin«, a održana je na salašu *Ivana i Amalije Stipić*, koji datira iz 1881. godine. Tema kolonije bili su zimski motivi, a mnogi slikari svoje su radove poklonili za, kako je istaknuto, buduće prostorije đurđinskoga Društva.

Hrvatska kompanija nudi tri milijuna eura za EXIT

Hrvatska kompanija »Arian Zabava« d.o.o, organizator velikih internacionalnih glazbeno-kulturnih manifestacija kao što je Histria festival u Puli, uputila je službenu ponudu autorima novosadskog festivala - *Dušanu Kovačeviću, Bojanu Boškoviću i Ivanu Milivojevu* za trajno preuzimanje prava na organizaciju festivala, prenosi beogradski »Danas«. Kako se navodi, u slučaju prihvatanja ponude, autori će dobiti tri milijuna eura i imat će obvezu aktivno programski sudjelovati u uređivanju festivala prvih 10 godina. Ponudeno je da ovaj iznos autorima festivala bude uplaćen u 10 jednakih godišnjih rata, priopćio je Exit info, iza kojeg stoji Dušan Kovačević. Hrvatska kompanija je tako druga, posle »Komune« *Makse Čatovića*, koja navodno nudi novac autorima Exita, odnosno, da im ovi prodaju svoja autorska prava.

Veliko prelo na K23

Subotička televizija K23 u subotu 10. veljače ponovno će emitirati dvoipolsatnu snimku ovogodišnjeg Velikog prela, koje je održano u Dvorani sportova u Subotici. Emisija počinje u 18 sati.

Veliko bunjevačko-šokačko prelo u Somboru

HKUD »Vladimir Nazor« i ove godine organizira Veliko bunjevačko-šokačko prelo, koje će se održati iduće subote 17. veljače, u velikoj dvorani Hrvatskoga doma u Somboru. U programu ovogodišnjeg prela sudjelovat će Vinkovačke dike i Pjevačka skupina »Ižipci« iz Republike Hrvatske, tamburaški orkestar »Bereški tamburaši« iz Bačkog Brega, te članovi folklorne i dramske skupine HKUD »Vladimir Nazor«. Također, bit će priređena i tombola. Cijena ulaznice (u koju su uračunati večera i piće) iznosi 1500 dinara. Početak je u 19 i 30 sati.

Dva dana ranije, u četvrtak 15. veljače, HKUD »Vladimir Nazor« u svojim prostorijama organizira »Izložbu šokačkog veza« gdje će svoje rukotvorine i rukotvorine svojih baka izlagati gošće iz Bačkog Monoštora i Bačkog Brega. U okviru izložbe bit će priređena i književna večer s kulturno-umjetničkim programom na kome će se evocirati uspomene s nekadašnjih obiteljskih i kućnih prela.

M. Đ.

Gostovanje Hrvatske čitaonice u Sonti

Uvjeronačnoj dvorani Župnoga doma u Sonti, u organizaciji Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija«, u nedjelju, 11. veljače održat će se književna večer, na kojoj će biti predstavljena knjiga »Disnotor i prelo« *Nedeljke A. Šarčević i Cilike Dulić* najnovije izdanje Hrvatske čitaonice iz Subotice. Pokraj toga, bit će predstavljeni i programi Hrvatske čitaonice za ovu godinu, a gosti će moći pogledati i film »Jeka mog ditiinjstva« *Rajka Ljubića*. Sudjeluju: *Nedeljka Šarčević, Katarina Čeliković, Ervin Čeliković, Dujo Runje, Zlatko Romić i Josip Dumendžić Meštar*. Početak je u 18 sati, a ulaz je slobodan.

I. A.

Književno prelo u Subotici

U velikoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo«, u četvrtak, 15. veljače, bit će predstavljena likovno-poetska knjiga »Disnotor i prelo« *Nedeljke A. Šarčević i Cilike Dulić*, u nakladi Hrvatske čitaonice. O knjizi će govoriti ravnateljica Hrvatske čitaonice *Katarina Čeliković* i povjesničarka umjetnosti *Olga Šram*, a u programu će sudjelovati recitatori Hrvatske čitaonice, te Folklorni i tamburaški ansambl HKC »Bunjevačko kolo«. Voditeljica večeri je *Ankica Pešut*. Početak je u 19 sati.

Prelo u Đurđinu

U organizaciji HKPD »Đurđin«, u nedjelju 11. veljače, u restoranu Z.Z. »Nova brazda« u Đurđinu održat će se Prelo. U kulturno-umjetničkom programu nastupit će folklorci HKUD »Đurđin«. Goste će zabavljati tamburaški ansambl »Razgale«, a bit će održan i izbor za »nalipču prelju«. Početak je u 19 i 30 sati.

Maskenbal u Golubincima

Tradicionalni prikaz običaja Maškara - Maskenbal – održat će se u Golubincima u subotu 17. veljače, u fiskulturnoj dvorani Osnovne škole »23. oktobar«. Maskenbal je natjecateljskog karaktera. Početak je u 19 sati.

Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«: Andrija Kopilović, Okom svećenika I. i II.

Kršćanske vrednote kao odgovor na svakodnevna pitanja

kako bi čovjek podložan raskošnoj potrošačkoj gozbi, uočio i onoga koji je prinuđen sakupljati otpatke jer hoće preživjeti. Budući da čovjek koji raspolaže ne samo velikom stvaralačkom sposobnošću, nego i velikom rušilačkom moći, treba biti potaknut ljubavlju i riječima ljubavi kako bi

U ovom dvosveščanom djelu sabrano je dvije stotine tekstova, kolumni, što ih je od ponovnog pokretanja »Hrvatske riječi«, 2003. godine, *mons. dr. Andrija Kopilović* objavio u ovom tjedniku, potaknut uvjerenjem da je upravo danas riječ svećenika potrebnija čovjeku nego ikada prije u ovom svijetu obilježenom patnjom, žalošću, ohološću, egoizmom, ali i strepnjom i nesrećom, fanatizmom, sumnjama i drugim nevoljama.

počeo u sebi tražiti i prepoznavati vrline koje će ga resiti, otkrivati put koji ga vodi prema mudrosti i duhovnosti, te spoznaji važnosti kršćanskoga strpljenja naspram neizbježnih zemaljskih poraza. Pogotovu što je u suvremenom čovjeku veoma prisutna, ali zbog društvenih mehanizama potisnuta i nedovoljno izražena, potreba za zajedništvom, koja je oslonac i potpora ljudima u njihovom stanju krajnje svijetovne otuđenosti. Utoliko prije jer čovjek, koji je u svim vremenima bio stavljen pred uvijek istu kušnju: »da umjesto Boga povjeruje zlatu, vlasti i zemaljskim nadomjescima svetoga«, danas već može biti i svjedokom uočljivog traženja sklada između religije i znanosti, također, traženja mjesta vlastita jastva, proširenja svijesti i ekumenskoga otvaranja. Je li se to znanost okanila dokidanja religije, ili sada religija uklapa modernu znanost u svoju sakralnu viziju svijeta? Napose, je li Crkva zapadala u krize upravo radi toga što je u izmijenjenim društvenim uvjetima, gdjekada, podlijegala kušnjama svijeta, ili iz njih izlazila osnažena? Na ova i mnoga druga još pitanja od kojih je satkana naša svakodnevnica A. Kopilović traži odgovor, potičući čitatelja da se zamisli nad onim što mu se događa tijekom godinu u obitelji, društvom okruženju, zajednici kojoj pripada, u Crkvi, ili izvan nje.

Ova i druge knjige u nakladi NIU »Hrvatska riječ« mogu se kupiti u subotičkoj knjižari »Danilo Kiš« i u redakciji »Hrvatske riječi«. ■

Hrvatska matica iseljenika podružnica Rijeka organizira 4. nagradni natječaj literarnih i novinarskih radova za učenike hrvatskih dopunskih škola u inozemstvu, i za učenike hrvatskoga jezika u inozemstvu u drugim oblicima organiziranoga učenja materinskoga jezika.

Ministarstvo znanosti, prosvjete i športa Republike Hrvatske podupire ovaj natječaj.

POZIV

za sudjelovanje na 4. natječaju literarnih i novinarskih radova

»ZLATNA RIBICA«

TEME ovogodišnjeg Natječaja za literarne radove za dobnu skupinu od 7 do 12 godina su:

Da mi je stvarati čuda ili Priča o dobroti

a za dobnu skupinu od 13 do 16 godina:

Susret koji mi je uljepšao dan ili Priča o dobroti

TEMA ovogodišnjeg Natječaja za novinarske oblike po izboru je:

Zanimljivosti moga kraja

Uvjeti natječaja:

LITERARNI RADOVI mogu biti pisani hrvatskim standardnim jezikom i u svim hrvatskim narječjima te njima pripadajućim govorima (mjesni govori roditelja).

Učenici mogu pisati lirske pjesme u stihu i u prozi, kratke priče i sastavke u kojima će opisivati događaje, stanja, zbivanja koja su osobne prirode ili znana širem krugu osoba.

NOVINARSKI RADOVI mogu biti pisani hrvatskim standardnim jezikom. Učenici mogu pisati vijest, izvješće, reportažu, intervju o njima
znanim pojavama, događajima ili ljudima.

Broj literarnih i novinarskih radova nije ograničen.

Svaki rad treba sadržavati sljedeće podatke: ime i prezime učenika, razred, starosnu dob učenika, naziv i adresu škole, naziv države, ime i prezime učitelja (mentora).

Vrednovanje radova

Literarni i novinarski radovi vrednovat će se u dvije kategorije, i to:

PRVA KATEGORIJA: učenici od 7 do 12 godina starosti.

DRUGA KATEGORIJA: učenici od 13 do 16 godina.

Natječaj je nagradni. Organizator će nagraditi najbolji rad učenika iz svake kategorije osmorednevnom boravkom u ljetnoj školi Hrvatske matice iseljenika. Najbolji rad iz svake kategorije dobiva i diplomu.

Pored prvih nagrada Organizator priprema i nagrade iznenađenja za druge najuspješnije radove sudionika Natječaja. Drugonagrađeni literarni i novinarski radovi dobivaju i pohvalnicu.

Svi ostali sudionici dobivaju priznanja za sudjelovanje na ovome Natječaju.

ROK SLANJA RADOVA : 22. travanj 2007. godine.

ADRESA : HRVATSKA MATICA ISELJENIKA - PODRUŽNICA RIJEKA

Trpimirova 6, 51000 Rijeka, Republika Hrvatska

Tel.: +385/51/214 557

Fax.: +385/51/339 804

E-mail: hmi-ri@ri.t-com.hr

Objava rezultata Natječaja bit će u svibnju 2007. godine.

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
PODRUŽNICA RIJEKA
Voditeljica podružnice
Vanja Pavlovec

Predstavljena knjiga »Disnator i prelo«

Zanimljivi spoj stihova i slike

*Autorica stihova je spisateljica poglavito poezije za djecu, Nedeljka A. Šarčević, dok je knjigu ilustrirala Cilika Dulić samouka likovna umjetnica * Stihove je recitirala Nevena Mlinko * Predstavio se i Dječji tamburaški orkestar HKC »Bunjevačko kolo«*

Nova knjiga za djecu »Disnator i prelo« u izdanju »Hrvatske čitaonice« iz Subotice u petak 2. veljače u Gradskoj knjižnici svečano je predstavljena djeci, učenicima koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Autorica stihova je spisateljica poglavito poezije za djecu, *Nedeljka A. Šarčević*, dok je knjigu ilustrirala *Cilika Dulić*, samouka likovna umjetnica.

Na ovome predstavljanju okupio se veliki broj djece, koja su s radošću i pozornošću pratila program. Riječi pozdrava uputila je ravnateljica Gradske knjižnice u Subotici *Valeria Agoston Pribilla*, koja je djeci poželjela dobrodošlicu.

KNJIGA NA IKAVICI: Ispred »Hrvatske čitaonice«, kao organizatorica ovog zanimljivog susreta djecu je također pozdravila i *Katarina Čeliković*, ujedno pozdravljajući i uzvanike – predstavnice Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, konzulicu *Ivu Aranjoš* i suprugu generalnog konzula *Meri Vidiš*, te v. d.

člana IO HNV-a zaduženog za obrazovanje *Duju Runje*.

»Knjiga je samo razlog zašto smo vas pozvali, u njoj se spojila divna slika naše Cilike Dulić, slikarice i spojio se poetski izraz narodnog tradicijskog običaja Nedeljke Šarčević. Knjiga čuva jezik, govor, čuva ikavicu, a svi znamo kako je ona najstariji hrvatski govor, zato se posebno mora čuvati govor bunjevačkih Hrvata ovdje u Vojvodini, a napose u Subotici«, rekla je Katarina Čeliković.

U prvom dijelu programa djeca i učiteljice su imale prigodu čuti knjigu koju im je približila najbolja recitatorica na hrvatskom jeziku u Republici Srbiji, *Nevena Mlinko*. U okviru programa predstavio se i Dječji tamburaški orkestar HKC »Bunjevačko kolo«, čiji su se članovi svojim vršnjacima predstavili prigodnim instrumentalima. Orkestrom je ravнала *Mira Temunović*.

UPOZNAVANJE S UMJETNICAMA: U drugom dijelu programa djeca su upoznala

autoricu knjige Nedeljku Šarčević, koja im je u svom obraćanju pričala o nastanku knjige »Disnator i prelo«. Također, djeca su upoznala i likovnu umjetnicu Ciliku Dulić, koja je ilustrirala cijelu knjigu slikama iz života, onako kako se ona sjeća disnatora (svinjokolja) i prela. Zanimljivost i lakoća stihova, te živopisne slike i glazba tamburaša pridonijeli su interesiranju djece i njihovoj pozornosti, te su mnogi od njih na kraju programa pogledali knjigu, a neki je i kupili.

Nedeljka A. Šarčević je rođena 1948. godine, piše i komponira poeziju za djecu, prvu zbirku pjesama objavila je 1996. godine pod naslovom »Što bi bilo kad bi bilo«. Osim poezije bavi se i slikarstvom u Likovnom odjelu HKC »Bunjevačko kolo«, te radi i u tehnici slame. Predsjednica je Pjesničkog kluba »Orfej«, koautorica više izdanja »PČESE« – Kulturno-istorijskog društva iz Novog Sada, dok su joj pjesme objavljivane u kalendaru »Subotička Danica«. Zastupljena je i u zbirkama poezije »Lira naiva«, a redovito sudjeluje na istoimenim susretima pučkih pjesnika Hrvata Vojvodine.

Cilika Dulić je rođena 1932. godine, samouka je likovna umjetnica, uvrštena u vrh naivne umjetnosti na prostoru bivše državne zajednice. Počela je izlagati još davne 1962. godine i od tada je nastupala na brojnim izložbama kao članica Likovne sekcije HKPD »Matija Gubec« iz Tavankute, te kao članica Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo«, ali i kao članica Društva naivnih umjetnika Hrvatske. Sudjelovala je na mnogobrojnim kolonijama, jedna je od ilustratora slikovnice »Rozlinkavi zec«, te autorica slika animiranog filma »Čukundidino zrno ora«.

Željka Vukov

Druga zagrebačka promocija knjige »Hrvati u Vojvodini danas - traganje za identitetom« Tomislava Žigmanova

Knjiga okrenuta budućnosti

Kako je jezik osnova identiteta nekog naroda, ova knjiga je još jedan od pokušaja snažnijeg izričaja hrvatskog nacionalnog identiteta u novim konstelacijama društvenih odnosa susjedne nam države i borbe za prava koja još uvijek nisu na najvišim standardima, rekla je ravnateljica HMI Katarina Fuček

Petar Vuković, prof. Đuro Vidmarović, Katarina Fuček, dr. sc. Srećko Lipovčan, Anita Šikić i Tomislav Žigmanov

Književnik, znanstvenik i publicist mlađe generacije Tomislav Žigmanov u životu hrvatske zajednice u Vojvodini prisutan je desetljeće i pol, osobito u području medija i kulture. Piše pjesme, refleksivnu prozu te objavljuje i znanstvene radove o aktualnom položaju vojvođanskih Hrvata te eseje iz zavičajne povijesti, kulture i književnosti. Do sada je izdao šest knjiga, a član je Hrvatskog filo-

zofskog društva, Društva hrvatskih književnika i Društva književnika Vojvodine.

Predstavljanje njegove najnovije knjige »Hrvati u Vojvodini danas - traganje za identitetom« održano je 2. veljače u Zagrebu, u prepunoj velikoj dvorani Hrvatske matice iseljenika, u organizaciji Udruge za potporu bačkim Hrvatima i Hrvatske matice iseljenika.

POSEBAN INTERES: O knjiži su govorili ravnateljica HMI

Katarina Fuček, povjesničari i književnici dr. sc. Srećko Lipovčan i prof. Đuro Vidmarović, direktorica nakladnika knjige Hrvatske sveučilišne naklade Anita Šikić, znanstveni novak na Filozofskom fakultetu u Zagrebu Petar Vuković i autor Tomislav Žigmanov.

Otvarajući promociju u ime organizatora, ravnateljica HMI Katarina Fuček je naglasila kako veliki odaziv dokazuje poseban interes za područje nacionalnih manjina, odnosno veliki odjek djelovanja Hrvatske matice iseljenika. »Preko Hrvata u Vojvodini prela-

usprkos, okrenuta budućnosti jer »ljudska su prava univerzalna, ili uopće nisu prava«, dok je prof. Đuro Vidmarović govorio kako se danas u Europi propagiraju ljudska prava i standardi iz Okvirne konvencije Vijeća Europe o zaštiti nacionalnih manjina, dok su se Hrvati u Vojvodini prisiljeni boriti za osnovna prava svoje manjinske zajednice i, usprkos njihovoj lojalnosti, njihova je jedina krivnja bila narodnosna pripadnost i činjenica što nisu dijaspora, nego pripadaju dijelovima etnije koji su umjetnom granicom odvojeni od matičnog

Dobra posjećenost: velika dvorana Hrvatske matice iseljenika u Zagrebu

U glazbenom dijelu programa nastupio je Pere Ištvančić

mali su se razni politički i društveni događaji, a kako je jezik osnova identiteta nekog naroda, ova knjiga je još jedan od pokušaja snažnijeg izričaja hrvatskog nacionalnog identiteta u novim konstelacijama društvenih odnosa susjedne nam države i borbe za prava koja još uvijek nisu na najvišim standardima«, rekla je ravnateljica Fuček.

BORBA ZA OSNOVNA PRAVA: Dr. sc. Srećko Lipovčan naglasio je kako je knjiga, činjenicama

naroda s kojim čine jedinstvenu i neprekidnu cjelinu.

Na kraju je autor knjige Tomislav Žigmanov govorio o trenutnom položaju Hrvata u Vojvodini i njihovom traganju za svojim identitetom. U glazbenom dijelu programa nastupio je Pere Ištvančić, voditelj tamburaškog orkestra ansambla »Lado«, koji je na tamburi odsvirao nekoliko improvizacija na bunjevačke teme.

Zlatko Žužić

»Rječnik govora bačkih Hrvata« dr. Ante Sekulića predstavljen u Zagrebu

Riječi otrgnute od zaborava

Dr. Ante Sekulić je davno otišao iz Bačke, ali je ostao vječiti zaljubljenik bačke ravnice i »lipih riči« bunjevačkih, a ovim je »Rječnikom« uspio pružiti ukupnost leksika bunjevačkih Hrvata, neovisno o političkim granicama koje su se mijenjale, vojvodanskog i mađarskog dijela, istaknuo je dr. Marko Samardžija

O Rječniku su govorili: vlč. dr. Andrija Kopilović, dr. Dunja Brozović-Rončević i dr. Marko Samardžija

Zagrebačko predstavljanje »Rječnika govora bačkih Hrvata« dr. Ante Sekulića, u izdanju Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje iz Zagreba i Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice, održano je prošloga petka, 2. veljače, u prepunoj velikoj dvorani Matice hrvatske.

KAPITALNO DJELO: Predstavljanje ovog kapitalnog djela autora koji je svoj cijeli radni vijek posvetio istraživanju kulturnog i književnog života bačkih Hrvata, ostavljajući iza sebe iznimno bogat opus znanstvenih, književ-

nih i drugih djela, otvorio je *Naco Zelić* iz Udruge za potporu bačkim Hrvatima, a o značaju »Rječnika« govorila je u ime izdavača Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje iz Zagreba, pročelnica dr. Dunja Brozović - Rončević, naglasivši kako je on otrgnuo od zaborava »lipe« riječi bunjevačke.

Ispred suizdavača, Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« iz Subotice, predsjedavajući mons. dr. Andrija Kopilović je rekao kako nam je »zahvaljujući Božjoj providnosti, Ante Sekulić podario ovo kapitalno djelo, knjigu koja je neoboriv dokaz o nama koji

sada jesmo, dokaz kako dišemo, tko smo i što smo« i dodao da je »Rječnik govora bačkih Hrvata« okrunio sva mnogobrojna autorova djela iz područja baštine podunavskih Hrvata.

U predstavljanju »Rječnika« sudjelovao je i predstojnik Katedre za hrvatski standardni jezik u Odsjeku za kroatistiku, dr. Marko Samardžija koji je, među ostalim, rekao: »Dr. Ante Sekulić je davno otišao iz Bačke, ali je ostao vječiti zaljubljenik bačke ravnice i »lipih riči« bunjevačkih, a ovim je »Rječnikom« uspio pružiti ukupnost leksika bunjevačkih Hrvata, neovisno o političkim granicama koje su se mijenjale, vojvodanskog i mađarskog dijela«.

SVJEDOČANSTVO OPSTOJNOSTI: Na kraju predstavljanja okupljenima se obratio i sam autor, zahvalivši svima koji su na bilo

koji način pomogli da ovaj rječnik ugleda svjetlo dana i da izgleda ovako kako izgleda.

»Ako sam vas dobro shvatio, ovo nije moj rječnik nego rječnik bačkih Hrvata i svjedočanstvo opstojnosti Bunjevaca, što mi je i bio cilj. Moram biti iskren i reći da je stvaranje »Rječnika« bio mukotrpan i mučan posao, započet još davne 1938. godine, jer mi je u dva navrata građa bila oduzeta, 1946. i 1972. godine, ali mi to nije umanjilo zadovoljstvo njegovim izlaskom«.

U glazbenom dijelu programa nastupio je voditelj tamburaškog orkestra ansambla »Lado« Pere Ištvančić, podrijetlom iz Tavankuta kao i dr. Sekulić, koji je na tamburi, kroz moderan glazbeni izraz, improvizirao na nekoliko bunjevačkih tema.

Zlatko Žužić

Otrgnuo od zaborava »lipe« riječi bunjevačke: dr. Ante Sekulić

U Rumi održana promocija dvije knjige Ilije Žarkovića

Vrijedan doprinos očuvanju tamburaške glazbe

Zbirku tamburaških pjesama »Svirac svira« i stručno-teorijsku knjigu »Tanane žice tamburice-škola za tamburu« objavilo je Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav« iz Golubinaca

U petak 2. veljače, u prostorijama HKPD »Matija Gubec« iz Rume održana je promocija dvije knjige koje je napisao poznati golubinački tamburaš i glazbeni radnik, ali i vrsni teoretičar tamburaške glazbe Ilija Žarković-Žabar.

Naslov prve knjige jest »Svirac svira« i u njoj je sabrano više od tri stotine pjesama, skupa s notama i riječima, i to kako onih starijih tako i modernijih, popularnih i rijetko izvođenih, čije je tekstove sabrao Pavle Peršić. U ovoj zbirci našle su se pjesme kako iz Vojvodine i Srijema, tako i iz Dalmacije, Slavonije, Bosne, Crne Gore, Srbije i Makedonije. U knjizi su se našle i neke izuzetno rijetke pjesme koje se godinama ne pjevaju i koje dosada nigdje nisu bile zapisane, pa su na ovaj način otrgnute od zaborava, što ovu knjigu čini dodatno vrijednom. Posebnost ove knjige je i u tome što se kod većine pjesama nalaze i napomene o tome kako su nastale, gdje i neke druge zanimljivosti. Za ovu knjigu napisane su čak tri recenzije i to: mr. Ljubinka Lazića, Sofije Koržinek profesorice glazbene kulture iz Osijeka i Stipana Jaramazovića koncertmajstora Subotičkog tamburaškog orkestra. Druga knjiga koja je promovirana nosi naziv »Tanane žice tamburice-škola za tamburu«. Riječ je o stručnom i teoretskom štivu o tamburi kao instrumentu, načinu muziciranja na njoj,

Poznati tamburaš i vrsni teoretičar tamburaške glazbe: Ilija Žarković

notnim sistemima i namijenjena je ponajprije ljudima koji vode i upravljaju tamburaškim orkestrima, ali i onima koji to žele raditi.

Na promociji, koja je inače bila izuzetno posjećena, o knjigama i radu Ilije Žarkovića-Žabara govorili su Ratko Racković i Josip Jurca

da bi se na kraju prisutnima obratio i sam autor. Ratko Racković je govorio o načinu kako su nastale ove knjige, gdje su se i kako pronalazile pjesme koje se sada nalaze u ovoj zbirci, dok je Josip Jurca više govorio o knjizi »Tanane žice tamburice-škola za tamburu«, istaknuvši kako je njena vrijednost, između ostalog, i u tome što stručne literature u oblasti tamburaške glazbe ima veoma malo i da svaka novoizdana knjiga u ovoj oblasti predstavlja neprocjenjivu vrijednost za očuvanje i unapređenje tamburaške glazbe.

Izdavač obje knjige je Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav« iz Golubinaca, čiji su tamburaši predvođeni upravo Ilijom Žarkovićem, ovom prigodom odsvirali više pjesama iz spomenute zbirke. Posebna poslastica bilo je izvođenje stare tamburaške pjesme »Ajmo dole u javore« koju je otpjevao Đuka Pavlović, a kao šlag na tortu došao je nastup mlade i šarmantne solistice Dubravke Čaćić. Inače, u ime golubinačkog društva prisutne je pozdravio tajnik Ivan Radoš.

Ova promocija je još jedan dokaz uspješne i plodotvorne suradnje rumskog i golubinačkog kulturno-umjetničkog društva, tim prije što su ove dvije knjige svoje prvo predstavljanje imale upravo u Rumi.

N. Jurca

Dodijeljene nagrade likovnog natječaja »Snovi« fondacije Fokus

Druga nagrada za Srđana Milodanovića

U Galeriji Otvorenog sveučilišta, u utorak 6. veljače, otvorena je izložba radova pristiglih na likovni natječaj FOKUS Fondacije pod naslovom »Snovi«, a pobjednicima natječaja ovom su prigodom dodijeljene novčane nagrade. Na natječaj je, kako je istaknuto, stiglo preko tri stotine radova, različitih sadržaja, formata i tehnika u kojima su realizirani, a žiri u sastavu Goran Vuletić, Miroslav Jovančić, Slaven Gabrić i Milan Tomić donio je odluku da prvu nagradu u vrijednosti od 30.000 dinara dodijeli Endreu

Ozsvár, drugu u vrijednosti od 20.000 dinara Srđanu Milodanoviću, studentu treće godine Likovne akademije u Novom Sadu (odsjek slikarstvo), dok je treću nagradu u vrijednosti od 10.000 dinara dobio Danijel Čavić. Četvrtu i petu nagradu u vrijednosti od 5.000 dinara osvojili su Dunja Drašković i Olga Đukanov. Izložba radova se može pogledati do ponedjeljka 12. veljače, a kako je najavljeno, Fokus fondacija do kraja godine planira raspisati još nekoliko natječaja iz oblasti vizualnih umjetnosti.

D. B. P.

Animirani film »Happy Feet: Ples malog pingvina«

Iznad svih očekivanja

Sve pohvale animatorskom timu studija Warner Bros., koji je zaslužan za najmanje pet maestralnih scena koje svakako konkuriraju za najljepše momente u animaciji svih vremena

»U pozorenje: Može izazvati tapkanje nogama!«, reklamni je slogan filma »Happy Feet: Ples malog pingvina« (u originalu »Happy Feet«, interesantno je da je film i u Srbiji i u Hrvatskoj preveden s dodatkom: »Ples malog pingvina«, iako se on kod američkih distributera nigdje ne spominje). U pitanju je nešto nalik animiranom mjuziklu, zbog toga je na početku važno naglasiti da je ovaj film sve, samo ne ono što očekujete.

Naime, već u otvarajućim sekvencama možemo vidjeti da je film rađen vrhunskom animacijom. Preljepe početne scene Antartika, polarne svjetlosti i pingvina su toliko realno urađene da niste sigurni gledate li dokumentarne snimke ili je u pitanju animacija. Sve pohvale animatorskom timu studija Warner Bros., koji je zaslužan za najmanje pet maestralnih scena koje svakako konkuriraju za najljepše momente u animaciji svih vremena. Time prva zabluda vezana za ovaj film - da je u pitanju šareno ostvarenje za djecu - u startu biva odbačena. Ali film vas ne prestaje iznenađivati.

PINGVINSKE VERZIJE HITOVA: Taman kada ste se navikli na realnost cijele situacije i na pingvine koji izgledaju kao u »Maršu pingvina«, jedan od njih snažno zapjeva poznatu RnB numeru. Još jedan obrt. Film je pun poznatih pop, dance, hip-hop i RnB pjesa-

ma, točnije njihovih »pingvinskih« verzija. Prince je prvobitno odbio da se njegova pjesma »Kiss« koristi u filmu u obrađenoj verziji, ali je kasnije, kada je vidio i čuo dio snimljenog materijala, sam riješio napisati sasvim novu i originalnu numeru za potrebe filma, a koja je potom osvojila Zlatni Globus za najbolju pjesmu i nominirana je za Oscara. Cio film se vrti oko Mumblea pingvina koji ne ume pjevati (što je u svijetu kraljevskih pingvina jednako paralizi, budući da je pjesma način na koji pronalaze partnera), ali je on zato vrsni igrač... Inače, zanimljivo je da su svi plesači nosili specijalna odjela nalik pingvinima i onda su snimani kamerom kako bi se kasnije ubacivali u animaciju da bi se dobila što realnija slika.

GLUMAČKA EKIPA: Također, svi su glumci morali proći »pingvinsku školu« kako bi pričali, pjevali i ponašali se što »pingvinskije«. Među njima su se našla imena *Elijah Wood* - glumi Mumblea, *Brittany Murphy*, *Hugh Jackman*, *Nicole Kidman* i *Robin Williams* koji glumi čak dvije uloge. Svi glumci u filmu pjevaju svoje nume-

re što ovo ostvarenje čini posebnim po još jednom pitanju. Osim već spomenutog Williamsa (koji, nažalost, ponovno glumi sebe) glumci su se pokazali uspješnima i možemo ih samo pohvaliti - iako je u pitanju animacija, slobodno ih možemo nazivati glumcima zbog specifičnog načina izrade filma. Humor koji film donosi je fenomenalan pogotovo nakon pojave malih španskih pingvina s kojima se Mumbel udružuje (obratite pažnju na scenu u kojoj se prvi put pojavljuju, nasmijati će vas do suza). Naravno film ima jedan finalni obrt koji je vezan izravno za priču i od banalne potrage malog junaka (koji je po riječima jednog od pingvina »cool samom slučajnošću«) za svojom pjesmom, film izrasta u jedno mnogo ozbiljniju i težu dramsku strukturu (ovo uzmite s rezervom jer je film ipak ponajprije namijenjen djeci, pa tek onda ostalima) koja sa sobom nosi ozbiljnu poruku što nije uvijek karakteristično za ovakva ostvarenja. P.S.: Film je posvećen nedavno tragično preminulom *Steveu Irwinu*.

M. Šokčić

Počinje snimanje prve hrvatsko-srpske koprodukcije

Točka bez povratka

Ovo ljetno bi u hrvatskoj koprodukciji trebalo početi snimanje filma »Točka bez povratka«, a u njemu bi rame uz rame trebali igrati *Slavko Štimac*, *Milena Dravić*, *Rade Šerbedžija*, *Mustafa Nadarević* i *Goran Višnjić*. Film će režirati *Igor Galo*, hrvatski glumac, piše zagrebački Večernji list.

Igor Galo uskoro će podnijeti zahtjev Ministarstvu kulture za dodjelu sredstava, pa će snimanje započeti kada dobiju novac. Glumci u ovom filmu su, smatra Galo, izvanredeni i nada se da će to biti jedan od razloga koji će potaknuti hrvatsko ministarstvo da odobri sredstva.

»Pripreme za ovaj film započeli smo još 2003. godine, kada smo potpisali ugovor s *Branislavom Lečićem*, tadašnjim ministrom kulture. Ovo je film od ključnog značaja, ali i vrlo skup projekt. Željeli smo da 'Točka bez povratka' bude prva prava srpsko-hrvatska koprodukcija, da po pedeset posto sredstava daju obje strane. S hrvatske strane producenti su 'Jadran film' i 'Histria film',« kaže *Predrag Milojević*, čija će kuća »Tangram film« biti koproducent.

Scenarij kojeg su autori *Igor Galo* i *Đorđe Milosavljević* napravljen je na temelju filma *Nikole Tanhofera* »H-8« iz 1958. godine, a priča podsjeća na kulturni film »Ko to tamo peva« i »Firmu Krstić« iz te priče. Radnja je smještena u nešto novije vrijeme, pa tako 1990. godine iz Zagreba prema Beogradu kreće autobus s vrlo različitim putnicima. Istovremeno, iz Beograda prema Zagrebu kreće kamion koji prevozi balvane. Priče ljudi iz autobusa i kamiona zanimljivo se isprepliću, sve dok se kamion i autobus na autoputu »Bratstva i jedinstva« kod Bajakova ne sudare. Sve u svemu, priča govori o ljudima i nezaustavljivoj sili koja ih vodi ravno u propast.

Globalno zatopljenje i mikroklima (4.)

Nastanak europske žitnice

*U drugoj polovici 19. stoljeća počinje intenzivna sječa šume u komercijalne svrhe **

Tada je u svega pedesetak godina na ovom području posječeno više od polovice šuma (1914. godine u Slavoniji je preostalo 35 posto šuma), a zatim je ritam sječe opao i 1970. je na ovom području preostalo 27 posto šuma dok je u Bačkoj ostalo svega 4 posto šuma – Vojvodina ima približno 6,8 posto

Pišu: Zdenko Samaržija i Darko Grgić

Na tlima nastalim krčenjem šuma prije stotinjak godina, a koja su inače bila slabijih svojstava (pseudogleji i oglejena smeđa tla) počinju problemi s povećanom kiselošću i zatim i sa toksičnim djelovanjem soli aluminija, željeza i mangana u oraničnom sloju.

ŽITNICA EUROPE: Ubrzo zatim, u drugoj polovici 19. stoljeća počinje intenzivna sječa šume u komercijalne svrhe. Tada je u svega pedesetak godina na ovom području posječeno više od polovice šuma (1914. godine u Slavoniji je preostalo 35 posto šuma), a zatim je ritam sječe opao i 1970. je na ovom području

rijeke pretvoreni u spore i močvarne vodotoke, koji postaju legla malaričnih komaraca i ostalih bolesti. Proljetne poplave, koje su bile redovite i ranijih godina, ali su gubile snagu među drvećem ritova, sada postaju razorne.

Također su i tla izložena dominantnom djelovanju poplavnih i podzemnih voda, dok su tla na povišenim lesnim gredama (na koja ove vode ne utječu) nakon sječe izložena pojačanom ispiranju oborinskim vodama. Tla pod izraženim utjecajem voda (hidromorfna tla) često se nalaze na blago depresivnim površinama i dubljim depresijama, te su pod jakim utjecajem kako visokih podzemnih, tako i poplavnih (vanjskih) voda, što uzrokuje vrlo jake procese hidrogenizacije (oglejavanja).

S druge strane, tla koja nisu izražena negativnom utjecaju podzemnih voda (automorfna tla) često su pjeskovita tla izdignutog reljefa duž korita Drave, ali su u manjini, dok većinu u ovom području čine smeđa lesivirana i dijelom oglejena tla na lakšoj podlozi ili težoj ilovastoj, ali oglejenoj slabo propusnoj podlozi. Ova tla su vrlo raširena u našem području i često su podložna prevlaživanju, a dio tala je nepropustan što dodatno otežava korištenje tih tala.

ZLO IZ DUBINE: Tek su obimni radovi na regulaciji vodnog režima (krajem 19. i početkom 20. stoljeća) donekle počeli sanirati navedenu problematiku, te su potencijalno plodna tla ovoga kraja došla do izražaja i pokazala svoju vrijednost za ratarstvo. Međutim, već sedamdesetih godina prošloga stoljeća, na tlima nastalim krčenjem šuma prije stotinjak godina, a koja su inače bila slabijih svojstava (pseudogleji i oglejena smeđa tla) počinju problemi s povećanom kiselošću i zatim i sa toksičnim djelovanjem soli aluminija, željeza i mangana u oraničnom sloju. Ovi metali ograničavaju rast biljaka i povećavaju njihovu sklonost bolestima i napadima štetnika.

Primjetna je sličnost ovih procesa s ranije izloženim mehanizmom koji nastaje u tlu nakon sječe šuma. Primjena vapnenih materijala u svrhu popravljivanja svojstava ovih tala (neutralizacije kiselosti) samo je privremenog karaktera i dugoročno još pogoršavaju stanje zbog pojačane mineralizacije plodnoga sloja tla. ■

Pjeskovito tlo duž korita rijeke: Drava

Početkom 18. stoljeća šume su pokrivale preko 70 posto ukupne površine Podunavlja u kojem žive Hrvati, dakle, Baranje, Bačke, Srijema i Slavonije. Intenzivnija sječa počinje početkom istoga stoljeća kako bi se izgradile važne utvrde i učvrstila granica sa Osmanlijskim Carstvom, no te sječe nisu narušile ekološku ravnotežu. Sredinom istoga stoljeća se za potrebe proizvodnje pepeljike (potaše) u šumama selektivno sijeku jasenovi i brijestovi, a u okolicama većih gradova sijeku se manje parcele šume za prodaju ogrjevnog drva. Stoga procjene iz 1850. godine govore da još uvijek 60 posto šuma u odnosu na ukupnu površinu.

preostalo 27 posto šuma dok je u Bačkoj ostalo svega 4 posto šuma – Vojvodina ima približno 6,8 posto.

Iskrčeno zemljište je mahom pretvoreno u ratarske površine, jer je ritam industrijalizacije i razvoj mehanizacije u poljoprivredi omogućio takav razvoj. Tako je ovo područje od krajolika prekrivenog šumama u samo stotinjak godina postalo »žitnica Europe«, pa možemo reći da je to primjer rijetko zabilježene antropogenizacije u relativno kratkom vremenu.

POSLEDICE: Ubrzo nakon sječe, na novim krčevinama počelo je pojačano ispiranje tla oborinskim vodama, dok su kanali, potoci i

O liku prenositelja Božje Riječi

Navjestitelji naših dana

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

*Navjestitelj je
svjedok Božje rije-
či, svjedok svoje
slabosti, ali i vrlo
jak svjedok onoga
što može milost
Božja učiniti po
slabom čovjeku.
Tu je snaga koja
nam izmiče iz
kritičkog pogleda
na nedostojnost
naših navjestitelja.
Tako zapravo se
zajednica rastače,
svaki autoritet, pa i
Božji, pada, a tada
su đavlu slobodne
ruke. Živimo u
vremenu kada je
to više nego očito,
stoga su nam
crkve praznije,
kritike glasnije, a
zvanja manja*

Bogoslužje katoličke liturgije je prošle nedjelje ponudilo zanimljivu temu. Radi se naime o liku prenositelja Božje Riječi. Radi se o pozivu i odazivu onih kojima je Gospodin povjerio tumačiti i navješćivati njegovu riječ. Razmišljajući o tom zajedničkom »nazivniku« sve trojice velikana Riječi, došao sam do čudnih zaključaka. Prvi je prorok Izaija. U njegovoj knjizi piše kako je imao viđenje u Hramu, gdje mu se objavio gospodin Slave, tj. Bog licem u lice. Čovjek je tako malen pred velikim Bogom da ga hvata strah, tjeskoba, pa i sama smrt od spoznaje da je u ovozemaljskoj dimenziji, čak svojoj tjelesnosti, »vidio Boga«.

Jasno, Izaija se osjeća nedostojnim, grešnim i nakon tog viđenja ugroženim čovjekom. Obrat dolazi tada kada anđeo s oltara uzima žeravu i dotiče usne proročke uz riječi: »Evo usne je tvoje dotaklo, krivica ti je skinuta i grijeh oprošten«. Nastaje nagli obrat, kada Izaija spoznaje da ga na težak zadatak navjestitelja poziva Bog i osposobljava Bog. Da neće govoriti svoju, nego njegovu riječ i stoga se odaziva: »Evo me, mene pošalji«. Dobro je zapamtiti da se radi o čovjeku koji je svjestan svoje nedostojnosti, koji je tjeskoban zbog težine zadatka, ali ga za ispunjenje poslanja od njegove nedostojnosti čisti milost poziva i čini sposobnim biti u službi.

APOSTOLSKI POZIV: Drugi odlomak koji je čitan je o apostolu naroda u njegovoj prvoj poslanici Korinćanima, gdje taj isti »orijaš kršćanstva« – apostol Pavao – piše: »Da, ja sam najmanji među apostolima i nisam dostojan zvati se apostolom, jer sam progonio Crkvu Božju. Ali milošću Božjom jesam što jesam i njegova milost prema meni ne bijaše uzaludna... trudio sam se ali ne ja nego milost Božja sa mnom. ... Tako propovijedamo, tako vjerujemo«. Ponovno susrećemo lik apostola Pavla, koji je svjestan svoje nedostojnosti i sebe naziva »nedonošće«. Dapače, uskraćuje sebi naziv apostola. Ta njegova poniznost i svijest o nedostojnosti čini ga jednako

tako svjesnim da je »milošću Božjom jest što jest«. Na drugom će mjestu reći da »sve može u onome koji ga jača«.

Svijest ljudske dimenzije u apostolskoj službi ovdje je još jače istaknuta. Ali je jače istaknuta i uloga milosti da ne čini apostola apostolom njegova volja nego njegovo zvanje, a to zvanje je nadogradnja Božje milosti. Radi toga je apostolov zaključak vrlo zahtjevan: »tako propovijedamo, tako vjerujte!« U poslanici Galaćanima je čak tako daleko išao, te kaže: »ako vam netko drugi, pa i anđeo s neba, propovijeda neko drugo evanđelje od onoga koje mi navijestismo: neka je proklet!« Vrlo jasan stav apostola o sebi, o svom poslanju i o snazi riječi koje propovijeda, a koja obvezuje one koji slušaju, ne radi njega, nego radi onoga tko stoji iza apostolskog poziva, a to je Bog.

NAVJESTITELJI BOŽJE RIJEČI: I evo nas kod trećega poziva, a to je poziv apostola Petra. Isus propovijeda iz »njegove barke«. Nakon propovijedi, u po bijela dana, zahtijeva od Petra da baci mreže za ribolov. Iskusan ribar zna da se danju ne love ribe mrežom. »Ali na tvoju riječ bacit ću mreže«. Što se događa? Za nekoliko minuta mreže su prepune riba. U tom času Petar spoznaje da je u njegovoj barci čovjek i više od čovjeka: Bogočovjek. I njemu dolazi spoznaja da toga nije dostojan i stoga zaklinje Gospodina. »Idi od mene! Griješam sam čovjek, Gospodine!« Međutim, Isus ne odlazi od Petra, nego mu govori: »Ne boj se! Od sad ćeš loviti ljude!« Kada se analizira ovaj događaj, vidimo istu stvar. Čovjek je grešnik. Toga je svjestan. U takvom stanju ga zatiče apostolski poziv. On mu se odupire kao i Izaija, pa i Pavao. Nije dostojan, dapače, još manje je dostojan imati Gospodina u »svojoj barci«. Želi ga vidjeti izvan svoje barke. Obrat je nevjerojatan, Gospodin ga želi imati u svojoj barci i čak postaviti za kormilara te barke. Očito Petar, pa i drugi apostoli pozvani toga dana, ostaviše sve i podoše za njim. Od tog vremena napuštanja

Genezetskog jezera do danas »apostolske noge« hode ovom zemljom i navješćuju. Oni su stalno svjesni da su ljudi, da su grešni ljudi, da nisu dostojni poziva, ali su jednako tako svjesni da sve u njima čini milost i da ih čini očišćenima, poslanima, zahtjevnima i navjestiteljima ne svoje, nego Božje riječi.

SKRIVANJE VLASTITE NEVJERE: I svjesni su i zahtjevni s apostolom Pavlom »tako propovijedamo, tako vjerujte!« Međutim, što se događa u našem vjerničkom puku? Ta služba, makar apostolska, sve manje je prihvaćena kao apostolska. Unatoč spoznaje svakoga od Božjih poslanika u »vinogradu Gospodnjem«, da mu je Bog dao milost poziva, ali da mu nije izmijenio ljudsku, pa i grešnu narav, njegovo »stado« »nabija mu« trajnu krivicu i optužbu za svaki grijeh i svaku slabost. S kojim pravom? Kada je sam navjestitelj toga svjestan, čemu trajni poziv na »optuženičku klupu«? Očito zato da se može usprotiviti nauci apostola Pavla »tako propovijedamo, tako vjerujte!« Ne žele vjerovati. Radi te želje skrivanja vlastite nevjere stoji trajna optužba o nedostojnosti onih koji posreduju Riječ.

Što se događa? S tim stavom odbacivanja i optužbe zapravo strada vjera i »vjerni puk« zaboravlja da odbacuje zapravo Boga i milost koja stoji iza nedostojna i grešna navjestitelja. Navjestitelj je svjedok Božje riječi, svjedok svoje slabosti, ali i vrlo jak svjedok onoga što može milost Božja učiniti po slabom čovjeku. Tu je snaga koja nam izmiče iz kritičkog pogleda na nedostojnost naših navjestitelja. Tako zapravo se zajednica rastače, svaki autoritet, pa i Božji, pada, a tada su đavlu slobodne ruke. Živimo u vremenu kada je to više nego očito, stoga su nam crkve praznije, kritike glasnije, a zvanja manja. Nije Bog promijenio svoj način poziva, ni izbora. Izaija, Pavao i Petar jasni su dokazi u našim danima. Hoće li naš odgovor biti drugačiji? O njemu ovisi naša vjera, naš spas i budućnost naše Crkve!

Najdraži blagdan

Najdraži mi je blagdan Božić.
Božić je dan kada se rodio Isus. Volim kititi bor i ukrašavati dvorište. Božić mi je nekako mio blagdan. Ima se kupiti adventski kalendar. Možete napraviti i Betlehem. Volim svijetle lampice na boru. Mi u školi isto kitimo bor. Kada odem kod frendice sanjkamo njenu sestru. Ona sjedi na sanjkama, a frendica i ja razgovaramo o Božiću. Moj brat na prvi dan Božića ustane prvi i mene budi. Nedjeljom idem na svetu misu i slušam priču o Isusu.
Božić volim jer volim Isusa.

Sandra Stantić, IV. c,
OŠ »Matija Gubec«, Ljutovo

Ivana Vojnić Tunić, I. h, OŠ »Matko Vuković«, Subotica

Dva mrava

Kraj guste prelijepe šume nalazila se duga cesta. Ispod jednog kamenčića živio je mrav zvani Vrcko. Žurio je i jurio cestom u nadi da će naći mrvicu mirisnog kruha. Sreća ga je služila. Nalazio je razne mrvice kruha, čokolade, a ponekad i ogrizak jabuke. Kućica mu je bila skoro puna, ali on je i dalje bio marljiv.

Sreća nije svakom namijenjena. S druge strane ceste živio je mrav zvani Ružnoća. Toliko je bio ružan da ga je bilo sramota izići na cestu. Samovao je i tugovao. Nije smio izići na cestu, bojeći se da će ga netko vidjeti. Dan za danom stigla je hladna i duga zima. Dok se Vrcko sladio svojim pronascima, Ružnoća je tugovao. Bilo mu je hladno a trbuh mu je bio prazan. Jednog jutra Vrcko je pošao kupiti drva za potpalu. Iz daleka je začuo plač i krenuo je za njim. Naišao je na Ružnoću, koji mu je ispričao svoju tužnu priču. Vrcko ga je pozvao u svoj dom i s njim podijelio sve što je imao.

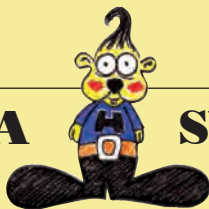
Ivana Mandić, III. d, OŠ »Ivan Milutinović«, Mala Bosna

David Poljaković, III. b,
OŠ »Vladimir Nazor«, Đurđin

Marko Čoban, IV. a,
OŠ »Ivan Goran Kovačić«, Sonta

Bog Hrckovci!

Zabavna igrice »Uno«

Evo još jedne zabavne igrice, a zove se »Uno«!

Špil se sastoji iz sljedećih karata:

0 - u svakoj od četiri boje: crvena, plava, žuta, zelena.

1-10 - po dvije karte u svakoj od boja.

»Okreni krug« - u svakoj boji po dvije (ova karta kad se baci okreće krug igranja u suprotnu stranu).

»Stop« - po dvije u svakoj boji (igrač koji je sljedeći preskače svoj potez).

»+2« - u svakoj od boja po dvije (igrač koji je sljedeći uzima dvije karte iz špila).

»Promijeni boju« - osam komada, crna karta s četiri boje (mijenja boju na koju se odgovara u boju po izboru onog tko je kartu bacio).

»+4« - četiri komada, crne karte (igrač koji je sljedeći vuče četiri karte iz špila na talonu, a igrač koji ju je odigrao bira boju kojom se nastavlja igranje).

»Uno« - jedna jedina u špil (svi igrači osim onog tko je odigrao ovu kartu vuku po pet karata iz špila).

Igra počinje ovako... Onaj tko presiječe špil, posljednju kartu stavlja licem na gore, a onaj koji dijeli, podijeli svima po šest karata,

dok ostale ostavi na talon. Igrači redom izbacuju svoje karte tako da odgovore na boju ili/i broj karte koja je posljednja izbačena. Ako igrač nema odgovarajuću kartu, vuče iz onog obrnutog špila jednu i ako je izvukao odgovarajuću odigra je, ako ne, preskače potez. Cilj je osloboditi se svih karata iz ruke. Igrač kome ostane samo jedna karta u ruci dužan je glasno kazati »Uno«, jer ako to ne uradi, a ostali igrači primijete da ima samo jednu kartu, mora vući dvije karte s talona. Pri odgovaranju na boju, karte »+4«, »promjena boje« i »Uno« mogu se baciti na bilo koju kartu. Ostale »specijalne« karte imaju svoju boju koja mora odgovarati onoj koja je bačena. Ili, ako je na talonu posljednja bačena »specijalna« karta u drugoj boji, može se odigrati istim tipom »specijalne« karte (npr. dolje je žuta »+2«, na nju se može odigrati bilo koja žuta karta, ali i »+2« bilo koje boje, itd.) Tko pobijedi u jednom dijeljenju, dobiva -10 (ili -20 ako je posljednja karta koju je odigrao bila »Uno«), a ostali zbrajaju svoje karte, pri čemu »specijalne« nose +10, crne (»+4« i »promjena boje«) po +20, a »Uno« +50. Igra se uglavnom do neke okrugle cifre, recimo 1000.

Priredio: Zoltan Sič

T(V)JEDNIK

tj. ministrom policije *Jočićem* (što je ipak non-sens, premda se zna da je u zemlji Srbiji oduvijek najvažnija politika pendrek i čizma) i rečeni »priprijeti« Tadiću da bez njih nema ništa od Vlade, dok Predsjednik ne prisegne da će »Kosovo i Metohija ostati zauvijek srpsko« Potom stiže G17 Plus (nikad nisam čuo da stranka ima naziv nekakve podmornice ili zrakoplova), koji drži sav novac u zemlji i mora u Vladu. Što je istina, istina, da je kupus listina! Potom stiže u audijenciju učtivi *Čeda Jovanović* s 110 mogućnosti da uđe u Vladu, a tu je i Ivica-Marica Dačić, miroljubivi SPS »preostaci«. Zatim na koncu »sitna boranija« *Kasza* s tri mandata i ostali s desetak moguće skupa, ali ih Boris »otpravio« brže nego Japanci svoje vlakove! A stavovi njegove stranke DS su poznati – Europa zdaj tj. Zdavaj! Odmah i sve! Pomalo je jasno da od svega »ne bu niš«, nisu Tarabići džabe vidjeli u snovima samo nekog iz koštunjavog sela kao kralja. Ali taj neće ni Čedu ni ministarsko mjesto samo predsjedničko, dakako, i Kosovo i Metohiju pride! Oće nešto malo DS-a i G17 za osiguranje love iz »podmornice«! E, Borise, bori se pa sastavi sad Vladu! Ali kako, kako, kako...

2. Nakon ovih »strašnih« tema, evo jedne za književne sladokusce! Vrijedni i tihi bibliohistoriograf *Đuro Lončar* znanstveno je utvrdio sve pseudonime naših domaćih pisaca, pjesnika i književnika, te tako u cijeloj jednoj studiji utvrdio da je Balint Vujkov imao čak 12 (dvanaest) pseudonima što je svakako nekakav rekord. Potpisivao je svoja djela kao: D. Dugović, Bunjevac Kremenjak, Dušan Pantić, Hortenzije Drnić, I. Konjović, Janko Grbić, Mali Bačo, Martin Lisakov, R. Parčetić, R. Hristonić, S. Kovačević, V. i B. V ili b. v. Ravno za svaki mjesec u godini po jedan. Po tome znamo kako je bio vječito proganjan od policije (plava riba, svastikin but – što reče genijalni Nušić) i izdavao po tri časopisa ili novine odjednom dok ima nekakvih novaca, a posle nanovo! I to je nekakav rekord ali da ne bi našeg marnog Đure Lončara (pravo ime) tko bi to sve pokupio, dešifrirao i objavio! Bravo Đuro majstore, otkrio si nam nešto novo, i zanimljivo dapače, ti bi razbio svaku šifru, kad si utvrdio silne pseudonime hrvatskih pisaca iz Podunavlja, a bilo ih je podosta, borme! Čitajte sve o tome u Klasju naših ravni br. 12/2006. To ljudi vole, malo horora i tajni uz lijepu literaturu i povijesne činjenice.

3. Dosta i previše, el odviše, za ovaj puta!

Milivoj Prčić
(bez pseudonima jer ga nema)

1. Moguće ste »pratili« prijeme pobjedničkih stranaka na izborima za novi parlament Republike Srbije kod predsjednika *Tadića*, a u svezi mogućeg formiranja nove Vlade. Ovo je u svijetu brzo i normalno, jer se tamo zna tko je dobio izbore i tko ima pravo sastaviti Vladu. E, tamo toga možda ima, ali ovdje »neće moći da bidne«! Radikali imaju trećinu svih glasova, ali ne mogu sastaviti Vladu, premda su prvi primljeni kod »Cara« i bilo je dirljivo slušati govor oštre dame *Nataše Jovanović* i prve pratilje *Lidije Vukičević*, ranije Mrkela, sredovječne glumice, ali, eto i za nju ima »uloga«! Lijepo ih je ispratio Boris, ali nije puno slušao jer o Vladi nisu niti pričali već samo o Kosovu, kao da su izbori bili za kosovski parlament! Dok je gospođa Vukičević glumački lijepo šutjela, Nataša Jovanović je otkrivala »toplu vodu« Predsjedniku! E, ali sutradan stižu u ime DSS-a »narodnjaci« na čelu sa šefom

klasje 11-12.
naših ravni 2006.
CASOPIS ZA KNJIŽEVNOST, UMJETNOST I ZNANOST

**SOLARNI
BIKINI**

U mnoštvu rješenja solarnih punjača za mobilne uređaje, definitivno je najatraktivniji koncept solarnog kupaćeg kostima. Dizajn je napravio stanoviti Andrew Schneider sa sveučilišta u New Yorku. Solarne stanice na njemu su veličine 2,5 x 10 cm, a dovoljne su da osiguraju potrebnu struju za ugrađenu USB utičnicu. Putem njega, moguće je napuniti iPod i druge prenosive uređaje. Dizajner priprema i muški solarni kupaći kostim pod imenom iDrink. Dakle, plaža, sunce i priželjkivanje kratkog spoja sa solarnim kostimom suprotnog pola...

KROZ ZIDOVE

Uredaj koji su zaštitarske službe davno čekale stiže iz firme Camero. U pitanju je bežična kamera Xaver800 koja snima kroz zid. Koristi vrlo širok obujam signala koji se odbija od prepreka u prostoriji iza zida i vraća kameri. Od primljenog signala rekonstruira se 3D objekt u prostoriji iza zidova. Glavna novina jesu UltraWide-Band (UWB) senzori za prijem signala, a sam signal koji emitira kamera nije škodljiv po zdravlje. Domet koji se može ostvariti ovom kamerom iznosi maksimalno 20 m, a Xaver800 će se nuditi isključivo zaštitarskim snagama kao što su vojska ili policija. Mogli bi se i civili lijepo zabaviti...

AOPEN CAR PC

AOpen je sa Mitsubishijem napravio CAR PC. Ovo polje je bilo rezervirano za entuzijaste, a CAR PC je prvo komercijalno rješenje. Pokreće ga Celeron M360 na ploči sa čipsetom 915, a tu su i 512 MB RAM-a, hard disk od 40 GB, GPS podrška, za grafiku je zadužena GMA 900 (DirectX 9), kao i DVD plejer. Računalo radi pod Windowsom XP sa zasebnim korisničkim sučeljem prilagođenim uvjetima u automobilu. Trenutno je CAR PC dostupan samo na Tajvanu, a uskoro će se pojaviti i u Kini i u SAD.

ASTROGOOGLE

Trenutačno je u izgradnji teleskop i digitalni foto aparat koji će imati rezoluciju od 3 bilijuna piksela. Završetak radova u okviru projekta Large Synoptic Survey Telescope (LSST), očekuje se 2013. godine, a teleskop je postavljen na vrhu Cerro Pachon u Čileu. Kada bude završen, 8,4 metra visoki teleskop generirat će svake večeri slike veličine 30 TB. U cijelu priču uključio se Google koji će razviti search engine koji će organizirati i analizirati velike količine podataka sa teleskopa u realnom vremenu. Rezultat su filmske sekvence kroz koje će astronomi pratiti dešavanja u svemiru. Paralelno ovom, priprema se i Internet servis za obične korisnike.

GARMIN MSN

Poznati proizvođač navigacijskih sustava Garmin prezentirao je dva neobična uređaja. Modeli novu 680 i StreetPilot c580 su prvi koji imaju dodatne podatke o prometu, zagušenjima, podatke o cijenama benzina, vremenskim uvjetima, ali i takozvani »movie times« - sve sa Microsoftovog servisa MSN Direct Servis daje cijene benzina sa 100.000 pumpi u SAD, kao i podatke o filmovima u kinima i predstavama u kazalištima u zadatoj oblasti. Uz to dobivate podatke o najkraćim putanjama do kina, benzinske postaje ili kazališta. Izbjegavanje prometnih gužvi, zakrčenja i zastoja zbog prometnih nezgoda, što pruža ovaj servis, moguće je jedino u SAD.

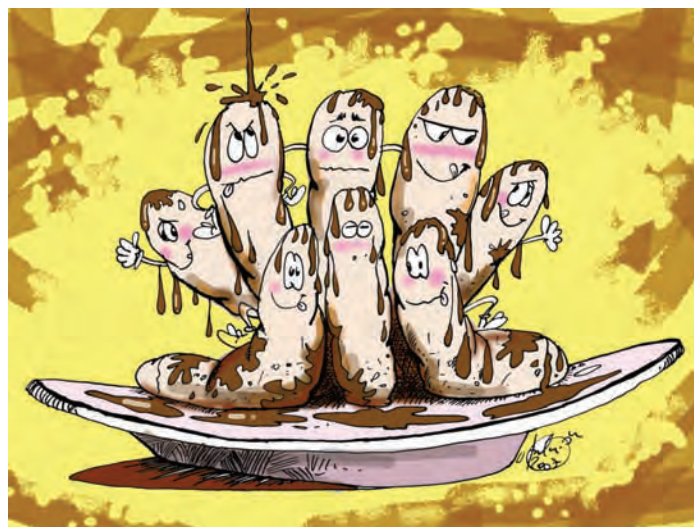
HYPERDIVE

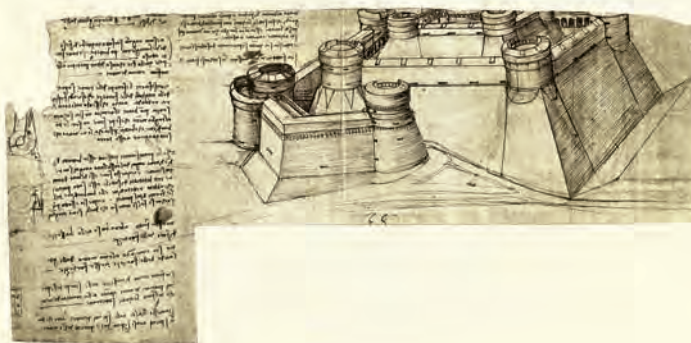
Tvrtka SavitMicro napravila je interesantan rack za hard diskove. HyperDrive SPACE je kompaktan uređaj koji više sliči MP3 plejeru, a kućište prima bilo koji 2,5-inčni hard disk. Pokraj toga, opremljen je čitačem za čak osamnaest tipova memorijskih kartica, ima statusni zaslon dijagonale 1,8 inča za najvažnije informacije, kao i nekoliko gumbića za kontroliranje. Čitač memorijskih kartica je brz (prijenos podataka od 1 Gb/s), a dvije su litij-ionske baterije dovoljne kapacitete da izdrže punjenje podacima kompletnog hard diska od 100 GB. Uređaj tijekom ovog mjeseca stiže u radnje u svijetu, ali cijena za sad još nije poznata.

Priređuje: Siniša Jurić

GASTRONOMSKI KUTAK**Mus**
(čokoladne knedle)

Umutiti 3 žumanjka s 4 žlice šećera, dodati 1 žlicu vode i kuhati na pari 15 minuta. Potom dodati 100 g čokolade, a kada se prohladi i 50 g butera. Sve izmiksirati i dodati pjenu od 3 bjelanjka. lagano miješati i staviti 1 žlicu ruma. Smjesu odložiti u hladnjak, a kada se ohladi vaditi toplom žlicom u prikladnu zdjelu i služiti sa slatkim vrhnjem.

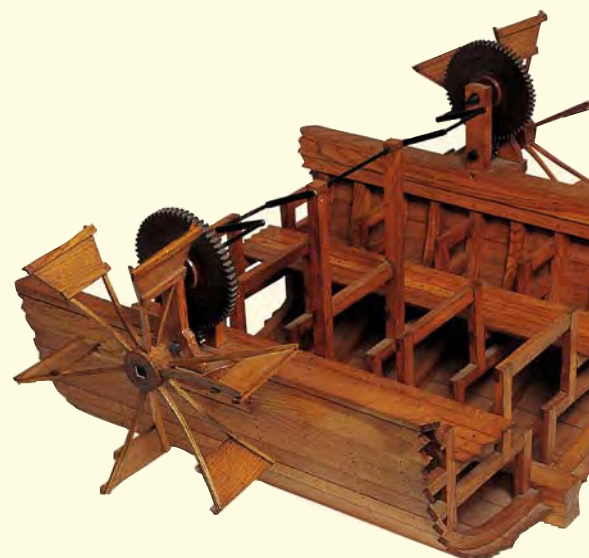
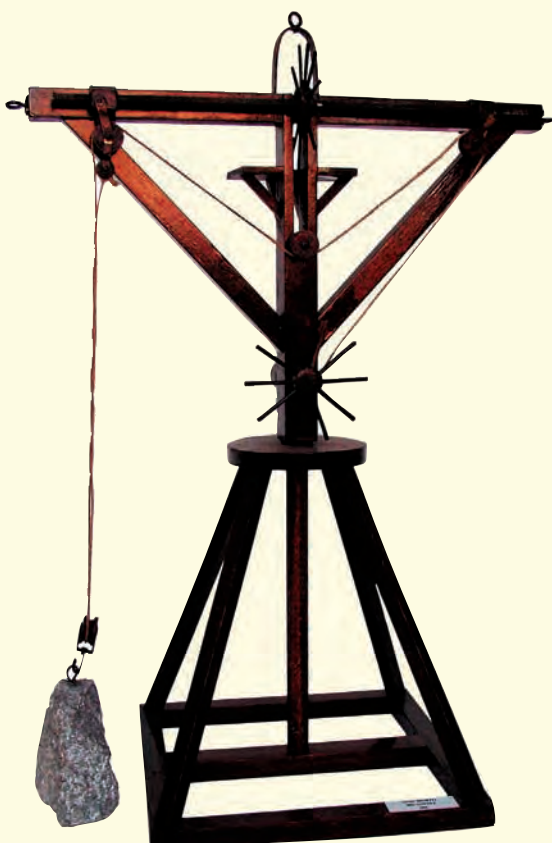

Svjetska atrakcija u Zagrebu

Leonardo da Vinci

Sve do 25. veljače u Muzeju za umjetnost i obrt otvorena

Izložbu posjetio i zapisao: Dražen Prčić

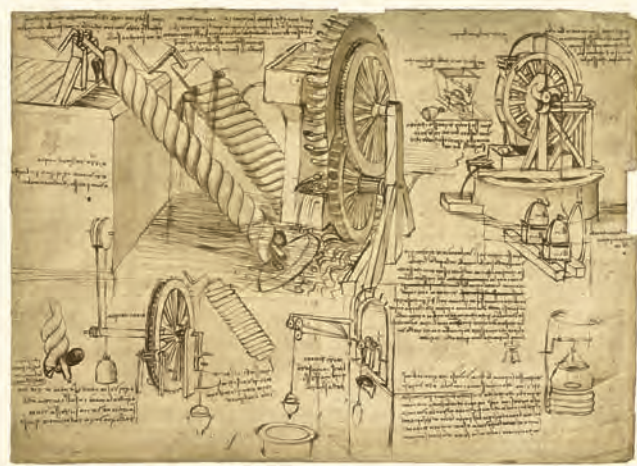
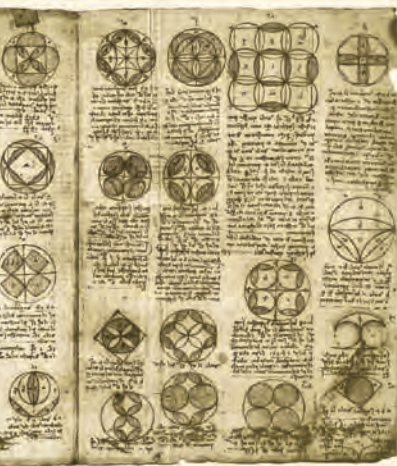
Nakon izložbenih postavki u Carskoj palači u Innsbrucku, Linceju Nacionalne akademije u Rimu, knjižnici Ervin Szabo u Budimpešti, te Dvorcu u Bratislavi, zbirka radova Leonarda da Vincija tematski nazvana Codex Atlanticus počevši od 5. prosinca 2006. godine postavljena je u zagrebačkome Muzeju za umjetnost i obrt. Sve do 25. ovog mjeseca, svi zainteresirani posjetitelji i poklonici genijalnog talijanskoga izumitelja bit će u prilici posjetiti impresivnu postavku njegovih crteža, skica, bilješki, kao i atraktivnih maketa načinjenih prema originalnoj Leonardovoj zamisli.

CODEX ATLANTICUS: Izložbenu postavku predstavljaju prvi reprinti Codexa u izdanju nakladničke kuće Hoepli, koje je djelovala u razdoblju od 1894. do 1904. godine i već oni sami predstavljaju svojevrsnu antiknu rijetkost obzirom kako se od dvjestotinjak tiskanih knjiga do današnjih dana sačuvalo svega nekoliko. Inače originali Leonardovih rukopisa nalaze se pohranjeni u fundusu znamenite milanske Biblioteke Ambrosiana i oni su jednostavno i praktično »nedodirljivi« jer ih je zub vremena poprilično načeo i svaki

dodir ljudske ruke bi bio opasno. Izložba, koja će biti otvorena i izazivaju brojne uzdahe rojstvom futurizmom i da živio u razdoblju od 15. Vinciju (otud prijedlog godine u Clouxu.

Jer, kako drugačije opisnice kako je čovjek kojega Mona Lise (Gioconde), pr 1300 ostalih nacrti, posv helikoptera, tenka, ili posv nog klipa. Ili recimo, ron tereta, dvostrukog brods vijaka, kugličnih ležajeva stavlja povijesnu osnovu doba. Nezaboravimo, Lec i neposredno poslije otkrića parnog stroja...

TAJNI RUKOPIS: Naj tnog opusa genijalnog iz kolekcionar Pompeo Leo

Leonardo da Vinci: Codex Atlanticus

je jedinstvena izložbena postavka radova genijalnog izumitelja

o fatalan za njih. No, i odlični reprinti
st da Vincijevog uma, zaustavljaju dah
posjetitelja koji ostaju zatečeni nevje-
lekovidnošću čovjeka koji je svoj vijek
travnja 1452. godine, kada se rodio u
a Vinci) sve do smrti 2. svibnja 1519.

sati ushićenost i nedoumicu glede činje-
a najveći dio puka zna jedino po portretu
ije otprilike pet stoljeća načinio, između
ve realistične, skice bicikla, padobrana,
ve nevjerovatno, modela budućeg motor-
ilačkog odjela, kрана za podizanje težih
kog oplata. čamca na pogon loptastih
i još mnogo toga, što u konačnici pred-
budućih realiziranih izuma modernog
onardo da Vinci živio je u vremenu prije
rića Amerike, nekoliko vjekova prije

zaslužniji za postojanje ovog intrigan-
umitelja, jamačno je talijanski kipar i
ni, koji je potkraj 16. stoljeća prikupio

i sačuvao najveći dio Leonardovih radnih
zapisa (oko 1300 crteža, skica i bilješki),
što se pretpostavlja polovicom ukupne Da
Vincijeve intelektualne zaostavštine sačuvane
nakon njegove smrti. O Codexu Atlanticusu
ipak je posve iluzorno pisati, jer Leonardo je
sve obilato zapisao svojim tajnim naopakim
rukopisom (koji se može čitati jedino u odra-
zu zrcala). Atlantski kodeks se jednostavno
mora vidjeti...

Epilog rukometnog SP-a u Njemačkoj

Pošteni i peti

Samo jedan kiks u četvrtfinalu protiv Francuske (18-21), u susretu koji se malom kalkulacijom mogao izbjeći, »koštao« je Červarove momke borbe za medalje

Piše: Dražen Prčić

Jedna od najljepših ljudskih osobina je poštenje, vrlina koja oplemenjuje duh. Biti pošten, znači biti velik. Najbolju potvrdu toga dobili smo nedavno na netom završenom Svjetskom rukometnom prvenstvu Njemačkoj, gdje je Hrvatska »zahvaljujući« svom poštenju ostala velika svjetska momčad unatoč skromnom plasmanu na konačno peto mjesto.

Sportski svijet i vjerni navijači znaju to cijeniti, ali (kao i uvijek) dvojba zauvijek ostaje.

HRVATSKA – ŠPANJOLSKA 29-28: Pred posljednji susret skupine II, koji je odlučivao o plasmanu i budućem četvrtfinalnom protivniku, kolale su brojne kalkulacije i »špekulacije«. Pobjeda je donosila sedmi uzastopni trijumf

na šampionatu i neprikosnoveno prvo mjesto, ali i najneugodnijeg mogućeg protivnika za prolaz u polufinale. Francusku. Jedinu momčad s kojom Hrvatska ima negativan skor i nadasve nepari-rajuću igru. S druge strane, neop-terećujući poraz bi donio plasman na drugo mjesto skupine i vjerojat-

koji su u ovome sportu osvojili sve što se osvojiti može (osim euro trona), nisu željeli baciti sumnju na svoje poštenje, reputaciju ili regularnost natjecanja, na koncu susreta su dodali gas, pobijedili i kao prvi u skupini »fasovali« (njemački izraz, dobiti op. a) najneugodnijeg mogućeg rivala.

neugodni niz pobjeda protiv objektivno bolje hrvatske momčadi i pobjedom od tri gola razlike (21-18) ušli u borbu za medalje (do koje, na koncu nisu ni stigli), dok je Hrvatskoj ostala utješna mogućnost borbe za plasman do 7. mjesta koje vodi u kvalifikacije za OI u Pekingu 2008. godine.

POST FESTUM: Nesretno prekinuti pobjednički niz, Hrvatska je koincidencijom nastavila upravo protiv Španjolske, a potom u susretu za peto mjesto i protiv Rusije, uknjiživši ukupno devetu pobjedu na prvenstvu svijeta uz samo jedan poraz u deset utakmica. Na koncu, žal za medaljom ostat će zauvijek (osobito s ovakvom fenomenalnom momčadi), ali će, nadamo se, negdje ostati zapisano i koje slovo (poput i ovog teksta) o poštenju jedne velike momčadi koja nije željela kompromitirati svoje ime i status u svijetu vrhun-skoga rukometa. Povrh svega, jer je *Ivano Balić* po peti puta izabran za najboljeg igrača jednog velikog rukometnog natjecanja.

OI u Atlanti

Na rukometnom turniru OI u Atlanti 1996. godine Hrvatska reprezentacija se našla u sličnoj situaciji, ali je tada izbornik Kljajić odlučio odmoriti momčad i s drugom postavom ležerno odigrati natjecateljski nevažan susret. Hrvatska je tada postala prvi puta u svojoj povijesti olimpijskim pobjednikom

nog protivnika Njemačku ili Island (tada još ništa nije bilo sigurno). Izbornik Červar i njegovi momci

Galski pijetlovi predvođeni fenomenalnim *Nikolom Karabatićem*, glavnim »krivcem«, nastavili su

Fair play

Na netom završenom SP-u u Njemačkoj Hrvatska reprezentacija je dobila trofej za Fair play, kao momčad s najmanje isključenja i kaznenih minuta, što samo potvrđuje odnos prema shvaćanju rukometne igre još uvijek aktualnih olimpijskih pravaka.

Ivan Ljubičić, najbolji hrvatski tenisač

S novim reketom u nove pobjede

U Njemačkoj nas čeka zbilja nezgodan protivnik predvođen Haasom, polufinalistom Australian Opena

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Tijekom predstojećeg vikenda (9.-11. veljače) u njemačkom Krefeldu igrat će se susret prvog kola Svjetske skupine Davisova kupa između domaćina i reprezentacije Hrvatske. Pobjednike 2005. godine i četvrt finaliste prošle godine, predvodit će najbolji hrvatski igrač i stalni stanovnik svjetskog Top Tena, *Ivan Ljubičić*. Ovaj razgovor je vođen početkom prošlog tjedna, na samom početku PBZ Zagreb Indoorsa, na kojemu je Ljubo poražen tek u finalnom susretu protiv Cipranina Baghdatisa.

► Treću godinu ste visoko u vrhu

svjetskog tenisa, što svakim novim nastupom nosi i sve veću odgovornost. Kako je živjeti s vječitim bremenom favorita?

Teško je, ali je isto tako to i vrlo lijep osjećaj biti među prvih pet tenisača svijeta. I to konstantno na tako jakoj razini teniske igre. Drago mi je, no da je lako, uopće nije.

► Novu sezonu ste započeli trijumfom u Kataru (Doha), pa potom iznenađujuće bili poraženi u prvom kolu Australian Opena. Kakvu biste paralelu povukli između ova dva nastupa?

Događa se. Takav je tenis, ima mečeva koji su bili izgubljeni, pa se na koncu dobivaju kako je to bilo, recimo, u Dohi, a opet ima »dobivenih« susreta koji se poslije izgube. Svi bi mi htjeli uvijek pobijediti, ali to nije baš tako lako. Glede Katara, drago mi je da sam već na samom početku osvojio turnir, što predstavlja veliku injekciju samopouzdanja i dopušta znatno opušteniji nastavak. Posebice što imam jako puno bodova za braniti u prvom dijelu sezone. Opet, poraz od *Fisha* na Australian Openu je poraz od sasvim pristojnog tenisača koji po kvaliteti ima mjesto među 15 najboljih na svijetu, ali mu prijašnje ozljede to nisu dozvolile.

► Promijenili ste reket i umjesto »Babolata« sada igrate s »Head«-om. Kako osjećate novo oružje obzirom kako ste s njim već osvojili prvi turnir na kojemu ste nastupili?

Ne osjećam neku veliku promjenu,

ipak osvojio sam turnir. U pitanju reket Head Extreme Pro koji ima znatno više kontrole, mnogo je precizniji, iako ima nešto manje snage u njemu, ali to sam nadoknadio stavljanjem kompletnih »crijeva« (žice od prirodnih materijala), koje »španam« na 25 kg. Posebice mi je drago što je Head prepoznao u meni interes za predstavljanjem njihove tvrtke u sljedeće tri godine.

► U petak 9. veljače počinje nova sezona Davisova kupa u kojoj Hrvatsku očekuje gostovanje u Njemačkoj. Što očekujete u duelu protiv nekadašnje velike teniske sile, a danas iznimno neugodnog rivala?

Imamo jednu od najjačih i najboljih momčadi, što poslije osvajanja Davisova kupa više nije nikakva tajna, ali kada se ide u goste uvijek je to nezgodno. Pogotovo sada kad je *Haas* igrao polufinale Australije, a podloga će biti upravo ista kakav je bila u Melbourneu. Ipak, i pored svega mislim da mi možemo izboriti prolaz u drugo kolo.

► O tenisu i vašim nastupima znamo puno toga, ali kakav je Ivan izvan terena i što najradije čini bez reketa u svojim rukama?

Najradije budem doma i gledam televiziju, što mi zbog obilja obveza vrlo rijetko uspijeva i kada imam prilike, to mi je najljepša relaksacija. Nažalost, zbog rizika od mogućih ozljeda ne smijem zaigrati ni nogomet ili košarku s prijateljima, no zato volim jogirati u prirodi.

► Planovi za ovu sezonu, i sljedeća dva Grand Slama u Parisu i Londonu?

Idem turnir za turnirom, želio bih ponoviti uspjeh na Roland Garrosu i otići korak dalje (polufinale 2006. op. a), također mislim da u Wimbledonu imam dobru priliku za još bolji rezultat. ■

Drugi PBZ Zagreb Indoors

Finale za Ljubičića, naslov Baghdatisu

Najbolji hrvatski tenisač i branitelj naslova na PBZ Zagreb Indoorsu, Ivan Ljubičić, nije uspio ponoviti prošlogodišnji uspjeh. Na putu do »repriziranja« titule, spriječio ga je Cipranin Marcos Baghdatis, drugi nositelj zagrebačkoga turnira., pobijedivši u finalnom susretu 7-6, 4-6, 6-4.

Od ostalih hrvatskih predstavnika jedino je Ivo Karlović uspio preskočiti prvo kolo, ali se već na drugoj stepenici »poskliznuo« (Llodra, 6-7, 4-6), unatoč odličnom ždrijebu i velikoj šansi prolaz do polufinala. Igrači s pozivnicom Roko Karanušić (izgubio od Ljubičića) i Marin Čilić (Clement), nisu uspjeli ništa više napraviti od časnog nastupa i stjecanja potrebitog iskustva na velikoj tenis sceni.

**PETAK
9.2.2007.**

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ljubav nema cijene, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika, dokumentarna serija
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Među nama, znanstveno-obrazovna emisija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka, serija
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Znanstvena petica
16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Deset razloga zašto te mrzim, američki film
21.45 - Vijesti
21.55 - Emisija opće prakse
23.00 - Vijesti iz kulture
23.10 - Grimizna pisma, američki film
00.50 - Vijesti dana
01.00 - Dome, slatki Hobokene - američki film
02.35 - Fear of the Dark, kanadski film
04.05 - Film
05.45 - Knez i djevojka, serija
06.30 - Moja žena i djeca 2., humoristična serija
06.50 - Znanstvena petica
07.15 - Zora, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - 10 minuta
09.55 - Navrh jezika
10.20 - Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.15 - Vijesti na Drugom
13.20 - Slap Shot 2: Breaking the Ice, američki film
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Kazalište u kući, TV serija

16.45 - Jesam te! 5.
17.05 - Joey 2.
17.35 - Život je lijep
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Otoci-zemlje-ljudi-pustolovine: Tahiti
19.40 - Moja žena i djeca 2., humoristična serija
20.05 - Genijalci
20.40 - Naši i Vaši, serija
21.15 - Vijesti na Drugom
23.05 - Opatijske serenade 1963.-1967., snimka
00.35 - Zapadno krilo 7., serija
01.20 - Joey 2.
01.40 - Jesam te! 5., humoristična serija
02.00 - Pregled programa za subotu

06.45 Zenki, crtana serija
07.10 Kornjače na zadatku
07.35 Ups, Drele!
08.00 U sedmom nebu, serija
09.00 Kontakt, talk show
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!
12.50 Svi vole Raymonda, serija
13.45 Večernja škola - Praksa
14.15 Vrtlarova kći, serija
15.15 Ljubav i mržnja, serija
16.15 Oluja, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.20 Oluja, serija
18.15 Sekunde do katastrofe, dokumentarna serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Večernja škola - Praksa
21.00 Cimmer Fray, serija
21.35 Perl Harbour, igrani film
00.35 Vijesti Nove TV
00.45 Kućanice, serija
01.35 Seinfeld, serija
02.00 National geographic report: Seksualnost
02.05 Ljubavna priča, film
03.40 Istraga, kriminalistički magazin
05.00 Kraj programa

06.50 Fifi i cvjetno društvo
07.05 Medvjedića dobra srca
07.30 Montecristo, telenovela (R)
08.25 Princ iz Bel- Aira, (R)
08.50 Puna kuća, (R)
09.20 Pod istim krovom, (R)
09.45 Bračne vode, (R)
10.15 Roseanne
10.40 Sudnica, show (R)

11.40 Vijesti
11.45 Eksploziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.45 Začin života, telenovela
13.35 Montecristo, telenovela
14.30 Deseta policijska, dramska serija
15.25 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.50 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.20 Bračne vode
17.50 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav
20.05 Paukova zavjera, igrani film, triler
21.50 Traži i uništi, igrani film, komedija
23.25 Vijesti
23.35 Posljednji let, igrani film, drama
01.10 28 dana, igrani film, komedija (R)

**SUBOTA
10.2.2007.**

08.35 - TV raspored
08.40 - TV kalendar
08.50 - Vijesti
08.55 - Velike filmske zvijezde: Arrielle Donbasle
09.20 - Kinoteka: Postriziny, čehoslovački film
10.55 - Vijesti iz kulture
11.05 - Meta, emisija za branitelje
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.10 - Duhovni izazovi - međureligijski magazin
14.30 - Vijesti
14.45 - Oprah Show
15.35 - Reporteri
16.45 - Vijesti
17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - Dnevnik velikih mačaka 7., dokumentarna serija
18.35 - TV Bingo Show
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Kazalište u kući, serija
20.45 - Ususret Dori (1/3)
22.05 - Djevojka iz susjedstva, američki film
23.55 - Vijesti dana
00.05 - Vijesti iz kulture
00.15 - Život u zaboravu, američki film

01.45 - Raspregni zvijezde, američko-francuski film
03.25 - Serijski ubojice, pravi Hannibali Lecter - američki film
04.25 - Teddy Kollek, From Vienna to Jerusalem, američki film
05.20 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
05.35 - Oprah Show
06.20 - Zora, serija

08.00 - TV raspored
08.05 - Obični ljudi, serija
10.20 - Kućni ljubimci
10.55 - Briljanteen
11.45 - Automagazin
12.20 - Ćre: Skijanjanje, SP - spust (M), prijenos
13.45 - Davis Cup: Njemačka - Hrvatska, prijenos
16.55 - Košarka, finale Kupa Hrvatske (M)
18.45 - Post scriptum
19.30 - Moja žena i djeca 2., humoristična serija
19.50 - Slobodna zona, kratki dokumentarni film
20.05 - Neka druga ljubav, američki film
21.55 - Sportske vijesti
22.00 - Kojak, serija
22.40 - Zločinački umovi, serija
23.20 - Šaptačica duhovima, serija
00.05 - Knin fest 2006.
00.50 - Pregled programa za nedjelju

06.10 Oteti, crtani film
07.00 Ninja kornjače
07.45 Atom, crtana serija
08.10 Power Rangers S.P.D., serija
08.35 Bratz, crtana serija
09.00 Yu-gi-oh GX, crtana serija
10.00 Nova lova, TV igra
12.00 Ćarobnice, serija
12.50 Smallville, serija
13.35 Nogomet - emisija
13.40 Engleska nogometna liga, 1. pol., prijenos
14.35 Nogomet - emisija
14.45 Engleska nogometna liga, 2. pol., prijenos
15.40 Nogomet - emisija
15.45 Goalissimo
16.15 Kviskoteka, kviz
17.20 Vijesti Nove TV
17.30 Kod Ane, kulinarski show

18.15 Nad lipom 35, humoristično glazbeni show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Cimmer fray, serija
20.40 Zuhra light show, zabavna emisija
21.45 JFK, igrani film
00.50 Gosford park igrani film
03.00 JAG, serija
03.50 Kraj programa

05.25 Nikola, humoristična serija
05.55 Fifi i cvjetno društvo (R)
07.10 Jagodica Bobica, crtana serija
07.30 Trollz, crtana serija
07.55 SpužvaBob Skockani, crtana serija
08.20 Bezuvjetna ljubav, igrani film, komedija
10.20 Zabranjena ljubav, sapunica (5 epizoda) (R)
12.45 Everwood, dramska serija
13.40 Vijesti uz ručak, informativna emisija
13.50 Kineski sindrom, igrani film, triler
15.55 Dublji dio oceana, igrani film, drama
17.45 Zvijezde Extra: Ratovi zvijezda, zabavna emisija (drugi dio)
18.45 Vijesti
19.10 Žuta minuta, zabavna emisija
20.05 Ružičasti cadillac, igrani film, akcijska komedija
21.50 Sve za lovu, igrani film, akcijska komedija
23.30 Playboy: Vatrene privlačnosti, igrani film
01.05 Paukova zavjera, igrani film, triler (R)
02.50 Traži i uništi, igrani film, komedija (R)

**NEDJELJA
11.2.2007.**

07.10 - TV raspored
07.15 - TV kalendar
07.25 - Lovac na zmajevе, američki film za djecu
09.15 - Nove pustolovine medvjedića Winnieja Pooha
09.40 - Lilo i Stitch, crtana serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Inspektor Morse, serija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Plodovi zemlje

13.25 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Vijesti
15.20 - Planet Zemlja: Špilje
16.15 - Jelovnici izgubljenog vremena
16.35 - Život s cvijećem
17.00 - Uzmi ili ostavi, TV igra
17.40 - K-9, američki film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
21.05 - Vidimo se, hrvatski film
22.15 - Lica nacije
23.13 - Vijesti
23.25 - Vampiri, američki film
01.10 - Vijesti dana
01.15 - Planet Zemlja: Špilje
02.05 - U živo iz Baghdada, američki film
03.50 - Opera Box: Gala iz Beča (4/5)
04.25 - Plodovi zemlje
05.15 - Nedjeljom u dva
06.15 - Rijeka: More

08.00 - TV vodič
08.35 - TV raspored
08.40 - Obični ljudi, serija
10.15 - Opera Box: Gala iz Beča (4/5)
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Zagreb: Misa, prijenos
12.00 - Biblija
12.10 - Skica za portret
12.20 - Ćre: Skijanje, SP - spust (Ž), prijenos
13.00 - Davis Cup: Njemačka - Hrvatska, prijenos
16.55 - Rukomet, LP (Ž): Podravka - Larvik, prijenos
18.30 - Arena
19.30 - Apsolutna moć 2., humoristična serija
20.05 - Bitange i princeze 3., serija
20.45 - U živo iz Baghdada, američki film
22.35 - Shpitzza
23.25 - Sportske vijesti
23.30 - Evergreen - ciklus filmova Woodyja Allena: Deconstructing Harry, američki film
01.05 - Pregled programa za ponedjeljak

06.30 Otet, crtani film
07.20 Ninja kornjače, crtana serija

08.10 Atom, crtana serija
08.35 Power Rangers S.P.D., serija
09.00 Bratz, crtana serija
09.20 Yu-gi-oh GX, crtana serija
10.20 National geographic report: Seksualnost
10.25 Trijumf života, serija
11.15 Cimmer fraj, serija
12.20 Naša mala klinika, serija
13.15 Dug put kući, igrani film
15.00 Vijesti Nove TV
15.10 JFK, igrani film
18.10 Epicentar, tlak show
19.15 Dnevnik Nove TV
19.55 Sport Nove TV
20.00 Vrijeme Nove TV
20.05 Nad lipom 35, show
21.05 Francuski poljubac, igrani film
23.00 Red Carpet, zabavna emisija
00.00 Kad muškarac voli ženu, igrani film
02.05 JAG, serija
02.55 Zuhra light show, zabavna emisija
04.00 Kraj programa

05.50 Lud za tobom, humoristična serija
06.15 Looney tunes, crtana serija
06.35 Trollz, crtana serija
07.00 SpužvaBob Skockani, crtana serija
07.25 Cijena savjesti, dramska serija
08.20 Tarzan, kriminalistička serija
09.05 Super dadilja, dokumentarna sapunica (R)
10.00 Dvornikovi, humoristična serija (R)
11.05 Bibin svijet, humoristična serija (R)
11.40 Oficir i gentleman, igrani film, drama
13.35 Vijesti uz ručak, informativna emisija
13.45 Ružičasti cadillac, igrani film, akcijska komedija (R)
15.35 3D avantura - Noć vještica, dokumentarna serija
16.30 Odred za čistoću, zabavna emisija
17.05 Salto, zabavna emisija
18.05 Ekkluziv, magazin
18.45 Vijesti
19.10 3D avantura - Australija i Novi Zeland, dokumentarna serija
20.05 CSI, kriminalistička serija

20.55 Invazija, serija
21.45 FBI: Istraga, dokumentarno-kriminalistička serija
22.35 Novi forenzičari, dokumentarno-kriminalistička serija
23.25 Tajne sudske medicine, dokumentarno-kriminalistička serija
00.20 Sve za lovu, igrani film, akcijska komedija (R)
01.50 Playboy: Vatrene privlačnosti, igrani film, erotski (R)

PONEDJELJAK 12.2.2007.

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ljubav nema cijene, serija
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika, dokumentarna serija
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Riječ i život: Umijeće ljubavi, religijski program
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka 2., serija
15.00 - Vijesti, prijevod za gluhe
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Alpe-Dunav-Jadran
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Superman, film
22.30 - Otvoreno (+Vijesti)
23.25 - Vijesti iz kulture
23.35 - Na rubu znanosti: Smrt
00.40 - Vijesti dana
00.45 - Dobro ugođena večer: Simfonijski orkestar Mozart: Requiem
01.55 - Knez i djevojka 2., serija
02.40 - CSI: Las Vegas 6., serija
03.25 - Moja žena i djeca 2., humoristična serija
03.45 - Slobodna zona
04.00 - RPM, film
05.30 - Alpe-Dunav-Jadran
06.00 - Zora, serija

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.35 - Pročitani
09.55 - Kratki spoj
10.20 - Bijeg lukavog lisca, serija za mlade
10.45 - Limeni nos
11.10 - Limeni nos
11.30 - K-9, američki film
13.10 - Vijesti na Drugom
13.15 - Inspektor Morse, serija
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Bitange i princeze 3., serija
16.45 - Jesam te! 5.
17.05 - Joey 2.
17.35 - Direkt
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Otoci-zemlje-ljudi-pustolovine: Ko Samui - otok u Tajlandskom zaljevu
19.40 - Moja žena i djeca 2., humoristična serija
20.05 - CSI: Las Vegas 6., serija
20.50 - Luda kuća 2., serija
21.35 - Vijesti na Drugom
21.50 - RPM, film
23.25 - Zapadno krilo 7., serija
00.05 - Joey 2.
00.25 - Jesam te! 5.
00.45 - Pregled programa za utorak

07.00 Kockice, crtana serija
07.10 Kornjače na zadatku, crtana serija
07.35 Ups, Drele!, humoristični show
08.00 U sedmom nebu, serija
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Slučajni partneri, serija
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!, humoristični show
13.00 Svi vole Raymonda
13.55 Večernja škola - Praksa
14.25 Vrtlarova kći, serija
15.25 Ljubav i mržnja, serija
16.15 Oluja, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.15 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Večernja škola - Praksa
20.40 Zapravo ljubav, igrani film
22.55 Uvod u anatomiju, serija
23.50 Vijesti Nove TV

00.00 Kućanice, serija
00.50 Seinfeld, serija
01.20 Otimaci potopljenog blaga, igrani film
03.05 JAG, serija
03.50 Red Carpet, zabavna emisija
04.40 Kraj programa

06.35 Fifi i cvjetno društvo
06.50 Medvjedići dobra srca
07.15 Deseta policijska, (R)
08.15 Princ iz Bel-Aira, (R)
08.40 Puna kuća, (R)
09.10 Pod istim krovom, (R)
09.35 Bračne vode, (R)
10.05 Roseanne
10.30 Sudnica, show (R)
11.30 Vijesti
11.35 Ekkluziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav, (R)
12.45 Začin života, telenovela (2 epizode)
14.30 Deseta policijska, dramska serija
15.25 Princ iz Bel-Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.50 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 CSI: Miami, kriminalistička serija
21.00 Invazija, serija
21.45 Sedam odmetnika, igrani film, akcijski
23.25 Vijesti
23.40 Invazija, serija (R)
01.10 FBI: Istraga, (R)
02.00 Novi forenzičari, (R)

UTORAK 13.2.2007.

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ljubav nema cijene
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika, dokumentarna serija
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka 2.
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Potrošački kod

16.35 - Život uživo
17.35 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik
20.05 - Globalno sijelo
20.40 - Kontraplan
22.10 - Otvoreno (+Vijesti)
23.05 - Vijesti iz kulture
23.15 - Dragi Vincent, dokumentarna emisija
00.10 - Ponoćna antologija: Priča o pripravnici, film
01.50 - Knez i djevojka 2.
02.35 - Dr. House, serija
03.15 - Moja žena i djeca 2.
03.35 - Slike krajolika, dokumentarna serija
04.20 - Dragi Vincent, dokumentarna emisija
05.05 - Poslovni klub
05.35 - Potrošački kod
06.05 - Zora, serija

07.45 - TV raspored
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Moomini, crtana serija
09.35 - Abeceda EU
09.55 - Promjene: Vjetruša, grči dokumentarni film
10.20 - Bijeg lukavog lisca, serija za mlade
10.45 - Limeni nos
11.10 - Limeni nos
11.35 - Karakum, film
13.15 - Vijesti na Drugom
13.20 - Šetnja za pamćenje, američki film
15.00 - Zapadno krilo 7., serija
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Luda kuća 2., serija
16.45 - Jesam te! 5.
17.05 - Joey 2.
17.35 - Umnjak, znanstveni magazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Otoci-zemlje-ljudi-pustolovine: Chiloe
19.40 - Moja žena i djeca 2.
20.05 - Hamburger Hill, film
21.55 - Dr. House, serija
22.40 - Vijesti na Drugom
22.50 - Do posljednjeg trena, američki film
00.35 - Zapadno krilo 7., serija
01.20 - Joey 2.
01.40 - Jesam te! 5.
02.00 - TV raspored za srijedu

07.00 Kockice, crtana serija
07.10 Kornjače na zadatku
07.35 Ups, Drele!
08.00 U sedmom nebu, serija

09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Kontakt, talk show
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!
13.00 Svi vole Raymonda
13.55 Večernja škola - Praksa
14.25 Vrtlarova kći, serija
15.25 Ljubav i mržnja, serija
16.15 Oluja, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.15 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Večernja škola - Praksa
20.40 Naša mala klinika, serija
21.35 Pravila privlačnosti, film
23.15 Vijesti Nove TV
23.25 Medij, serija
00.20 Kućanice, serija
01.10 Seinfeld, serija
01.40 Zauvijek Lulu, film
03.20 JAG, serija
04.05 Medij, serija
04.50 Epicentar, talk show
05.50 Kraj programa

06.45 Fifi i cvjetno društvo
07.00 Medvjedići dobra srca
07.25 Deseta policijska, (R)
08.25 Princ iz Bel- Aira, (R)
08.50 Puna kuća, (R)
09.20 Pod istim krovom, (R)
09.45 Bračne vode, (R)
10.15 Roseanne
10.40 Sudnica, show (R)
11.40 Vijesti
11.45 Exploziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav, (R)
12.45 Začin života, telenovela
14.30 Deseta policijska
15.25 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.50 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav
20.05 Bibin svijet
20.45 Dvornikovi, serija
21.45 Za ljubav je potrebno dvoje, igrani film
23.15 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
00.10 Vijesti
00.25 Sedam odmetnika, igrani film, akcijski (R)
01.55 CSI: Miami, kriminalistička serija (R)

**SRIJEDA
14.2.2007.**

06.45 - TV raspored
06.50 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ljubav nema cijene
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika, dokumentarna serija
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Treća dob, emisija za umirovljenike
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka 2., serija
15.00 - Vijesti. prijevod za gluhe
15.10 - Timon i Pumbaa, crtana serija
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.35 - Život uživo
17.33 - Vijesti
17.45 - Najslabija karika, kviz
18.30 - Obični ljudi, serija
19.15 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
19.57 - Sport
20.05 - Piramida, zabavni program
21.10 - Sudski poziv
22.40 - Vijesti iz kulture
22.50 - Drugi format
23.45 - Vijesti dana
23.55 - Festivali filmovi: Se souvenir de belles choses (Sjećanje na lijepe stvari), fr.film
01.40 - Knez i djevojka 2., serija
02.25 - Galactica 2., serija
03.10 - Prekid programa radi redovnog održavanja uređaja
05.30 - Euromagazin
06.00 - Zora, serija

07.45 - TV raspored
07.50 - TV kalendar
08.00 - ŽUTOKLJUNAC
08.55 - Mommini, crtana serija
09.20 - NULTI SAT
09.30 - Otokar
09.50 - Āre: Skijanje, SP - veleslalom (M), 1. vožnja
10.50 - Bijeg lukavog lisca, serija za mlade
11.20 - Limeni nos
11.45 - Limeni nos
12.10 - Dokumentarna emisija
12.45 - Vijesti na Drugom
12.50 - Āre: Skijanje, SP - veleslalom (M), 2. vožnja
13.55 - Trijumf ljubavi, film
15.45 - Hrvatska danas
16.00 - Vijesti na Drugom
16.10 - Globalno sijelo

16.45 - Jesam te! 6.
17.05 - Joey 2.
17.35 - Euromagazin
18.10 - Županijska panorama
18.33 - Vijesti na Drugom
18.55 - Otoci-zemlje-ljudi-pustolovine: Gomera - otok vječnog proljeća
19.40 - Moja žena i djeca 2., humoristična serija
20.05 - Ja u ljubav vjerujem, američki film
22.10 - Naše staračke ljubavi, dokumentarni film
23.05 - Vijesti na Drugom
23.20 - Galactica 2., serija
00.05 - Joey 2., humoristična serija
00.25 - Jesam te! 6., humoristična serija
00.45 - Pregled programa za četvrtak

07.00 Kockice, crtana serija
07.10 Kornjače na zadatku, crtana serija
07.35 Ups, Drele!
08.00 U sedmom nebu, serija
09.00 Nova lova, TV igra
11.00 Kontakt, talk show
12.00 Vijesti
12.25 Ups, Drele!
13.00 Svi vole Raymonda, serija
13.55 Večernja škola - Praksa
14.25 Vrtlarova kći, serija
15.25 Ljubav i mržnja, serija
16.15 Oluja, serija
17.05 Vijesti Nove TV
17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
18.15 Kontakt, talk show
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Večernja škola - Praksa
20.40 Kviskoteka, kviz
21.40 U sridu, društveno politički magazin
22.50 Vijesti Nove TV
23.00 Novac, business magazin
23.25 Will i Grace, serija
23.55 Kućanice, serija
00.45 Seinfeld, serija
01.10 National geographic report: Seksualnost
01.15 Druga šansa, igrani film
03.00 JAG, serija
04.30 Will i Grace, serija
04.55 U sridu, društveno politički magazin
06.00 Kraj programa

06.45 Fifi i cvjetno društvo
07.00 Medvjedići dobra srca
07.25 Deseta policijska, dramska serija (R)

08.25 Princ iz Bel- Aira, (R)
08.50 Puna kuća, (R)
09.20 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
09.45 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.15 Roseanne, humoristična serija
10.40 Sudnica, show (R)
11.40 Vijesti
11.45 Exploziv, magazin (R)
12.15 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.45 Začin života, telenovela (dvije epizode)
14.30 Deseta policijska, dramska serija
15.25 Princ iz Bel- Aira
15.55 Puna kuća
16.25 Pod istim krovom
16.50 Sam svoj majstor
17.20 Bračne vode
17.45 Sudnica, show
18.45 Vijesti
19.10 Exploziv, magazin
19.35 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 Kost, kriminalistička serija
20.55 Nestali, kriminalistička serija
21.50 Vratni dečki, dramska serija
22.45 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
23.40 Vijesti
23.55 Glitter, igrani film, romantična drama
01.40 Za ljubav je potrebno dvoje, film (R)

**ČETVRTAK
15.2.2007.**

06.45 - TV raspored
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - Ljubav nema cijene
10.00 - Vijesti
10.06 - Slike krajolika, dokumentarna serija
10.50 - Vijesti iz kulture
11.00 - Trenutak spoznaje, emisija
12.00 - Dnevnik
12.30 - Zora, serija
13.17 - Radni ručak
14.15 - Knez i djevojka 2.
15.00 - Vijesti
15.10 - Timon i Pumbaa
15.32 - Nora fora, igra za djecu
16.00 - Vrtuljak, dokumentarna emisija
16.35 - Život uživo
17.40 - Vijesti
17.55 - Najslabija karika, kviz
18.40 - Obični ljudi, serija
19.30 - Dnevnik

19.57 - Sport
 20.05 - Tko želi biti milijunaš?, kviz
 21.05 - Brisani prostor
 22.35 - Otvoreno (+Vijesti)
 23.30 - Vijesti iz kulture
 23.40 - Transfer
 00.20 - Pogrešno skretanje, američki film
 01.40 - Knez i djevojka 2.
 02.25 - Snaga pravde, serija
 03.10 - CSI Miami 4., serija
 03.55 - Prikraćeni, humoristična serija
 04.15 - Vrtuljak, dokumentarna emisija
 04.40 - Pola ure kulture
 05.10 - Brisani prostor
 06.00 - Zora, serija

07.45 - TV raspored
 08.55 - Moomini, crtana serija
 09.35 - Glazbeceda
 09.55 - Kokice
 10.20 - Bijeg lukavog lisca, serija za mlade
 11.00 - W.I.T.C.H. 2.
 11.25 - W.I.T.C.H. 2.
 11.50 - Strpljivo s medom, kanadski film
 13.25 - Vijesti na Drugom
 13.30 - Izgubljeni ljubavni trud, britanski film
 15.00 - Ubojstvo, napisala je - serija
 15.45 - Hrvatska danas
 16.00 - Vijesti na Drugom
 16.10 - Sudski poziv
 16.45 - Jesam te! 6.
 17.05 - Joey 2.
 17.35 - Sasvim obični ljudi
 18.10 - Županijska panorama
 18.33 - Vijesti na Drugom
 18.55 - Otoci-zemlje-ljudi-pustolovine: Hainan - kineski Havaji
 19.40 - Prikraćeni
 20.05 - Gori vatra, bosansko hercegovački film
 22.00 - CSI Miami 4., serija
 22.45 - Snaga pravde, serija
 23.35 - Vijesti na Drugom
 23.50 - Ubojstvo, napisala je - serija
 00.33 - Metro express, emisija pod pokroviteljstvom
 00.35 - Joey 2.
 00.55 - Jesam te! 6.
 01.15 - Pregled programa za petak

07.00 Kockice, crtana serija
 07.10 Kornjače na zadatku
 07.35 Ups, Drele!
 08.00 U sedmom nebu, serija

09.00 Nova lova, TV igra
 11.00 Kontakt, kviz
 12.00 Vijesti
 12.25 Ups, Drele!
 13.00 Svi vole Raymonda
 13.55 Večernja škola - Praksa
 14.25 Vrtlarova kći, serija
 15.25 Ljubav i mržnja, serija
 16.15 Oluja, serija
 17.05 Vijesti Nove TV
 17.20 Sudnica Melani Vukmirice, court show
 18.15 Kontakt, talk show
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.05 Večernja škola - Praksa
 20.40 Istraga, kriminalistički magazin
 22.10 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
 23.05 Vijesti Nove TV
 23.15 NAVY CIS, serija
 00.05 Kućanice, serija
 00.55 Seinfeld, serija
 01.20 Na oštrici zločina, film
 02.45 JAG, serija
 03.30 AVY CIS, serija
 04.15 Forenzičari u potrazi za istinom, serija
 05.00 Novac, business magazin
 05.25 Kraj programa

06.45 Fifi i cvjetno društvo
 07.00 Medvjedići dobra srca
 07.25 Deseta policijska, (R)
 08.25 Princ iz Bel-Aira, (R)
 08.50 Puna kuća, (R)
 09.20 Pod istim krovom, (R)
 09.45 Bračne vode, (R)
 10.15 Roseanne
 10.40 Sudnica, show (R)
 11.40 Vijesti
 11.45 Exploziv, magazin (R)
 12.15 Zabranjena ljubav, (R)
 12.45 Začin života, telenovela
 14.30 Deseta policijska
 15.25 Princ iz Bel-Aira
 15.55 Puna kuća
 16.25 Pod istim krovom
 16.50 Sam svoj majstor
 17.20 Bračne vode
 17.45 Sudnica, show
 18.45 Vijesti
 19.10 Exploziv, magazin
 19.35 Zabranjena ljubav
 20.05 Super dadilja, dokumentarna sapunica
 21.00 Opasna anatomija, film
 22.40 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
 23.30 Vijesti
 23.45 Kosti, kriminalistička serija (R)
 00.35 Nestali, kriminalistička serija (R)
 01.25 Vatreni dečki, dramska serija (R)

FILM TJEDNA

DUBLJI DIO OCEANA

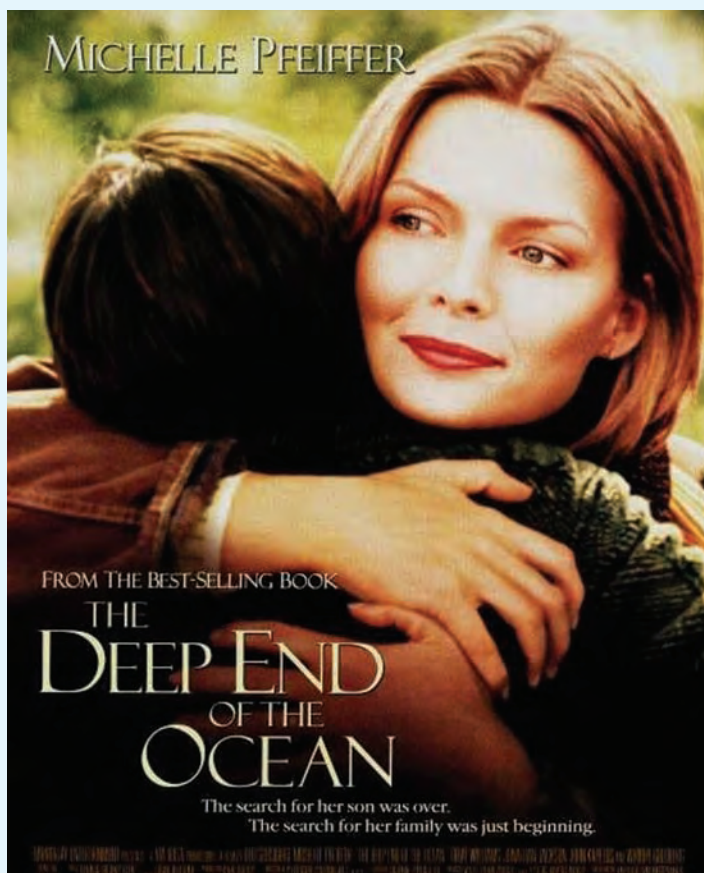
(THE DEEP END OF THE OCEAN)

drama, 1999.

RTL, subota 10.2.2007., 15.55

»Dublji dio oceana« potresna je drama o ponovnom pronalasku voljenog djeteta, ali i brojnim problemima obitelji koja otkriva nimalo jednostavnu istinu o otmiči. Uloga brižne majke zapamćena je kao jedna od najimpresivnijih lijepe Michelle Pfeiffer.

1988. je godina. Beth Cappadora (Michelle Pfeiffer) odlazi na petnaestu obljetnicu mature u Chicago i sa sobom vodi troje djece: 7-godišnjeg Vincenta, 3-godišnjeg Bena i tek rođenu Kerry. No u gužvi predvorja hotela događa se nesreća: mali Ben nestaje, a Beth, nakon kratke potrage, obavještava policiju o nestanku sina. Detektivka Candy Bliss (Whoopi Goldberg), ali i Bethin suprug, Pat (Treat Williams), kreću u sveobuhvatnu potragu, no kako vrijeme prolazi, tako su i šanse za pronalazak nestalog djeteta sve manje.

Konačno, Beth i Pat vraćaju se kući u Wisconsin, gdje pokušavaju nastaviti svakidašnju odgajajući Vincenta i Kerry. No kada se na travnjaku obitelji Cappadora jednoga dana, nakon osam godina, pojavi dvanaestogodišnji Sam (Ryan Merriman), majčinski instinkt u Beth odmah proradi i upozori je da je riječ o njezinu nestalom sinu, Benu. I doista, policijska istraga potvrđuje njezine sumnje, no to je tek početak velikih briga obitelji Cappadora...

Ulu Grosbard poznat je po iznimno kvalitetnim melodramama, a takav je slučaj i s »Dubljim dijelom oceana«. Ekranizacija hvaljene knjige Jacquelyn Mitchard bavi se mnogim aspektima otmiče djeteta i, u velikom obratu, istražuje i suprotnu stranu, otmičarsku, te ukazuje na nemogućnost svođenja krivnje na samo jednu osobu. Osim Michelle Pfeiffer, zvijezda filma je mladi Ryan Merriman, ali i njegov filmski očuh, sjajni John Kapelos. Izvrstan scenarij potpisuje Stephen Schiff, autor koji je ekranizirao Nabokovljevu »Lolitu« za istoimeni film Adriana Lynea.

Redatelj: Ulu Grosbard

Uloge: Michelle Pfeiffer, Treat Williams, Whoopi Goldberg, Jonathan Jackson, Cory Buck, Ryan Merriman, Alexa Vega, Michael McGrady, Brenda Strong, John Kapelos

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci – 800 dinara

☐ 1 godina – 1.500 dinara

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže "Hrvatska riječ" svakog tjedna.

INOZEMSTVO

☐ 1 godina – 70 EUR,

SWIFT: VIBLIC22
VOJVOĐANSKA BANKA
ADMSTIL, SUBOTICA
IBAN: CS7335500000200292421
NIU, Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica

Hrvatska riječ

Ime i prezime:

Ulica i broj:

Mjesto i zemlja:

Telefon i e-mail:

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
NIU "Hrvatska riječ", Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Uplatu izvršiti na broj žiro računa 355-1023208-69

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,

telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

"URNA"

A.D.-d.o.o.

Trg žrtava fašizma br. 1

PREDUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PREVOZ I CEREMONIJAL
SAHRANE

Tel.: 024/558-011

Cvečara:
Tel.: 024/557-130

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koje se dobije na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

VELIKO BUNJEVAČKO-ŠOKAČKO PRELO, ODRŽAT ĆE SE U SUBOTU 17. VELJAČE, U VELIKOJ DVORANI HKUD «VLADIMIR NAZOR» U SOMBORU

